

125
GODINA TRADICIJE

DANAS PRILOG

Nakon poraza od Vukovara 1991 upaljeni alarmi na Rujevici Str. » 30. i 31.

NEL PAVLETIC/PIXSELL

Fruk: Naša predstava bila je sramotna, sve nas treba biti sram!

www.novilist.hr

NOVI LIST

UTEMELJIO FRANO SUPILO 2. SIJEČNJA 1900.

SRIJEDA / RIJEKA / 24. RUJNA 2025. / BROJ 25.771 / GODINA LXXIX

CIJENA 1,79 EURA

VRIJEME

max. 21
min. 17

max. 19
min. 15

Afrička svinjska kuga prijeti urušavanjem proizvodnje i već stvara milijunske štete

Ugroženo domaće svinjogojstvo

Str. » 2. i 3.

OPASAN PROBOJ

U Croatiastočaru kažu da je 2012. godine svinjogojstvo zadovoljavalo više od 70 posto domaćih potreba, a sada je palo na 55 posto. Širenje ASK-a moglo bi povećati problem nedostatka domaće sirovine, osobito ako virus uđe u još neku veću farmu

IN MEMORIAM Nikola Pilić

ARHIVA NL

Odlazak čovjeka koji je promijenio svjetski tenis Str. » 35.

Vikend fantastike

Shaune Harrison i Paula Anne Booker-Harrison stižu na Rikon Str. » 28. i 29.

PRESS

Trgovina pretekla industriju po broju zaposlenih

Hrvatska neće moći živjeti samo od uslužnog sektora

Str. » 5.

ANA KRIZANEC

Piše
Dražen KATALINIĆ

Industrija gubi korak s trgovinom

Preradaivačka industrija više nije djelatnost s najviše zaposlenih u hrvatskoj ekonomiji jer ju je prvi put u novijoj povijesti pretekla trgovina. Tako je i službena statistika potvrdila da smo zemlja uvoza, trgovine, turizma i potrošnje, ali ne i proizvodnje. Statistika je također potvrdila i da smo zemlja javne uprave i nabujale birokracije - dakle, opet neproizvodnih djelatnosti - jer nam je država i dalje najveći poslodavac. Upravo su takve djelatnosti, poput obrazovanja i zdravstva, na kraju kolovoza zabilježile najveći rast broja zaposlenih, a s druge strane, posebno zabrinjava da je najveći pad broja radnika zabilježila poljoprivreda.

Ipak, pad broja zaposlenih u prerađivačkoj industriji ne bi nas trebao toliko zabrinjavati ako smo prije toga počeli s četvrtom industrijskom revolucijom, s osnivanjem manjih i tehnoloških naprednijih tvornica, ali nismo. A i ono što smo pokrenuli u sklopu industrije 4.0, izuzev industrije videoigara u Novskoj, zapinje, poput pogona Mate Rimca u Svetoj Nedelji kod Zagreba iz kojih nikako da izađu leteći ili kakvi već robotakšiji. Ako ih i ne uspiju proizvesti, ekonomski analitičar Damir Novotny predlaže da pogone koristimo za vojnu industriju, za proizvodnju dronova, na primjer. Nažalost, zatvaraju se i veliki pogoni iz prijašnjih industrijskih revolucija, poput Varteksa i nekih brodogradilišta, a spasiti uspijemo samo one za koje je zainteresiran strani kupac, poput Petrokemije.

Ovako nam se mijenja struktura ekonomije u smjeru uslužnog sektora, čime hrvatsko gospodarstvo počinje nalikovati naprednim ekonomijama, ali samo nalikovati, jer nam rast potrošnje, na kojoj raste BDP i zapadnim zemljama, dolazi zbog rasta plaća u javnom sektoru koji privatni nije mogao pratiti pa se u samo dvije godine prema službenim statistikama povećao broj ljudi na minimalcu.

I podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, koji prati broj zaposlenih od 2006. godine, pokazuju promjenu strukture hrvatskog gospodarstva jer je od tada broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji pao za 16 posto, dok je broj zaposlenih u trgovini godinama stabilan, a značajnije poraste bilježi tijekom turističke sezone. U istom je periodu broj zaposlenih u turizmu skočio za čak 28 posto, a u poljoprivredi pao za isto toliko.

Deindustrijalizacija s jedne strane i nespremnost za suvremene tehnološke industrije s druge, uz stalan pad broja zaposlenih u poljoprivredi, rezultirao je velikom stopom nezaposlenosti u Slavoniji. Tako, primjerice, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska županija imaju četiri puta veću stopu nezaposlenosti nego Zagreb. Što za posljedicu ima veliko iseljavanje. A što se tiče slavonske industrije, nju je najprije naćeo Domovinski rat da bi se prije nekoliko godina pogasila većina šećerana i mljekara, a i talijanski Benetton odlučio zatvoriti pogon u Osijeku. Preživjele poljoprivredno-prerađivačke pogone spasila je Podravka kupivši ih od Fortenove za više od 300 milijuna eura, a sada i njima, kao i obiteljskim uzgajivačima, ponovo prijete afrička svinjska kuga. Paradoks je da slavonskim svinjogojcima ne prijete svinjska bolest nego država, koja prijete da će poklati sve svinje, pa i one zdrave, kako se bolest ne bi širila. Time ćemo dijelom zaklati i prerađivačko-poljoprivrednu industriju. Ali nema straha – i svinjsko meso ćemo kao i dosad nabavljati iz uvoza, nije problem.

Problem je u tome što uvoz i trgovina nisu ekonomske sile koje će značajnije otvoriti nova radna mjesta, no proizvodnja i izvoz jesu. Svojedobno su Austrijanci izašli s jednim izračunom (koji se i zove austrijski poučak) na temelju vlastitih iskustava prema kojemu rast izvoza za jedan posto otvara 10 tisuća novih radnih mjesta. A prema hrvatskom poučku, otvaranje novog trgovačkog centra pogasi i ono malo radnih mjesta u obiteljskim, kvartovskim dućanima pa takvi koji su ostali bez posla odlaze raditi u trgovačke lance. I broj zaposlenih u trgovini ostaje godinama stabilan, a sada je pretekao i broj zaposlenih u industriji koja tako gubi primat u domaćoj ekonomiji koji je imala dva i pol desetljeća.

OPASAN PROBOJ Afrička svinjska kuga prijeti urušavanju dom

Ugrožena proizvodnja mesa koja i tako nije sa

DAVID JERKOVIĆ/PIXSELL

Strašni prizori eutanaziranih svinja ovih dana mogu se vidjeti u Slavoniji i Baranji

U Croatiastočaru kažu da je 2012. godine svinjogojstvo zadovoljavalo više od 70 posto domaćih potreba, a sada je palo na 55 posto. Širenje ASK-a moglo bi povećati problem nedostatka domaće sirovine, osobito ako virus uđe u još neku veću farmu

Ivica GETTO,
Suzana ŽUPAN

Afrička svinjska kuga (ASK) uzima sve više maha. U ponedjeljak su potvrđena još dva slučaja ove bolesti u naselju Sveti Đurađ kod Donjeg Miholjca u Osječko-baranjskoj županiji. U objektima se nalazilo otprilike 20 svinja, a detaljniji podaci s terena se još uvijek prikupljaju. Kako ističu u Ministarstvu poljoprivrede, nasele se već nalazi u zoni zaštite s prethodno propisanim strožim mjerama kontrole kretanja

živih svinja i proizvoda koji potječu od svinja iz tog područja.

Skupe posljedice

Svaka je pojava ASK-a zabrinjavajuća, ali posebno zabrinjava nedavni proboj bolesti

u velike sustave što se, do pojave ASK-a na beljskoj farmi u Sokolovcu, nije dogodilo. Kako ističu u Državnom inspektoratu, pet veterinarskih timova tamo radi na eutanaziji ukupno 9.829 svinja, a prema

procjenama eutanazija će potrajati do sedam dana.

Prve procjene kažu kako je Belje pretrpjelo štetu "tešku" 2,5 milijuna eura, ali će iznos sigurno biti veći.

- Predstavnici Ministarstva poljoprivrede najavili su obeštećenja za svinje koje moraju biti eutanazirane zbog pojave afričke svinjske kuge, a iznos još uvijek nije poznat, kažu na Belju, nastavljajući kako očekuju gubitak i zbog neisporuke 9.829 tovljenika te otežane isporuke ostalih kategorija svinja u zonama zaštite i nadziranja.

Maksimalno su fokusirani na zaštitu ostalih svinjogojških

“ Prošle godine za klanje i izvoz bilo je 1,2 milijuna komada svinja od 3.500 isporučitelja među kojima su samo njih 42 s 5.000 i više svinja. Samo ta 42 isporučitelja isporučila su 750.000 svinja. Možemo samo zamisliti što bi ulazak ASK-a u njihove uzgoje značilo za domaće svinjogojstvo

Branko Bobetić

Farmaceutska tvrtka planira širiti portfelj generičkih lijekova u Hrvatskoj

JGL preuzima Medicuspharmu

JGL će značajno proširiti dostupnost lijekova na bolničkom tržištu u Hrvatskoj

V. KARUZA

JGL dalje raste

RIJEKA ► Jadran galenski laboratorij potpisao je ugovor o akviziciji tvrtke Medicuspharma d.o.o., specijalizirane za distribuciju farmaceutskih i medicinskih proizvoda. Time ova najveća farmaceutska kompanija u domaćem vlasništvu stvara pretpostavke za dodatno širenje poslovanja u području generičkih lijekova i bolničkog programa, priopćili su iz JGL-a. Ovom transakcijom JGL dodatno širi i dugogodišnju suradnju s

kompanijom Medochemie, globalnim proizvođačem generičkih lijekova, čiji bolnički program do sada nije bio dio JGL-ove ponude. Integracijom distribucijskih ugovora Medicuspharme s tvrtkom Medochemie, JGL će značajno proširiti dostupnost lijekova na bolničkom tržištu u Hrvatskoj.

- Preuzimanjem Medicuspharme otvaramo nove poslovne prilike u segmentu bolničkog programa, čime dodatno učvršćujemo našu

poziciju u generičkom poslovanju na domaćem tržištu. Uvjereni smo da će ova akvizicija doprinijeti daljnjem rastu i razvoju JGL-a, izjavio je Dino Čoza Saršon, zamjenik predsjednice Upravnog odbora JGL-a, dodajući kako vrijednost transakcije nije predmet javnog objavljivanja. Medicuspharma uspješna je tvrtka koja je u 2024. godini ostvarila 1,5 milijuna eura ukupnih prihoda i gotovo 300 tisuća neto dobiti. (D. K.)

POTVRĐENI SLUČAJEVI ASK-a U REPUBLICI SRPSKOJ

BANJA LUKA ► Slučajevi bolesti afričke kuge svinja potvrđeni su ovog mjeseca na dvije lokacije u istočnoj Bosni te u bosanskoj Posavini neposredno uz granicu s Hrvatskom, izvijestile su jučer vlasti Republike Srpske. Pomoćnik ministra za veteri-

narstvo Republike Srpske Negoslav Lukić je na konferenciji za novinare rekao i kako je na snazi zabrana uvoza živih životinja iz Hrvatske, dok je iz Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije zabranjen uvoz mesnih prerađevina. Od počet-

ka godine u RS-u zabilježeno je 12 žarišta afričke kuge među domaćim svinjama, a eutanazirano je 95 svinja. Sedam žarišta bolesti afričke kuge zabilježeno je među divljim svinjama, a eutanazirano je njih osam. (Hina/Z. K.)

maće proizvodnje i već stvara milijunske štete

Proizvodnja svinja samoodostatna

Na farmama najviša razina biosigurnosnih mjera

Postojeće biosigurnosne mjere na svim farmama Belja pripadaju u kategoriju najviših u Republici Hrvatskoj i uključuju planove za svaku farmu pojedinačno.

- U tim mjerama je propisan postupak ulaska na farmu, djelatnici farme ne smiju posjedovati svinje, živjeti u domaćinstvu koje se bavi uzgojem svinja, sudjelovati u lovu, sudjelovati na kolinjama i o tome daju pisanu izjavu. Prilikom ulaska, sva odjeća, uključujući rublje i čarape, skida se i ostavlja u ormaru. Obavezno je tuširanje i pranje kose. Osobe koje koriste naočale, ukosnice ili slično, iste ostavljaju u ormarima ili ih obavezno tuširaju ili ih predaju na dezinfekciju. Za brisanje i sušenje koriste se pripremljeni ručnici na farmi. Nakon tuširanja oblači se čisto rublje, radno odijelo, čarape, majice i gumene čizme koje čekaju na farmi i koriste se isključivo tijekom rada. Osim zaposlenika, ulazak na farmu je dozvoljen i za dostavu hrane i materijala po istim procedurama kao što je to propisano za zaposlenike, a sav materijal koji dolazi na farmu podvrgava se sterilizaciji u komori za dezinfekciju, nabrajaju u Belju, dodajući da su uvedeni dodatni biosigurnosni protokoli koji obuhvaćaju izmjene u organizaciji rada zaposlenika kako bi se spriječili kontakti između djelatnika s različitim farmi, i produžene pauze za kamione koji dostavljaju hranu na farme na sedam karantenskih dana.

farmi na kojima se neometano odvijaju poslovni procesi. Belje, naime, ima ukupno 11 svinjogojskih farmi. Što se zaposlenika farme Sokolovac tiče, nakon eutanazije radiće na čišćenju i dezinfekciji cjelokupnog objekta koji će biti spreman za repopulaciju kada se za to steknu uvjeti. Repopulacija stada ovisit će, kažu u Belju, o daljnjem razvoju situacije - zonama zaštite i nadzora. Na upit hoće li biti problema sa sirovinom i hoće li sve skupa utjecati na poskupljenje proizvoda, za sada su bez odgovora. No, upravo ova pitanja muče proizvođače suhomesnatih proizvoda i krajnje kupce. I dok jedni tvrde kako je EU tržište otvoreno, te kako će nedostatak sirovine nadomjestiti ona iz uvoza, drugi se s

ovom konstatacijom ne slažu. U Croatiastočaru, primjerice, s velikom zabrinutošću prate događaje vezane za nezaustavljivo širenje afričke svinjske kuge koja je u Osječko-baranjskoj županiji - koja zajedno s Vukovarsko-srijemskom nosi čak 45 do 50 posto svinjogojске proizvodnje u Hrvatskoj - sada ušla i u megauzgoje.

Udar u »srce«

Sa stanjem na dan 1. rujna ove godine broj krmača kreće se oko 95.000, a u Osječko-baranjskoj županiji ih je oko 30 tisuća te u Vukovarsko-srijemskoj 11.000. Direktor Croatiastočara Branko Bobetić kaže da je problem s ASK-om izuzetno velik i kompleksan.

- S danom 1. rujna ove godine u Hrvatskoj je milijun

komada svinja od čega u OBŽ-u 360.000, te nešto više od 130.000 komada u VSŽ-u. Znači, samo u te dvije županije pola je milijuna komada svinja, upozorava Bobetić da je ASK udario u samo srce domaće svinjogojске proizvodnje. Rezervuar virusa ASK je, nastavlja, kod divljih svinja čija se populacija svugdje u Europi povećava, na što utječu i klimatske promjene. Navodi primjer Estonije koja se s ASK-om bori već deset godina. U toj je zemlji zbog kuge eutanazirano više od 500.000 svinja. ASK je u Estoniji njezinu samoodostatnost u toj proizvodnji sa 79 prepolovio na svega 39 posto. Imali su više od 9.000 gospodarstava s tom proizvodnjom, a više od 90 posto ju je ugasilo.

- Sada imaju tri puta manju populaciju svinja od nas, kaže Bobetić i upozorava kako je među brojnim pitanjima koje povlači ASK i problem nepovoljne strukture uzgajivača svinja u nas.

- U Hrvatskoj su 22 velike farme, recprocenti s prosječnim brojem krmača od 1.000 i tu se proizvede nešto manje od 800.000 komada odojaka. Prošle godine za klanje i izvoz bilo je 1,2 milijuna komada svinja od 3.500 isporučitelja među kojima su samo njih 42 s 5.000 i više svinja. Samo ta 42 isporučitelja isporučila su 750.000 svinja. Možemo samo zamisliti što bi ulazak ASK u njihove uzgoje značilo za domaću svinjogojstvo, kaže direktor Croatiastočara i dodaje da nam je samoodostatnost u svinjetini 2012. godini bila veća od 70, a sada je pala na 55 posto. »Nama raste potrošnja svih vrsta mesa po glavi stanovnika, ali raste potražnja mesa iz izvoza, dok iz domaće proizvodnje pada«, upozorava Bobetić.

Dolaskom jeseni virus se ponovo počeo širiti u Europi

Ptičja gripa i u Poljskoj

ZAGREB ► Poljska je izvijestila o pojavi visoko patogeno ptičje gripe H5N1 na dvije farme peradi, izvijestila je Svjetska organizacija za zdravlje životinja (WOAH). Virus je otkriven na farmi gusaka i na farmi purana u gradu Suszu i usmratio je oko 4.000 ptica, objavili su u WOAH-u, pozivajući se na izvješće poljskih vlasti.

U svibnju je Varšava bila suzbila virus H5N1, prema podacima WOAH-a. Virus se u međuvremenu ponovo počeo širiti u Europi i od kraja kolovoza pojavu

HROVJE JELAVIC/PIXSELL

ptičje gripe prijavile su Norveška, Njemačka, Portugal i Bugarska. Sredinom srpnja bolest se pojavila i na farmi purana u Španjolskoj. Ptičja gripa obično se u Europi širi među peradi upravo na početku jeseni, napominje Reuters.

Varšava je još prošli tjedan poručila da se sada obnovi isporuka u Kinu, u roku od mjesec dana, nakon potpisivanja sporazuma s Pekingom. Izvoz je obustavljen zbog širenja ptičje gripe u 2024. godini. Vrijednost poljskog izvoza peradi u Kinu procjenjuje se na dvije milijarde zlot (470,69 milijuna eura). (Hina/M. K.)

Novi proboj pokazuje propuste u biosigurnosnim mjerama

DAVOR JAVOROVIC/PIXSELL

Farma Sokolovac potpuno je izolirana

Inspekcija pojačana, a farme su izolirane

Zbog ASK-a u Osječko-baranjsku županiju već premješten određen broj veterinarskih inspektora iz drugih dijelova Hrvatske, od Istre, Varaždina, Splita...

Dva slučaja pojave ASK-a u mjestu Sveti Đurađ u Općini Donji Miholjac ponovo su posljedica nepoštovanja biosigurnosnih mjera, rekao je potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva David Vlačić nakon jučerašnje sjednice Nacionalnog kriznog stožera za kontrolu i suzbijanje ASK-a u Osijeku.

Pojačana inspekcija

S obzirom na to da je Stožer ranije odlučio kako će farme s više od tisuću svinja nadzirati policija, ministar Vlačić je izvijestio kako su u Osječko-baranjskoj županiji 43 takve farme, a deset u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Najavio je da će u srijedu biti održan i sastanak s lokalnim stožerom te čelnicima jedinica lokalne samouprave u Vukovarsko-srijemskoj, a nakon toga i u Osječko-baranjskoj županiji, kako bi se dogovorili svi postupci s ciljem sprječavanja daljnjeg širenja zaraze na ostale slavonske županije. Naglasio je također kako je u suradnji s ministricom zaštite okoliša

i zelene tranzicije Marijom Vučković u tijeku postupak za dobivanje suglasnosti za odstrel divljih svinja u Parku prirode Kopački rit, navodeći da je samo pitanje trenutka kada će se to operativno organizirati.

Glavni državni inspektor Andrija Mikulić je istaknuo da je u proteklih mjesec i pol dana obavljeno oko 400-tinjak nadzora i u 104 su utvrđene nepravilnosti, što je nešto više od 25 posto ukupnog broja nadzora.

- Nepravilnosti su vezane uz ilegalnu trgovinu životinja ili nepoštovanje biosigurnosnih mjera, kazao je dodajući da je zbog ASK-a u Osječko-baranjsku županiju već premješten određen broj inspektora iz drugih dijelova Hrvatske, od Istre, Varaždina, Splita... Pojasnio je da, kada se utvrdi prekršaj, izdaje se prekršajni nalog, a kazne se kreću od 660 do 13.000 eura, nakon čega se ide u kontrole izvršenja rješenja.

Izolirana zona

Što se tiče farme Sokolovac, Mikulić je potvrdio da je ona potpuno izolirana uz posebne

NEPRAVILNOSTI

U mjesec i pol dana obavljeno je oko 400-tinjak nadzora i u 104 su utvrđene nepravilnosti, što je nešto više od 25 posto ukupnog broja nadzora. Nepravilnosti su vezane uz ilegalnu trgovinu životinja ili nepoštovanje biosigurnosnih mjera

procedure ulazaka i izlazaka.

- Kada izoliramo jedno područje i to riješimo, to nam je preduvjet da nam se proboj ne događa negdje drugdje. Kada riješimo ovaj slučaj u Sokolovcu, krećemo dalje ako bude potrebe, najavio je glavni državni inspektor, naglasivši da za sada nema naznaka da je negdje došlo do novog proboja. Apelirao je na odgovornost »ljudskog faktora« koji je, kazao je, izuzetno bitan u ovom trenutku. Na upit kada se može očekivati kraj eutanazije na farmi Sokolovac, odgovorio je da je tempo dobar, no da je posao vrlo zahtjevan i da bi se mogao privesti kraju za desetak dana.

- Ono što je najbitnije i što želim istaknuti, to je da smo izolirali tu zonu i da nam taj virus ne može probit negdje drugdje. A on se evidentno tamo pojavio. U OBŽ-u je otprilike 2.900 objekata koji broje više od 370.000 svinja, dok 43 objekata s više od 1.000 svinja broji negdje oko 290.000 svinja, pojasnio je Mikulić ilustrirajući o kako se velikom poslu radi. Prema njegovim riječima, služba za analitiku i proces Inspektorata radi planove za sljedeće korake, a i ljudi prijavljuju nepravilnosti koje vide na terenu.

Tomislav PRUSINA

»Specijalni rat« i dalje nije isključen

Na upit novinara istražuje li se mogućnost da je širenje virusa ASK-a oblik »specijalnog rata« protiv Hrvatske te ima li nekih saznanja o tome, Vlačić je kazao kako niti jednu opciju ne želi isključiti, jer ljudski faktor, kao uzročnik širenja, može biti namjeran i nenamjeran.

- Što se tiče »specijalnog rata«, kao čelnik Nacionalnog kriznog stožera, potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede ne želim u ovoj situaciji reći da je to nemoguće i želim biti spreman na sve. U radu Stožera sudjeluju i predstavnici MUP-a i Državnog odvjetništva te vjerujem da će se svi, u okviru svojih nadležnosti, baviti i pitanjem potencijalnog »specijalnog rata«, rekao je Vlačić, potvrdivši kako je na beljsku farmu Sokolovac u Baranji stigao epidemiološki tim koji, u suradnji s veterinarskim inspektorima, treba utvrditi kako je došlo do proboja virusa na farmu koja je poštovala najviše standarde biosigurnosti.

STANOVANJE Novi Zakon o upravljanju i održavanju stambenih zgrada predviđa i sankcije

Međuvlasnički ugovori disciplinirati »susjede iz pakla«

Upravitelj zgrade »susjedu iz pakla« prvo će u razdoblju od dvije godine uputiti tri opomene, a tek uz tu treću (i svaku sljedeću) opomenu izdati odluku o naknadi za nepridržavanje kućnog reda**Tomislav PRUSINA**

Mogu li novi Zakon o upravljanju i održavanju stambenih zgrada, koji je na snagu stupio početkom ove godine i Pravilnik o kućnom redu u zgradama koji je obavezan od lipnja ove godine pronaći rješenje za »susjede iz pakla« pitanje je koje muči veliku većinu vlasnika stanova u stambenim zgradama. Naime, bilo da je riječ o manjim zgradama s dvadesetak stanova ili velikim neboderima s više od stotinu stanova u kojima živi više osoba nego što ih ima u nekim selima, uvijek se nađe jedna ili čak i više onih osoba koji žive po svojim pravilima ne obazirući se na susjede. Takve, javnost poznaje kao »susjede iz pakla« i koji misle da su bušilica, čekić i pila najbolji budilnik u rano nedjeljno jutro ili da je ponoćni turbo-folk »surround« zapravo »kulturni doprinos životu u zgradi«.

Odluka suvlasnika

Dosadašnja iskustva pokazuju da razgovor s takvim susjedima ne dovodi do rješenja problema već samo dodatno potpiruje verbalne sukobe, netrpeljivost i otežava suživot u zgradi. Tako da u pravilu preostaje jedino vjerovati u snagu novih zakonskih rješenja

UGOVOR

Upravitelji zgrada predlažu da prvi potez svih suvlasnika u zgradi bude sklapanje međuvlasničkog ugovora, kojim je moguće propisati obvezu plaćanja naknade za povrede kućnog reda

koje je propisala država za suvlasnike stambenih zgrada.

Tomislav Jukić, ovlašten za obavljanje poslova ravnatelja Uprave za provedbu stambene politike, kvalitetu stanovanja i komunalno gospodarstvo Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI) na nedavno održanom predavanju na temu kućnog reda u organizaciji portala ZGRADONačelnik.hr, poručio je da, bez obzira na trenutačne odnose u nekoj zgradi, koji su možda i idealni, nužno je sada sve odredbe kućnog reda ugraditi u međuvlasničke ugovore.

- Moguće je da u nekoj zgradi danas sve funkcionira odlično, no za dvije ili tri godine to možda neće biti tako. A tada

će tim suvlasnicima sigurno biti žao što te odredbe nisu ugradili u svoje međuvlasničke ugovore. Stoga, savjetujem svima da to čim prije naprave, zaključio je Jukić.

Da postoje različiti modeli sankcioniranja suvlasnicima je pojasnio Tin Bašić, savjetnik u ZGRADONačelnik.hr-u i predstavnik suvlasnika podsjetivši da predstavnik suvlasnika može biti »financijski kažnjen« samo ako prima naknadu i ako tako odluči natpolovična većina »kvadrata« u zgradi.

- Povrede kućnog reda i potencijalno sankcioniranje rješavaju se unutar svake zgrade te o tome odlučuju isključivo suvlasnici, a za ono što je izvan zgrade - primjerice

postavljanje klima uređaja na pročelje ili zatvaranje balkona, nadležni su komunalni redari ako dobiju prijavu, poručio je Bašić.

Odvjetnica i članica Vijeća suvlasnika Dora Ljevar, upozorava da je primjereno dokumentiranje povrede kućnoga reda osnova svega.

Važna dokumentacija

- Ništa neće biti provedivo ako suvlasnici neće na dobar način dokumentirati povrede kućnoga reda. U sudskim postupcima dokaz je temelj svega, stoga predlažem konstantnu edukaciju svih suvlasnika, ali i njihovih predstavnika

i upravitelja, kako bi znali kako primjereno dokumentirati takve povrede kućnoga reda da kasnije u eventualnim sudskim sporovima ne bi došlo do problema, savjetuje Ljevar.

Premda se u potpunosti slaže s konstatacijom da je primjereno dokumentiranje ključno Dražen Pomper, predsjednik Udruge upravitelja, napominje da i prije toga moraju biti napravljeni određeni koraci.

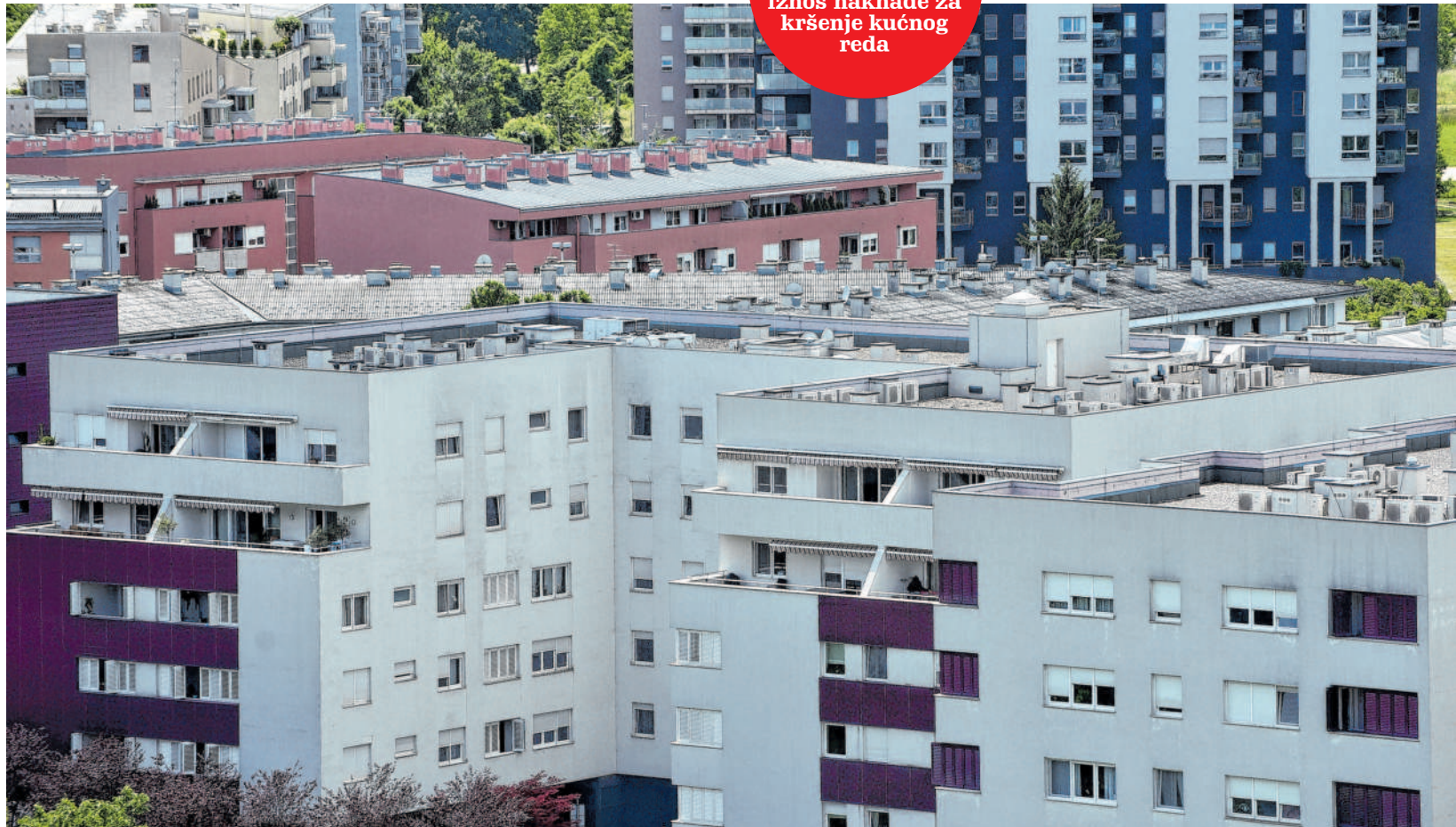
- Ako sankcije nisu ugrađene u međuvlasnički ugovor zgrade i kućni red, tada sve ovo o čemu smo razgovarali nema smisla. Dakle, prvi korak za suvlasnike jest odrediti financijske sankcije i

ugraditi ih u svoje međuvlasničke ugovore, poručio je Pomper.

Tehnički direktor iz tvrtke Zapad-stan Karlo Berc, upozorava da je dosadašnja procedura provođenja kućnoga reda bila gotovo nemoguća.

- Suvlasnici su se obraćali svima, od inspekcija, komunalnih redara, policije pa do predstavnika suvlasnika i upravitelja. Sada postoji jasna procedura kako se prijavljuje povreda kućnoga reda, rekao je Berc najavivši da će ploče s novim kućnim redom biti postavljene u najkraćem mogućem roku i da ih mogu, ako to žele, postaviti sami suvlasnici.

Dakle, upravitelji zgrada predlažu da prvi potez svih suvlasnika u zgradi bude

Novi zakon precizno uređuje odnose suvlasnika, te određuje i odgovornost za vlasništvo koje posjeduju

Guverner HNB-a Boris Vujčić i glavni ekonomist Svjetske banke za Europu Ivailo Izvorski predstavili studiju Svjetske banke

Bez vlastitih inovacija nema ni visokog dohotka

Kako bi zemlje dosegnule status visokog dohotka, umjesto pukog privlačenja ulaganja, moraju privlačiti tehnologije i znanja, kao i razvijati vlastite inovacije, rečeno je jučer na predavanju o studiji Svjetske banke »Veće visine: Put prema visokom dohotku u Europi i središnjoj Aziji«, održanom u HNB-u.

Guverner Hrvatske narodne banke (HB) Boris Vujčić je istaknuo da su od početka 1990-ih zemlje srednje i istočne Europe, zajedno s onima u regiji Srednje Azije,

zabilježile impresivan napredak. Nakon završetka Hladnog rata, mnoge od njih, uključujući Hrvatsku, dostigle su status zemalja s visokim dohotkom, na valu demokratizacije i tržišnih reformi. Pritom, naveo je, deset država postalo je članicama Europske unije, a članstvo u Uniji pružilo je ne samo ekonomsku integraciju, već i okvir za nastavak strukturalnih reformi i razvoja.

- I druge zemlje u regiji ostvarile su solidan razvoj, ali mnoge još nisu prešle na sljedeću razinu. Zašto je to

slučaj? Odgovor leži u kombinaciji zaustavljenih strukturalnih reformi i izazovnijeg globalnog okruženja, istaknuo je Vujčić. Naime, kazao je, nekada je rast uglavnom bio potaknut ulaganjima i integracijom u globalnu trgovinu, a sudjelovanje u globalnim lancima opskrbe poticalo je brzi rast i stalnu konvergenciju prema višim razinama dohotka.

Prema Vujčićevim riječima, to je dobro funkcioniralo kada se svijet trgovinski otvarao, a one zemlje koje su se pridružile velikim priljevima stranih

izravnih ulaganja imale su najviše koristi. No, stvari su se dosta promijenile od globalne financijske krize 2008.

- Globalni kralj koji se stalno mijenja zahtijeva novi pristup rastu - prelazak s pukog privlačenja ulaganja na privlačenje tehnologije i znanja te, što je ključno, razvoj vlastitih inovacija, istaknuo je Vujčić u svom uvodnom govoru.

Predavanje je održao glavni ekonomist Svjetske banke za Europu i središnju Aziju Ivailo Izvorski, napomenuvši da se studija »Veće visine« oslanja

Bez novih znanja nema napretka - Boris Vujčić

na strategiju »3i«, opisanu u »Izvešću o svjetskom razvoju za 2024.« - Investicije, infuzije i inovacije«, a u cilju predlaganja opcije politika za pomoć zemljama srednjeg dohotka u Europi i središnjoj Aziji u nastojanju da postignu status visokog dohotka.

- Oslanjajući se na sveobuhvatnu empirijsku analizu, izvješće nudi praktične preporuke koje će omogućiti kreatorima politika da unaprijede jači gospodarski rast u cijeloj regiji. Takav prijelaz zahtijevat će kontinuiranu i održivu temeljnu reformu

za one koji remete kućni red moгу z pakla»

SANJIN STRUKIĆ/PIXSELL

»Susjed iz pakla« može zagorčati život susjedima

Nuklearna opcija - izvlaštenje iz suvlasničke zajednice

Treba podsjetiti da se problem »susjeda iz pakla« može riješiti i pokretanjem postupka izvlaštenja iz suvlasničke zajednice. To je ekstremna mogućnost i primjenjuje se kada postoji učestalo opstruiranje zakona i pravilnika o zajedničkom stanovanju. Suvlasnici u tom slučaju zbog narušavanja kvalitete života u zgradi mogu sudski zatražiti postupak izvlaštenja takvog vlasnika iz suvlasničke zajednice. Tako se stan suvlasnika može prodati na javnoj dražbi, a nakon prodaje vlasnik i ostali članovi obitelji ne mogu nastaviti stanovati u zgradi. Međutim, to je mogućnost koju u praksi suvlasnici zaista rijetko, moglo bi se čak reći i nikada, ne koriste.

sklapanje međuvlasničkog ugovora, kojim je moguće propisati obvezu plaćanja naknade za povrede kućnog reda. Upravitelj zgrade »susjedu iz pakla« prvo će u razdoblju od dvije godine uputiti tri opomene, a tek uz tu treću (i svaku sljedeću) opomenu izdati odluku o naknadi za nepridržavanje kućnog reda. Odluku o naplati naknade provodi upravitelj zgrade na temelju odluke natpolovične većine suvlasnika.

Mehanizam represije

U Pravilniku pak stoji kako se naknada može propisati u međuvlasničkom ugovoru u rasponu od 50 do 500 eura. Suvlasnik je tu naknadu dužan uplatiti na račun pričuve. To je i jedan od razloga zašto će svaka zgrada dobiti svoj OIB i tako postati porezni obveznik.

Stručnjaci međutim predviđaju da će trebati barem

dvije do tri godine dok se ne pokrenu mehanizmi »represije« koje će ponuditi novi kućni red, a postoji mogućnost da suvlasnici protiv nesavjesnih susjeda donesu odluku o naplati naknade zbog nepoštovanja kućnog reda.

Druga mogućnost, koja je susjedima, istina, i do sada bila na raspolaganju, jest podizanje privatne tužbe, odnosno građanske parnice. U praksi se i to događa, ali puno rjeđe jer oduzima puno vremena, živaca i novca, s tim da u konačnici može završiti loše i skupo za tužitelja.

U slučaju da se pokaže kako iz suvlasnikova stana dolaze nedopuštene emisije opasnih tvari i posumnja se na javnozdravstveni problem, može se tražiti izlazak određenih inspekcijskih službi, no i to košta, odnosno ako se ne utvrdi potencijalna opasnost, troškove izlaska i uzorkovanja snose suvlasnici.

anke »Veće visine«

Izazov niskih stopa rasta u EU-u

Naglasak na strategiji vođenoj inovacijama kritično je važan za one zemlje koje su već postigle status visokog dohotka i suočavaju se s izazovima održavanja svojih postignuća, naglasio je Izvorski.

Istaknuo je da za većinu zemalja EU-a najveći izazov predstavlja to što Unija ne bilježi snažnije stope gospodarskog rasta. Taj rast se trenutno kreće oko jedan posto, a s obzirom da su manja gospodarstva, uključujući hrvatsko, snažno povezana s Unijom kroz trgovinu i ulaganja, očito će podnijeti teret tog sporog rasta.

kako bi se maksimizirali pokretači gospodarskog rasta, uz istovremeno preusmjerenje na nove transformativne reforme za promicanje razvoja složenijih gospodarskih struktura i institucija. To

uključuje potrebu za discipliniranjem postojećih subjekata, jačanjem uloge privatnog sektora, jačanjem konkurentnog okruženja i nagrađivanjem zasluga, rekao je Izvorski. (Hina/M.M)

Trgovina po prvi put od 2000. pretekla industriju po broju zaposlenih

A. KRIZANEC

Ne rastu kod trgovaca samo cijene, već i zaposlenost

Hrvatska neće moći živjeti samo od uslužnog sektora

Vladine politike bile su usmjerene prema jačanju turizma i potrošnje, no to nije održivo. Po broju noćenja turista smo na razini 80-ih godina prošlog stoljeća, a industrija nam je na razini 60-ih godina, kaže Damir Novotny

Dražen KATALINIĆ

PAD

Osim poljoprivrede i prerađivačke industrije, pad broja zaposlenih za više od jedan posto bilježe i znanstvene i tehničke djelatnosti za 2,5 posto, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti za 2,1 posto, te turizam

- Dosadašnje vladine politike su utjecale na to da se ekonomija deindustrijalizira. Treba nam nova industrijalizacija, ali ne na način oživljavanja starih velikih pogona poput sisačke željezare, potrebni su nam mali robotizirani pogoni koji će otvarati nova radna mjesta u sklopu industrijalizacije 4.0. Vladine politike bile su usmjerene prema jačanju turizma i potrošnje što je najjednostavniji način povećavanja prihoda u proračunu, a i privatnici će nešto zaraditi, no to dugoročno nije održivo. Po broju noćenja turista smo na razini 80-ih godina prošlog stoljeća, a industrija nam je na razini 60-ih godina, kaže Novotny i navodi da je rast zaposlenih u trgovini upravo posljedica rasta domaće i turističke potrošnje.

Domaća potrošnja je nagli rast ostvarila ponajprije rastom plaća u javnom sektoru, podsjeća Novotny, a Vlada je iskoristila inflaciju kao »dodatni porez«, odnosno dodatna sredstva u proračunu kako bi omogućila rast plaća koji je napuhan, nije organski i ne temelji se na

produktivnosti javnog sektora. - Glavni problem je što javne politike nisu poticale privatno poduzetništvo, a privatnike još uvijek promatramo kao neprijatelje društva, navodi Novotny.

Sezonski obrazac

Osim poljoprivrede i prerađivačke industrije, pad broja zaposlenih za više od jedan posto bilježe i stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti za 2,5 posto, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti za 2,1 posto, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, to jest ugostiteljstvo i turizam, za 1,6 posto te djelatnosti rudarstva i vađenja za 1,3 posto u odnosu na kolovoz prošle godine.

Zbog nastavka dugoročnog trenda prelaska s teške industrije na uslužnu ekonomiju, i ostale uslužne djelatnosti bilježe rast broja zaposlenih pa je tako broj zaposlenih u obrazovanju veći za 6,9 posto, a u zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi za 3,2 posto u odnosu na lanijski kolovoz. S druge strane, već krajem kolovoza zabilježen je rast broja nezaposlenih u odnosu na srpanj što se objašnjava završetkom glavnog dijela turističke sezone - broj nezaposlenih krajem kolovoza iznosio je 75.495, što je za 2.312 osoba ili za 3,2 posto više nego u srpnju. Time je i stopa nezaposlenosti blago porasla sa srpanjskih 4 na 4,1 posto u kolovozu.

- U skladu s uobičajenim sezonskim obrascem, već u rujnu

možemo očekivati promatranu stopu na nešto nižim razinama uslijed zapošljavanja u obrazovanju zbog početka nove školske godine, navodi analitičar Petar Bejuk u RBA analizama. Ipak, u odnosu na kolovoz prošle godine, broj

GORAN KOVACIĆ/PIXSELL

„Produktivnost hrvatske industrije i poljoprivrede jako je niska, a na turizmu, trgovini i osobnoj potrošnji se, ne može živjeti. Moramo stvarati novu vrijednost u poljoprivedno-prerađivačkom i industrijsko-prerađivačkom sektoru, a ne samo u trećem sektoru djelatnosti

Damir Novotny

nezaposlenih je manji za 14 posto, a u RBA analizama pritom navode da iako broj zaposlenih i dalje raste, dinamika rasta je usporila. Tako je od siječnja do kolovoza 2025. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine broj ukupno zaposlenih porastao za 1,1 posto. a usporedbe radi, tijekom 2024. prosječna stopa rasta iznosila je 3,4 posto, a godinu prije 2,7 posto.

Ukupno je u Hrvatskoj krajem kolovoza bilo 1.768.981 zaposlenih, što je 1.962 manje nego mjesec dana ranije, odnosno pad od 0,1 posto. Broj nezaposlenih porastao je na 75.495, što je rast od 3,2 posto u odnosu na srpanj.

LJEVICA Svaki socijaldemokrat i simpatizer moći će dobiti aplikaciju

Izbori u SDP-u bit će digitalno kontrolirani

Svaki član SDP-a moći će preuzeti aplikaciju koja je zgotovljena, i čim u subotu 27. rujna Glavni odbor donese odluku o uvođenju glasanja »online«, svaki će član moći skinuti aplikaciju i pratiti i sve obavijesti koje stranka dijeli

Tihana TOMIČIĆ

Iako SDP ima dosta svojih mana, u nečemu je i progresivan - stranka se digitalizira. Uvodi se elektronsko glasanje za sve razine unutarstranačkih izbora, čime se planira apsolutno dokinuti opasnost od krađe ili manipulacije glasovima. Znamo da je bilo dosta takvih problema zadnjih godina u SDP-u, primjerice nedavno u Splitu, a sada to više neće biti moguće.

Svaki član SDP-a moći će preuzeti aplikaciju koja je zgotovljena, i čim u subotu 27. rujna Glavni odbor donese odluku o uvođenju glasanja »online«, svaki će član moći skinuti aplikaciju i pratiti i sve obavijesti koje stranka dijeli, primjerice o aktivnostima saborskih zastupnika ili bilo kojim kampanjama koje se provode.

Statut na čekanju

Na taj način i Ibler će napokon imati kontrolu nad stvarnim brojem članova - primjerice, u stranci i dalje tvrde da SDP u Rijeci u bazi ima oko 750 članova, no realnost je da ih je na unutarstranačke izbore zadnji put izašlo tek oko 150. Općenito, baza članstva problem je ove stranke već neko vrijeme, i tim se brojkama znalo manipulirati pa će ova digitalizacija pomoći i utvrđivanju stvarnog stanja.

Što je najzanimljivije, SDP-ovu aplikaciju moći će koristiti i simpatizeri i stalni birači stranke, preuzimanjem registracije, čime će se omogućiti da stranka stalno provodi »ankete« među građanima koji su zainteresirani za pojedine njihove politike. Na Ibleru kažu da su provjerili pravila oko GDPR-a i drugih zakonskih simpatizera i da nema nikakvih problema jer će naravno to biti - dobrovoljno.

Ipak, činjenica da SDP uvodi

Performan mladih SDP-ovaca o nedostatku mjesta u studentskim domovima

ČLANSTVO

Uz pomoć aplikacije Ibler će napokon imati kontrolu nad stvarnim brojem članova - primjerice, u stranci i dalje tvrde da SDP u Rijeci u bazi ima oko 750 članova, no realnost je da ih je na unutarstranačke izbore zadnji put izašlo tek oko 150

aplikaciju i elektronsko glasanje na svojim stranačkim izborima, koji bi se trebali održati negdje tijekom studenoga ove godine, odgodila je odluku o izmjenama statuta, a koja se svodi na to da se model izbora jedan čovjek - jedan glas na lokalnim razinama dokine. Plan je bio da se tako biraju samo predsjednici i potpredsjednici stranke te gradskih, općinskih i županijskih predsjednika, dok bi lokalna predsjedništva, te gradski i županijski odbori bili vraćeni na stari delegatski sustav. No, čini se da unutar komisije za statut postoje

dileme ili neslaganja o tome, stoga se promjene statuta, unatoč najavama, ipak neće naći na sjednici Glavnog odbora u subotu.

- Nikad nismo potvrdili da se u takve izmjene ide, stoga nemojte ni pisati da od nečega odustajemo, rekao nam je politički tajnik stranke Saša Đujić. Kaže da ima vremena za takve izmjene, a da je ideja da se taj prijedlog izmjena statuta, kad bude finišan, još prije izglasavanja na konvenciji pusti u 15-dnevnu javnu raspravu, kako bi se i članstvo izjasnilo treba li se vraćati na staro ili - nema povratka na staro.

Dvije kampanje

Dotad, SDP će provesti dvije javne kampanje - jedna se zove »Domoljublje« i već je otpočela, a druga se tiče »Chat controla«, odnosno borbe protiv pravila EU-a da ima pristup privatnim konverzacijama i prepiskama građana. Pod lupom bi mogli biti i bankovni računi građana, komunikacija s liječnikom, kršio bi se GDPR, ali političari bi od svega bili izuzeti, a u SDP-u to smatraju spornim te pokreću kampanju da se takva namjera europskih vlasti zaustavi. Kad je riječ o

GORAN KOVAČIĆ/PIXSELL

„Ima vremena za izmjene statuta, ideja je da se prijedlog izmjena statuta, kad bude finišan, još prije izglasavanja na konvenciji pusti u 15-dnevnu javnu raspravu, kako bi se i članstvo izjasnilo treba li se vraćati na staro ili - nema povratka na staro

kampanji »Domoljublje«, oni svoje politike predstavljaju na način da je svaka njihova nova politika, od borbe protiv nasilja u obitelji do svih drugih

Pet tisuća studenata ostalo bez smještaja

Članovi Foruma mladih SDP-a održali su u utorak performans ispred zagrebačkog Studentskog centra, ležeći na madracima na ulici, kako bi upozorili da nedostaje smještaja u studentskim domovima.

Predsjednik Foruma mladih SDP-a Lovro Lukevečki ustvrdio je kako im ne preostaje ništa drugo nego doslovno pokazati kako je studentima koji nemaju mjesto u domu - podsjeća da je samo 10 posto studenata u Hrvatskoj smješteno u studentske domove što je dvostruko manje od prosjeka EU u kojoj je to 20 posto, te kako ove akademske godine preko 5.000 studenata nema mjesto u domu.

stavova koje iznose, zapravo - domoljublje. Žele pokazati da nisu manje domoljubi od (za)branitelja, a sve prati kampanja na jumbo plakatima, ali bez logotipa SDP-a. Primjerice, poruka »Ne moramo se složiti oko svega, ali moramo biti pristojni - i to je domoljublje« ili »Neovisan državni odvjetnik - i to je domoljublje« zapravo je autorstvo SDP-a, bez navođenja naziva stranke.

Na Ibleru nam nisu objasnili zašto novac za kampanju troše iako trenutno ne traje nijedna predizborna kampanja, kao što nisu objasnili ni kako se to bore protiv »Chat controla«, a istovremeno će koristiti privatne podatke svojih simpatizera - no, sve to bit će teme subotnje sjednice Glavnog odbora u Zagrebu.

Nikola Grmoja

UGROŽENA RADNIČKA PRAVA U INI

PATRIK MACEK/PIXSELL

Nikola Grmoja

ZAGREB ► Saborski zastupnik Mosta Nikola Grmoja poručio je jučer kako se u Ini pokušava ugušiti glas radnika, upozorivši na praksu kojom se radničko vijeće bira uz teške nepravilnosti što je, svojom prvostupajskom presudom, potvrdio Županijski sud u Zagrebu početkom rujna. Uz Grmoju, na konferenciji za medije bili su i predstavnici Nezavisnog sindikata radnika Hrvatske koji su onemogućeni u kandidiranju, kako su rekli, zbog nepravilnosti u glasanju. Predsjednica Nezavisnog sindikata radnika Hrvatske Marina Palčić upozorila je i na plaće koje radnici primaju u Ini koja je u neto iznosu tek pet i pol eura iznad minimalne plaće.

Ina se, kaže, umjesto većim plaćama protiv kroničnog nedostatka radnika bori dovođenjem stranih radnika koji često govore lošim engleskim jezikom, a još češće uopće ne govore hrvatski jezik, pa se događa da zbog te barijere njihov posao preuzimaju domaći radnici. Sindikalni predstavnik Nezavisnog sindikata Boris Cerovac rekao je kako su se plaće i uvjeti rada radnike u Ini srozale posljednjih deset godina. I on je upozorio na strane radnike, ali kaže, ne zbog toga što imaju nešto protiv njih, nego da se najprije iskoriste naše mogućnosti i naši resursi. Nikola Grmoja rekao je da on ima problem sa stranim radnicima jer se oni neće boriti za svoja prava niti će imati očekivanja za veću plaću, pa je postavio pitanje Vladi i svim političkim opcijama je li Hrvatska privatna tvrtka koja gleda gdje može naći one koji će za najmanji novac raditi određeni posao. (Hina/A.B.)

Fuzija na lijevom političkom spektru, spojili se Možemo!, Zagreb je naš i Nova ljevica

Na skupštini stranke Možemo! i sastanku članstva, održanima u ponedjeljak u večernjim satima putem videokonferencijskog poziva, članstvo stranke obaviješteno je da se dovršavaju procesi spajanja sa strankama Zagreb je naš i Nova ljevica, čime Zagreb je naš i Nova ljevica prestaju postojati. S obzirom na dosadašnju formalnu zastupljenost tih stranaka u tijelima Možemo!, potrebno je preustrojiti stranačka tijela na čemu će se raditi narednih mjeseci.

Tako glasi priopćenje iz stranke Možemo! - kao što je poznato, ta je stranka vladajuća u Zagrebu i Pazinu, a u Saboru ima čak deset

Možemo! opet odluke donosi bez prisustva javnosti

zastupnika, jednako kao i što po anketama koje se kontinuirano provode, predstavlja treću stranku po snazi u Hrvatskoj, odmah iza HDZ-a i SDP-a. Na ovoj skupštini dogovoreno je spajanje stranaka Možemo!, Zagreb je naš i Nova ljevica u zajedničku, jednu jedinstvenu stranku pa tako neki od ideologa ove šire platforme zapravo tek sada postaju sastavnim dijelom stranke Možemo!, među ostalima to je i Ivana Kekin,

koja je dosad formalno bila predsjednica Nove ljevice.

Iz stranke poručuju kako je ovo uvod u promjene statuta kojima će se ove promjene »legalizirati«, a da bi se statut mijenjao, potrebno je da to odobri skupština - zato je ova sjednica i održana.

No, unatoč tome što ovdje nije riječ o nekoj trivijalnoj odluci ili nekom dnevnopolitičkom stavu, iz Možemo! opet nisu otvorili vrata javnosti da prati njihovu skupštinu.

Nije bilo poziva za novinare, niti je itko iz medija znao da se organizira skupština Možemo! - javnost je samo priopćenjem obaviještena. To je i inače način rada stranke Možemo!, koja je potpuno zatvorena prema javnosti i koju se često optužuje da »sektaski« donosi odluke. Rezultat toga svakako je da je ovo praktički jedina relevantna politička stranka o čijim se unutarnjim sukobima, ako ih i ima, nikad ne piše u medijima. No,

svakako je upitna praksa da se stranačke odluke u jednoj od tri najjače stranke u Hrvatskoj donose bez prisustva javnosti. U vrhu stranke u tome ne vide ništa čudno.

Osim spajanja tri stranke, na ovoj skupštini donesena je tako i odluka da će se unutarstranački izbori održati u narednih šest mjeseci. »O tome ćemo pravovremeno obavijestiti medije, a u tom periodu sva tijela stranke ostaju u mandatu«, kažu u

Arhiva NL

Ivana Kekin

Možemo! - no, upitno je hoće li doista obavijestiti medije. Kako je poznato, Možemo! ima jedinstveni model s dva predsjednika, a to su koordinatori Tomislav Tomašević i Sandra Benčić.

T. TOMIČIĆ

Američki predsjednik na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda govorio duže od sat vremena hvaleći se postignućima

Trump: Zaustavio sam sedam ratova, bez UN-a

Kritizirao je zemlje koje su priznale Palestinu, ocijenivši da je to bila »jedino nagrada za Hamasove zločine«

Iako je bilo predviđeno da svjetski lideri na Općoj skupštini UN-a govore najduže 15 minuta američki predsjednik Donald Trump nije se na to previše obazirao. Govorio je duže od sat vremena i u tom je vremenu naveo svoja postignuća u prvih nešto manje od osam mjeseci svog drugog mandata ustvrdivši među ostalim da se »na svjetskoj pozornici Amerika ponovo poštuje više no ikad, a prije par godina svi su nam se smijali«.

Sedam ratova

- U razdoblju od samo sedam mjeseci prekinuo sam sedam beskrajskih ratova. Govorili su za njih da su beskrajski. Jedan je trajao 36 godina, drugi 31. Jedan 28. Prekinuo sam tih sedam ratova u kojima su bile ubijane stotine tisuća ljudi. To uključuje ratove koje su vodili Kambodža i Tajland, Kosovo i Srbija,

Kongo i Ruanda, to je bio jedan jako nasilan rat. Pakistan i Indija. Izrael i Iran. Egipat i Etiopija. Armenija i Azerbajdžan. Nijedan predsjednik, nijedna zemlja nije nikad napravila ni blizu nešto što se može usporediti s ovim. A ja sam to napravio u samo sedam mjeseci, rekao je Trump. Potom je krenuo kritizirati UN rekavši da je »jako loše da sam te stvari trebao napraviti ja umjesto da ih je napravio UN«.

- I tužno je i to da od svih tih slučajeva UN mi nije pomogao ni u jednom. Prekinuo sam sedam ratova, razgovarao s vođama tih zemalja, a da me nikada nitko iz UN-a nije čak ni nazvao i ponudio pomoć. Trump je rekao da je bio uključen u pokušaj postizanja primirja u Gazi i da pregovaračke strane moraju se više potruditi. On je kritizirao države koje su priznale Palestinu kao neovisnu državu.

Donald Trump

- To je bila jedino nagrada za Hamasove zločine. Umjesto da se ide prema tome da se popusti

Hamasovim zahtjevima za otkupninom, oni koji žele mir trebali bi biti ujedinjeni u jednoj poruci - osloboditi taoce odmah, rekao je Trump i zaradio veliki pljesak. On je posebno inzistirao na tome da obitelji izraelskih talaca žele da se oni puste na slobodu, kao i da se vrate tijela onih koji su preminuli.

Prijetnje Rusiji

Govoreći o ratu u Ukrajini Trump je rekao da je kada je započeo svoj drugi mandat smatra da će to biti najlakši sukob za riješiti zbog nje-govog odnosa s ruskim predsjednikom Vladimirom Putinom koji je oduvijek bio jako dobar.

- Ali u ratu ne znate što će se dogoditi, uvijek ima puno iznenađenja, i dobrih i loših, rekao je Trump. Ponovio je svoju prijetnju carinama Rusiji ako ne bude kooperativna u postizanju mirovnog sporazuma

koji bi trebao završiti rat u Ukrajini. Potom je prozvao i zemlje zbog njihove kontinuirane kupnje ruske nafte, posebno europske nacije, Kinu i Indiju. Rekao je da je spreman uvesti »vrlo snažnu rundu visokih carina« Rusiji, ali potom je pozvao i europske zemlje da prestanu kupovati energente od Rusije.

- Između Amerike i Europe je ocean. One su tu gdje je rat. Moraju pojačati pritisak na Rusiju. Ne mogu raditi ono što rade. Kupuju naftu i plin od Rusije dok se bore protiv Rusije. Bilo im je jako neugodno kada sam ja to saznao, to vam mogu reći, rekao je Trump. Dodao je da te zemlje »moraju odmah prekinuti svu kupnju energije od Rusije, inače svi gubimo puno vremena« te kazao da će ovih dana o tome razgovarati sa svojim europskim partnerima i da vjeruje da će se dogovoriti.

Zlatko CRNČEC

SABOR Zastupnici će se u petak ponovo izjašnjavati o inicijativi za priznanje Palestine

Očekuje se veća podrška nego prije godinu dana

U rujnu prošle godine inicijativu je podržao 41 zastupnik, a ovih dana ih je 56 potpisalo pismo predsjedniku Vlade sa zahtjevom da, nakon brojnih drugih država, i Hrvatska prizna Palestinu

Dražen CIGLENEČKI

Oporbeni zastupnici nisu naročito revni u ispunjavanju svojih obveza, među kojima je jedna od najvažnijih sudjelovanje u glasovanju. Tako da se ne zna koliko će ih u petak doći u Sabor na prvo jesensko glasovanje, ali trenutčno se čini da bi inicijativa za priznanje Palestine mogla dobiti veću podršku nego prije. Opet će se, naime, zastupnici izjašnjavati o prijedlogu zaključka Kluba zastupnika Možemo! na izvješće premijera Andreja Plenkovića o sastancima Europskog vijeća da Sabor zaduži Vladu da u roku 15 dana pripremi odluku o priznanju države Palestine.

Narasla potpora

Identičan je prijedlog u rujnu prošle godine podržao 41 zastupnik, a ovih dana ih je 56 potpisalo pismo predsjedniku Vlade sa zahtjevom da, nakon brojnih drugih država u Europi i svijetu, i Hrvatska prizna Palestinu. Ako bi, znači, svi oni, a među njima je osim lijevo-liberalne oporbe i jedan zastupnik oporbene desnice, mostovac Miro Bulj, taj svoj potpis za dva dana pretočili u glas za zaključak što ga je u proceduru uputio Klub Možemo!, pokazalo bi se da je u godinu dana u Saboru matematički bitno narasla potpora Palestini. Iako se zastupnici i omjer političkih snaga u parlamentu u međuvremenu nisu promijenili. »(...)Priznanja države Palestine od Republike Hrvatske, osim što bi predstavljalo simbolički

Konačni broj glasova podrške ovisi i o revnosti oporbenih zastupnika da dođu u petak na glasovanje

čin i potvrdu predanosti rješenju o dvije države, u ovom trenutku može potencijalno pridonijeti međunarodnom konsenzusu koji traži od vlade Benjamina Netanyahua prekid vatre, omogućavanje humanitarne pomoći i vraćanje međunarodnog pravnog poretka (...) Podsjećamo i da je prema posljednjem istraživanju javnog mnijenja većina građana Republike Hrvatske za priznanje Palestine bez odgađanja«, ističe se, između ostaloga, u zaključku koji je Možemo! ponudio svim zastupnicima. Predsjednica Kluba zastupnika Možemo! Sandra Benčić možda ne misli da će ovakav zaključak proći u Saboru, ali optimistična je u vezi ishoda glasovanja o njemu.

- Bit će više glasova nego

što je bilo potpisa za pismo Plenkoviću. Recimo, prvi put zastupnici nacionalnih manjina koji su članovi parlamentarne većine nisu podržali naš zaključak, ali ne znači da će tako biti i u petak. Jako me zanima tko je to spreman biti protiv priznanja Palestine u sadašnjoj situaciji, nakon što je to učinilo i niz europskih država, rekla nam je jučer Sandra Benčić. Na saborskoj web-stranici bit će objavljeno kako su pojedinačno zastupnici glasovali o Plenkovićevom izvješću, ali ne i o ovom prijedlogu zaključka, uobičajeno je to. Možemo! će se, međutim, pobrinuti da ne ostane nedoumica kako je svaki zastupnik glasovao i o zaključku. »Objavit ćemo ime svih njih, hrvatska javnost mora znati tko sve nije bio za

priznanje Palestine«, naglašava Sandra Benčić.

Koalijski stav

Vladajuća koalicija danas će održati svoj redovni sastanak. O Palestini su njezini čelnici razgovarali i prije dva tjedna, a moguće je da će se i danas otvoriti ta tema. Premijer Plenković nije za to da Hrvatska slijedi, primjerice, Englesku i Francusku, države koje su samo posljednjih dana donijele odluku o priznanju Palestine. Prilikom prošlotjedne rasprave o njegovom izvješću o sjednicama Europskog vijeća, on je kazao što smatra da bi trebalo pret hoditi hrvatskom priznanju.

- Prije svega treba doći do oslobađanja svih talaca, zatim postizanje prekida vatre, nakon toga sveobuhvatno

mirovno rješenje, a u tu svrhu mora doći do pritiska najutjecajnijih država svijeta i na Izrael i na palestinsku stranu, osobito na Hamas koji ima terorističke ciljeve, pojasnio je Plenković svoje stajalište. Za njega je, dakle, ključ svega puštanje talaca koje su oteli teroristi Hamasa. Tom prigodom je premijer ocijenio da je iluzija da priznanja Palestine može bilo što prevenirati.

Od zastupnika parlamentarne većine najviše je u prijedlog priznanju Palestine javno govorio Bošnjak Armin Hodžić. Tvrdio je, štoviše, da je za to cijeli osmeročlani Klub zastupnika nacionalnih manjina, od kojih pet podržava ju Vladu. Ali, jedno je davati izjave, a nešto sasvim drugo za većinskog zastupnika glasovati u Saboru za prijedlog

PATRIK MAČEK/PIXSELL

„Svoj sam stav o ovoj temi iznio na nedavnom koalijskom sastanku, podržavam priznanje Palestine u svakom smislu. No, apsurdno bi bilo da ja kao član vladajuće koalicije šaljem pismo premijeru, nije mi to bila prikladna forma

Armin Hodžić

oporbe protiv kojeg je Vlada. Iz tog razloga Hodžić nije ni potpisao pismo Plenkoviću.

- Svoj sam stav o ovoj temi iznio na nedavnom koalijskom sastanku, podržavam priznanje Palestine u svakom smislu. No, apsurdno bi bilo da ja kao član vladajuće koalicije šaljem pismo premijeru, nije mi to bila prikladna forma, kazao je Hodžić jučer novinarima. Pitali smo ga kako će postupiti u petak, hoće li glasovati za prijedlog zaključka Možemo!, ali odbio nam je to otkriti.

FARMACIJA Nakon Trumpove objave o uzroku autizma, SAD izmijenio preporuku za analgetik

U Europi i dalje smatraju da paracetamol ne šteti fetusu

Dosad nije dokazana nikakva povezanost između uzimanja paracetamola tijekom trudnoće i razvoja poremećaja iz spektra autizma. Određene indicije o povezanosti su vrlo niske razine i nesigurne, kaže dr. Dinko Vitezić

**Ljerka BRATONJA
MARTINOVIĆ**

Sukladno objavi američkog predsjednika Donalda Trumpa o povezanosti paracetamola i autizma, koju je sam proglasio svojom najvažnijom objavom uopće, Američka agencija za hranu i lijekove (FDA) pokrenula je proces izmjene upute uz lijek paracetamol zbog dokaza koji upućuju da bi primjena tog lijeka kod trudnica mogla biti povezana s rizikom od neuroloških poremećaja poput autizma i ADHD-a kod djece.

Europska agencija za lijekove (EMA) objavila je jučer suprotno mišljenje u kojem se navodi kako podaci ukazuju da primjena paracetamola tijekom trudnoće nije pokazala povećani rizik od malformacija kod fetusa ili novorođenčeta. Tako u europskim zemljama neće biti promjene u uputama za uzimanje paracetamola.

Iz FDA su poručili kako »postoje značajni dokazi o potencijalnom riziku uzimanja paracetamola u trudnoći«, no izbor ipak prepuštaju samim roditeljima.

Siguran lijek

- Iz opreza, bilo bi dobro izbjegavati primjenu paracetamola tijekom trudnoće, posebno zato što blage temperature ne zahtijevaju liječenje. Međutim, i dalje je razumno da trudnice koriste taj lijek kod visoke temperature, poručuju iz američke Agencije.

Više studija na koje se pozivaju utvrdilo je da postoji određena veza između paracetamola i pojave neuroloških poremećaja, a neke od njih ukazale su da je rizik vezan uz kontinuiranu primjenu tog lijeka tijekom trudnoće. Iako je povezanost opisana u nizu studija, nije utvrđena uzročno-posljedična veza paracetamola i autizma, a u znanstvenoj literaturi postoje

i suprotne studije, priznaju iz FDA. Podsjećaju pritom da je upravo paracetamol jedini lijek koji se smije koristiti za snižavanje temperature i protiv bolova u trudnoći, jer aspirin i ibuprofen imaju dokazano štetan učinak za fetus. Visoka temperatura koja se ne liječi može, s druge strane, također biti rizična za fetus.

Dosadašnji podaci ne ukazuju da bi trebalo bilo što promijeniti u pogledu primjene paracetamola u trudnoći, poručuju naši stručnjaci. Paracetamol se smatra sigurnim lijekom, a za eventualnu korekciju primjene kod trudnica trebalo bi provesti daljnja opsežna istraživanja, smatra klinički farmakolog prof. dr. Dinko Vitezić.

- Do danas nije dokazana nikakva povezanost između uzimanja paracetamola tijekom trudnoće i razvoja poremećaja iz spektra autizma. Određene indicije o povezanosti su vrlo niske razine, nesigurne i moguće iskrivljene obiteljskim, genetskim ili čimbenicima okoliša. S druge strane, riječ je o starom lijeku koji su uzele milijarde ljudi, a boljeg i sigurnijeg lijeka za snižavanje temperature i ublažavanje bolova od paracetamola još uvijek nemamo, podsjeća Vitezić. Povezivati ovaj poremećaj uz primjenu tako široko korištenog

“ Iz opreza, bilo bi dobro izbjegavati primjenu paracetamola tijekom trudnoće, posebno zato što blage temperature ne zahtijevaju liječenje. Međutim, i dalje je razumno da trudnice koriste taj lijek kod visoke temperature

FDA

I temperatura viša od 38 stupnjeva može biti opasna za plod

lijeka je vrlo diskutabilno te se treba temeljem podataka, kojih još nemamo dovoljno, raspraviti među strukom u navedenom području. Općenito, u trudnoći se savjetuje ne uzimati nikakav lijek ako on nije doista potreban. Trudnica mora paziti da određeni lijek uzme samo u indiciranom slučaju da bi riješila neko svoje bolesno stanje, a pritom se uvijek vodi računa o potencijalnim rizicima.

Opasna temperatura

- Kod epilepsije, na primjer, veći je rizik da trudnica ne uzima lijek no što je potencijalni rizik od mogućih malformacija kod djeteta. Ako pak trudnica ima infekciju koja zahtijeva primjenu antimikrobnog lijeka, sigurno ćete ga primijeniti, a nećete riskirati teže posljedice pa i one smrtnne. Ako se radi o bolovima također ćete ih ukloniti lijekom, ilustrira farmakolog. Najosjetljivije je razdoblje prva tri mjeseca nakon začeca, kasnije u trudnoći su moguće disfunkcije živčanog

sustava, a pred porod raste rizik određenih lijekova, primjerice benzodiazepina ili lijekova koji djeluju na koagulaciju. Poznato je, podsjeća Vitezić, koji su lijekovi apsolutno kontraindicirani u trudnoći te koji se ne smije nikako uzimati, kao što se generalno ne smije ići ni na RTG snimanja zbog dokazano štetnog učinka na plod RTG zračenja.

S druge strane, neuzimanje lijeka za temperaturu također nosi svoje rizike. Po svim se medicinskim parametrima smatra da se povišena temperatura iznad 38 stupnjeva treba snižavati.

- Mogu se koristiti i neke fizikalne metode - kupanje, tuširanje i slične fizikalne metode, ali iz dosad dostupnih podataka i analiza i dalje nemamo podataka za zabranu primjene paracetamola. To je lijek koji je siguran u točno određenoj dozi, ne smije se nikad predozirati, a uzima se samo kratko vrijeme. Ljudi ga uzmu dan ili dva, i najčešće uzmu nekoliko tableta u kratkom vremenskom

Na ispitivanju i »lijek protiv autizma«

FDA je jučer pokrenula i proces odobravanja leukovorin kalcijum tableta za pacijente s manjkom cerebralnog folata, koji je karakterističan za spektar autizma. Analizom studija objavljenih od 2009. do danas, zaključili su da im taj lijek može pomoći. U suradnji s farmaceutskom tvrtkom GSK, radi se na ispitivanju novog potencijalnog lijeka za neurološke poremećaje.

Poznato je da se folna kiselina daje trudnicama i ženama koje planiraju trudnoću upravo da se izbjegne to stanje, no nema dovoljno studija koje bi potvrdile da se na taj način može izbjeći autizam kod djeteta, kao ni da leukovorin liječi autizam. Tim se istraživanjima znanstvenici tek trebaju pozabaviti.

razdoblju, ilustrira Vitezić.

Klinička ispitivanja lijekova tijekom trudnoće su zabranjena pa tako i istraživanja djelovanja nekog lijeka koji se primjenjivao u vrijeme trudnoće na novorođenče imaju svoja ograničenja jer se podaci prikupljaju naknadno. Da bi se doista povezalo pojavu autizma s primjenom paracetamola u trudnoći, trebalo

bi, ilustrira Vitezić, pratiti velik broj žena koje su za vrijeme trudnoće uzele paracetamol, koju dozu, u koje vrijeme, i kroz registar unaprijed pratiti što se s time dogodilo. Na takav ćemo način dobiti točne podatke, a odluku temeljem analiza treba prepustiti regulatornim tijelima te ona treba biti znanstveno utemeljena, zaključuje.

Neki pacijenti razočarani nakon najava povećanja naknada za bolovanje jer su u njihovim slučajevima ostale iste

Veće naknade za dugotrajno bolovanje dobili samo neki

Unatoč najavi dugoočekivanog povećanja naknada za bolovanje za sve građane, brojni su bolesnici u rujnu ostali razočarani jer su im i onako bijedne naknade, koje 20 godina nisu usklađivane s prosječnom plaćom, ostale iste. Upozorili su na to jučer saborski zastupnici Ivana Kekin i Damir Bakić (Možemo!). U cijeloj priči oko rasta naknada za dugotrajno bolovanje najgore su prošli, tvrdi Bakić, oni s najmanjom naknadom kojima je ona povećana na 353 eura, dok su onima s naknadom između 353 i 565 eura iznervirani očekivanjem jer rasta uopće nema.

Na ove kritike iz HZZO-a

U problem umiješani i poslodavci

odgovaraju kako su za eventualno pogrešne obračune odgovorni poslodavci, te pozivaju osiguranike koji sumnjaju da su zakinuti da se obrate svome poslodavcu.

- Naknadu plaće tijekom privremene nesposobnosti za rad zbog ozljede ili bolesti čije je trajanje preko 42 dana, a tu spadaju i onkološki pacijenti, i dalje obračunava i isplaćuje poslodavac, s time da je HZZO obavezan vratiti isplaćenu naknadu plaće u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva poslodavca za povrat, objašnjavaju u Direkciji HZZO-a, gdje brinu samo o obračunu naknade za izolacije, transplantirane i komplikacije u trudnoći. Za sve ostalo

nadležni su, kažu, poslodavci.

- Osnovica za izračun naknade plaće ovisi o plaćama koje isplaćuje poslodavac, i to o prosjeku isplaćenih plaća za šest mjeseci prije početka bolovanja. Ako je utvrđena ispod propisanoga i navedenog maksimalnog limita od 995 eura, tada ni naknada za bolovanje ne može biti veća, navode iz HZZO-a. Isto tako, kažu da se naknada za dugotrajno bolovanje neće povećati onim osobama koje su već godinama na bolovanju, jer im se naknada računa prema prosjeku isplaćenih plaća zadnjih šest mjeseci koje su radili. U slučaju sumnje da je poslodavac krivo izračunao iznos koji po novom Zakonu

pripada korisniku naknade za privremenu nesposobnost za rad, pozivaju osigurane osobe da se jave svom poslodavcu.

Prema izmjenama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju koje su na snazi od 1. kolovoza, najniži iznos naknade za bolovanje povećao se s 25 posto proračunske osnovice (110 eura) na 80 posto proračunske osnovice (353 eura), a najviši iznos koji je bio utvrđen u iznosu proračunske osnovice uvećane za 28 posto (565 eura) iznosi sada 225 posto proračunske osnovice (995 eura). S povećanjem naknade dio osiguranika međutim ne može računati.

Lj. BRATONJA MARTINOVIĆ

POSEBAN PRILOG U POVODU SVJETSKOG DANA TURIZMA, 27. RUJNA

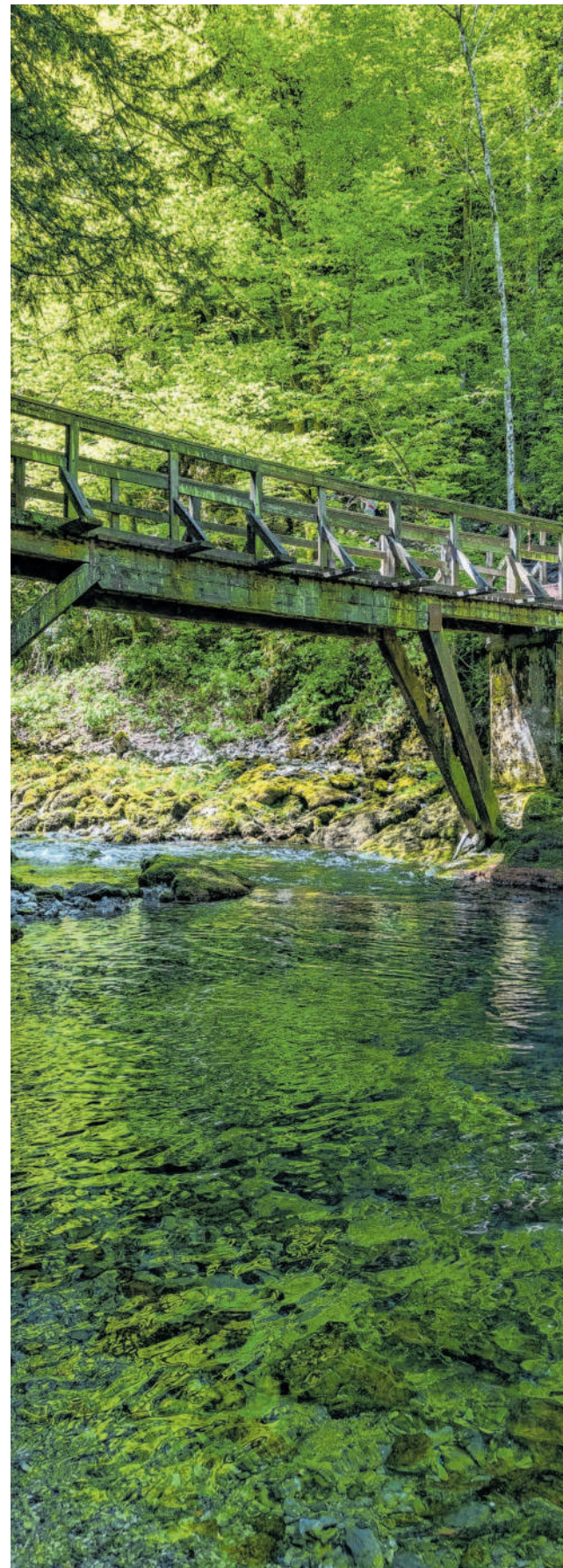
USPJEH HRVATSKOG TURIZMA 2025

NOVI LIST

Glas Istre
NOVINE

Zadarski LIST

Glas Slavonije

U SUBOTU 27. rujna

Donosimo sveobuhvatni pregled turističke sezone kroz razgovore s eminentnim sugovornicima iz područja turizma

HEP

HRVATSKA
Puna života

JADROLINIJA

Paket 24
BRZA DOSTAVA
HRVATSKE POŠTE

MO Kozala organizira novo druženje

KOZALSKA KOTLIČIJADA
U SUBOTU OD 15 SATI

MO KOZALA

RIJEKA » Nakon kvartovskih sajмова, druženje na Kozali se nastavlja. Zadnji vikend u rujnu Mjesni odbor Kozala poziva sve susjede, građane, ljubitelje spravljanja kotlića da im se pridruže na prvoj kozalskoj Kotličijadi - natjecanju u kuhanju kotlića, koja će se održati u subotu, 27. rujna od 15 sati kod zgrade MO Kozala. Događanje je zamišljeno kao druženje s građanima, partnerima, susjedima i prijateljima kvarta u opuštenoj atmosferi, ali pod budnim okom stručnog

kuharskog žirija. Za sudjelovanje se potrebno prijaviti na mail MO Kozala, mo.kozala@rijeka.hr, ili u inbox Facebook stranice MO Kozala i to do četvrtka, 25. rujna u 16 sati.

Potrebno je sa sobom donijeti kotlić i pribor (plamenik i plinsku bocu ili sistem na drva), a uz kotizaciju od 20 eura svaki natjecateljski tim dobiva meso (mix junetina/svinjetina) i kapulu za kotlić te piće dobrodošlice. »Svi ostali detalji kuhanja ostaju tajna timova do kušanja kotlića. Moguće je dodati sve svoje dodatke po želji. U slučaju da prijavljeni tim nema nešto od opreme, potrebno je to naznačiti u prijavi, jer Mjesni odbor Kozala raspolaže ograničenim brojem pribora. Broj sudionika u jednom timu nije ograničen ni minimumom ni maksimumom, ali broj timova je ograničen, zato se prijavite na vrijeme. Vese limo se druženju u kvartu, Kozala je živa«, poručuju organizatori. (S. G.)

HNK Ivana pl. Zajca sutra u Viškovu

GLUMCI, PLESAČI I PJEVAČI
ISPRED KUĆE ZVONČARA

VIŠKOVO » Riječki kazališni umjetnici izaći će ne samo iz kazališta već i iz Rijeke te posjetiti gradove i općine Primorsko-goranske županije. Viškovo je na redu već u četvrtak, 25. rujna u 18 sati ispred Kuće halubajsega zvončara. Posjetitelji će imati priliku upoznati kazališne umjetnice i umjetnike na nov način te kroz izvedbu odabranih ulomaka iz dramskih, baletnih i opernih predstava upoznati i kazališnu produkciju. Tako će članovi ansambla Baleta Marta Voina Čavrak i Federico Rubisse izvesti plesnu minijaturu »Balet na Viškovu«, a glumci Hrvatske drame Ana Marija Brđanović i Deni Sanković

izvest će odlomak iz popularne predstave »Nigdje, niotkuda« prema romanu Bekima Sejranovića, u režiji Ivice Buljana.

Talijanska drama pripremila je »Talijanski glazbeni intermezzo«, a solistica Opere, Ana Marija Knežić, uz klavirsku pratnju Natalije Marycheve, izvesti poznatu ariju iz opere »Ivana Orleanska Giuseppea Verdija. Kroz program će voditi glumac Giuseppe Nicodemio. Program organizira Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca u suradnji s Kućom halubajsega zvončara. Program je besplatan za sve gledatelje. (S. G.)

A. KRIZANEC

SKUPŠTINA Rebalans glavna tema sutrašnje sjednice

Županijski proračun
veći za 26 milijuna

Proračun raste s 353,1 na 379,3 milijuna eura i to zbog viška sredstava od lani, ali i povećanja prihoda u tekućoj godini, a razlika će najvećim dijelom biti preusmjerena socijali, zdravstvu i školstvu

Marinko GLAVAN

RIJEKA » Glavna točka treće sjednice novog saziva Županijske skupštine, što će se održati sutra, u četvrtak 25. rujna, bit će prvi ovogodišnji rebalans proračuna Primorsko-goranske županije, najavio je predsjednik Skupštine Marko Boras Mandić na konferenciji za novinare održanoj u sjedištu PGŽ-a u Rijeci.

Sjednice i izvan Rijeke

Sredstva konsolidiranog proračuna rebalansom će biti povećana s 353,1 milijun eura na 379,3 milijuna eura, pri čemu su raspoređena između proračunskih korisnika i Županije, s naglaskom na školstvo, zdravstvo, socijalnu skrb i podršku sportu. Najveći dio povećanja namijenjen je kapitalnim projektima u školama i domovima za starije, uključujući energetske obnovu, povećanje kapaciteta i dodatne socijalne

programe. Boras Mandić, član Unije Kvarnera, naglasio je važnost rada Županijske skupštine, za koju je kazao kako ima »najjaču« postavu od svih dosadašnjih saziva.

U ovom sazivu imamo dosad najveći broj načelnika, gradonačelnika i saborskih zastupnika. Vjerujem da će njihovo znanje i iskustvo pridonijeti radu regionalnog parlamenta, a kao predsjednik ću se zalagati da rasprave budu otvorene kritičkim propitivanjima politike na regionalnoj i državnoj razini, rekao je Boras Mandić, najavivši kako će se pojedine sjednice održavati i izvan Rijeke, od kojih će prva tematska sjednica biti održana već za dva tjedna, u Kostreni, na temu zagađenja iz Inine rafinerije.

O najvažnijim stavkama rebalansa proračuna govorio je Krešimir Parat, pročelnik Upravnog odjela za proračun, financije i nabavu PGŽ-a. Prema njegovim riječima, raspoređiva sredstva proračuna

povećavaju se za 26,2 milijuna eura, i to prvenstveno iz dva razloga.

Savjet mladih

Prvi su prenesena sredstva iz prošlogodišnjeg proračuna, u iznosu od 9,25 milijuna eura, a drugi je povećanje prihoda tekuće godine od 16,7 milijuna eura. Rashodna strana pa povećanje također iznosi 26,2 milijuna eura. Od toga 15 milijuna financiraju sami proračunski korisnici, a 11,2 milijuna županija iz svojih izvora. Najveći dio tih županijskih rashoda je u tri sektora - školstvu, zdravstvu i socijali. U dijelu koji financira županija, najveći dio se usmjerava u ustanove socijalne skrbi, 4,8 milijuna eura, a zatim u zdravstvo četiri milijuna eura. Najveći dobitnik je Dom za starije Kantrida s 2,2 milijuna eura, od čega se financira projekt energetske obnove i drugi povećani troškovi, rekao je Parat.

Potpredsjednik Skupštine Alen Ružić naglasio je da članovi tog tijela na početku novog ciklusa pokazuju da rade odgovorno.

Naš zadatak je biti korektiv i provoditi interese građana kako prema izvršnoj vlasti, tako i prema nacionalnoj razini. Na taj način iznjedit ćemo rješenja koja kratkoročno i dugoročno donose boljitak našoj županiji, poručio je HDZ-ov vijećnik. Potpredsjednica Skupštine Ivana Cvitan Polić iz SDP-a predstavila je osnivanje Savjeta mladih PGŽ-a.

Na javni poziv od 17. srpnja do 18. kolovoza prijavilo se 29 kandidata, od kojih je 28 valjanih kandidatura. Izabrat će se devet članova, a nakon toga će sve općine i gradovi delegirati jednog predstavnika u Savjet mladih, kako bi glas mladih bio zastupljen iz cijele županije. Veliki odaziv pokazuje koliko je mladima stalo do boljeg života u našoj županiji, rekla je Cvitan Polić.

Župan Ivica Lukanović i gradonačelnica Iva Rinčić primili talijanskog veleposlanika u Hrvatskoj Paola Trichila

Talijansko veleposlanstvo želi razgovarati o Palači Modello

RIJEKA » Razgovori o Palači Modello, obrazovanju, prometu i kulturi bili su u fokusu susreta primorsko-goranskog župana Ivice Lukanovića i riječke gradonačelnice Ive Rinčić s veleposlanikom Talijanske Republike u Hrvatskoj Nj. E. Paolom Trichilom i generalnom konzulom Republike Italije u Rijeci Ivom Palmieri, održanog u sjedištu Primorsko-goranske županije. Čestitavši županu i gradonačelnici na novim dužnostima, veleposlanik Trichilo je naglasio kako je primarna svrha ovog sastanka saslušati ideje i prijedloge za dodatnim

produbljivanjem suradnje između dviju prijateljskih, susjednih zemalja koje nemaju međusobnih problema, već samo potencijale. Sudionici prijema su u razgovoru podsjetili na dosadašnju suradnju i zajedničku povijest te se usuglasili kako na postojećim kontaktima treba graditi još šire i prisnije veze. Razgovaralo se i o budućnosti Palače Modello, prostora koji je do nedavno koristila Gradska knjižnica Rijeka, a još uvijek ga, djelomično, koriste Zajednica Talijana i Talijanska unija. Veleposlanik je naglasio kako je Veleposlanstvo zainteresirano

Ivica Lukanović, Iva Palmieri, Iva Rinčić i Paolo Trichilo

za dogovor s Gradom Rijeke i otvoreno za razgovore o uvjetima i načinu korištenja

tog prostora bogate povijesti u središtu Rijeke. Razgovaralo se i o obrazovanju,

obnovljivim izvorima energije i energetske učinkovitosti, kao i o prometu, odnosno riječkoj morskoj i zračnoj luci. Govoreći o prometnom razvoju i zamahu koji ova regija dobiva, Zračna luka Rijeka istaknuta je kao velik potencijal koji sa sobom nosi puno izazova, a jedan od njih je usklađivanje želja i potreba aviokompanija s onima vlasnika Zračne luke. Komentirajući tradicionalno blisku suradnju na području kulture, veleposlanik Paolo Trichilo kazao je kako je film »Fiume o morte«, redatelja Igora Bezinovića, ovogodišnji hrvatski kandidat za filmsku

nagradu Oscar, dobar primjer sagledavanja važnog, kompleksnog i osjetljivog trenutka riječke povijesti te je naglasio današnju ulogu esula u gradnji pozitivnih odnosa između talijanske i hrvatske zajednice. Osvrnuvši se na titulu Europske regije gastronomije i Europske regije sporta koje će Primorsko-goranska županija ponijeti u 2026. godini, veleposlanik Trichilo je zaključio kako su te teme iznimno važne u talijanskoj i hrvatskoj kulturi življenja te predstavljaju most putem kojeg se možemo još više zbližiti.

S. GAŠPERT

OPĆINA KOSTRENA

UPISI U ODRED IZVIĐAČA SJEVER JUG

KOSTRENA ▶ Odred izviđača Sjever Jug iz Kostrene započinje s upisima novih članova za djecu od 2. do 7. razreda osnovne škole. Sastanci će se održavati utorkom od 18 do 19 sati tijekom rujna, u

odredskoj prostoriji na adresi Šodići 3, pokraj Hostela Esperanto. Izviđači djeci nude boravak na svježem zraku, učenje vještina poput vezanja čvorova i snalaženja u prirodi, razvijanje kreativnosti i motorike,

kao i priliku za upoznavanje novih krajeva, običaja i prijatelja. Za više informacija zainteresirani se mogu javiti Borki Reljac na broj mobitela 091/570 8211 ili putem e-pošte na sjever.jug@gmail.com. (S. G.)

OBLJETNICA Zavod za prostorno uređenje PGŽ-a u MMSU-u proslavio 40 godina rada

Rijeka dogodine osniva svoj Zavod za prostorno planiranje

Osnivanje Zavoda najavila je riječka gradonačelnica Iva Rinčić, čestitavši na jubileju županijskoj ustanovi, čiji je ravnatelj Adam Butigan napomenuo kako su zadnjih godina više fokusirani na klimatske promjene, uključujući i detektiranje rizika od podizanja razine mora, kao i na projekte koji se tiču poplava

Orjana ANTEŠIĆ

RIJEKA ▶ Prigodnim znanstveno-stručnim skupom na temu prostornog planiranja u vremenu promjena, kao izazova i prilika za budućnost, u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti (MMSU) obilježena je 40. godišnjica djelovanja Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, koji je svoj naziv i organizaciju rada tijekom minulih desetljeća više puta prilagođavao kontekstu vremena i zakonskim okvirima. Zavod danas formalno i stvarno povezuje više uloga u funkciji prostornog planiranja Županije, od primarne uloge u izradi županijskog prostornog plana, preko kontrole izrade prostornih planova gradova i općina do analize stanja u prostoru. Svečanosti je nazočilo oko

170 sudionika iz stručne javnosti koje je, u ime domaćina i slavljenika, pozdravio ravnatelj Zavoda za prostorno uređenje PGŽ-a Adam Butigan. Uz kraći rezime svih projekata prostornog planiranja u kojima je Zavod sudjelovao tijekom svog postojanja, Butigan je napomenuo kako su zadnjih godina više fokusirani na poslove koji se bave klimatskim promjenama, uključujući i detektiranje rizika od podizanja razine mora, a nedavno su krenuli i s novim projektom koji se tiče poplavlivanja, ne samo riječnih tokova i bujica, već i onih u urbanim sredinama. Također, istaknuo je i projekt na kojem je Zavod, u suradnji s Institutom za turizam, istraživao temu turizma kao glavne gospodarske grane PGŽ-a, a ti su podaci, zajedno s onima iz drugih dijelova Hrvatske, poslužili resornom Ministarstvu turizma za trasiranje novog pristupa prema održivom turizmu.

- Izradili smo dva prostorna plana PGŽ-a, prvu razvojnu strategiju Županije, sudjelovali u integralnim prometnim studijama. Naš posao mora biti podržavan i održavan maksimalno profesionalno, s kvalitetom koja omogućuje budućnost i održivost ovog područja, naglasio je Butigan.

Red i nered

Čestitke u povodu obilježavanja 40. obljetnice Zavoda uputila je i riječka gradonačelnica Iva Rinčić.

- Prostorno planiranje danas se u vremenima i praksi da se prostor shvaća kao potrošna roba suočava s brojnim izazovima. Za one koje ta činjenica više frustrira nego umiruje, ne

Svečanosti u MMSU-u nazočilo je oko 170 sudionika iz stručne i političke javnosti

preostaje drugo nego boriti se protiv njih. Odgojem i edukacijom, profesionalnošću, ulaganjem u sustavno, trajno i dinamično prostorno planiranje. Rijeka, zbog svoje male površine od samo 43 četvorna kilometra, zahtijeva pažljivo korištenje svakog raspoloživog metra, što znači balansiranje između stanovanja, poslovnih zona, javnih površina i prometne infrastrukture, kazala je Rinčić, najavljujući ponovno osnivanje Zavoda za prostorno planiranje Grada Rijeke, na čemu se trenutačno radi i ta bi ustanova trebala biti uvrštena u gradskom proračunu za 2026. godinu.

Primorsko-goranski župan Ivica Lukanović apostrofirao je kako je stanje u prostoru odraz

urbanizma, ali istovremeno i strateške razine upravljanja prostorom, te da svaki red ili nered koji vidimo u prostoru odražava kakvom se to vizijom vode oni koji interveniraju u prostoru i donose ključne odluke.

- Odnos između čovjeka i prirode iziskuje veliku odgovornost. Često se zanesemo u iskorištavanju resursa koji su nam dostupni, ali i često nepovratni. Na nama je ogroman zadatak da uložimo mnogo znanja, poštenja i odgovornosti u urbanizam kako bismo pokušali održati ravnotežu prirode i taj suživot čovjeka i prirode. Zato je iznimno važno imati ovakve institucije, kao što je to Zavod za prostorno uređenje, koje se

sustavno bave urbanizmom, poručio je Lukanović, dodavši kako je potrebno i problematizirati urbanističke kapacitete jer, pojasnio je, urbanizam ne tretiramo onako kako to zaslužuje jedna ozbiljna civilizirana zajednica.

Gospodarski pojas

Uz v. d. ravnatelja Zavoda za prostorni razvoj Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Bojana Linardića, čestitke je uputio i državni tajnik u istom ministarstvu Tonči Glavinić koji je najavio kako će Ministarstvo do kraja godine u saborsku proceduru uputiti tri zakonska prijedloga: Zakon o građenju, Zakon o prostornom uređenju i Zakon o

energetskoj učinkovitosti u zgradarstvu. Posebno je apostrofirao i prijedlog Plana ključivog gospodarskog pojasa RH u Jadranskom moru koji je izradio Zavod za prostorno uređenje Ministarstva.

- Riječ je o strateškom dokumentu koji prvi put cjelovito definira prostorno planiranje morskog područja Republike Hrvatske, s naglaskom na održivo upravljanje prirodnim resursima, zaštitu morskog ekosustava te razvoj gospodarskih aktivnosti u skladu s europskim i međunarodnim standardima, kazao je Glavinić, ujedno najavivši, nakon Dubrovnika, Splita i Zadra, njegovo završno predstavljanje u Rijeci idućeg tjedna, na Pomorskom fakultetu.

“Naš posao mora biti podržavan i održavan maksimalno profesionalno, s kvalitetom koja omogućuje budućnost i održivost ovog područja”

Adam Butigan, ravnatelj Zavoda

Sveučilište Stanford objavilo najnoviju listu dva posto najcitiranijih i najutjecajnijih znanstvenika

Devetero riječkih znanstvenika u svjetskoj eliti

RIJEKA ▶ Grupa znanstvenika sa Sveučilišta u Stanfordu, koju predvodi John P. A. Ioannidis, objavila je najnoviju listu dva posto najcitiranijih svjetskih znanstvenika, a na listi se našlo i devetero riječkih znanstvenika čiji su radovi imali snažan međunarodni odjek. Riječ je o akademiku Stipanu Jonjiću iz HAZU-a, prof. dr. Robertu Dimitroviću, prof. dr. Davoru Štimcu, Vesni Šupak Smolčić te prof. dr. Lidiji Bilić-Zulle s riječkog Medicinskog fakulteta, kao i o izv. prof. dr.

V. KARUZA

Ivani Mikolašević i prof. dr. Sandri Milić iz KBC-a Rijeka, prof. dr. Sandri Kraljević Pavelić s Fakulteta zdravstvenih studija te dr. sc. Marcelu Kovačiću iz Prirodoslovnog muzeja Rijeka.

Stanfordovi znanstvenici u suradnji s Elsevierom svake godine objavljuju listu najutjecajnijih svjetskih znanstvenika kako bi ukazali na činjenicu da se metrike citata široko upotrebljavaju i nerijetko zloupotrebljavaju. Ako se neki autor ne nalazi na popisu, to je jednostavno

zato što vrijednost složenog pokazatelja nije bila dovoljno visoka za uvrštavanje na popis, ali to nikako ne znači da autor ne radi kvalitetno. Kako ističu, njihova baza pruža niz standardiziranih informacija o citatima, a znanstvenici su klasificirani u 22 znanstvena područja i 174 potpodručja prema standardnoj klasifikaciji Science-Metrix.

Na godišnjoj listi za 2024. nalazi se 129 hrvatskih znanstvenika koji djeluju u hrvatskim visokoobrazovnim institucijama i institutima, što je

13 više nego u 2023. godini. Na listi citiranosti za cjelokupnu karijeru je 96 znanstvenika koji djeluju u hrvatskim institucijama, odnosno 14 više nego u prethodnom ciklusu istraživanja. Ti podaci jasno pokazuju rast i jačanje utjecaja hrvatske znanosti i hrvatskih znanstvenika u svjetskoj znanstvenoj areni. Za istraživače i njihove matične institucije ova je lista ključan resurs za prepoznavanje izvrsnosti i praćenje vrhunskih znanstvenih doprinosa.

I. ŠESTAN KUČIĆ

Uspjeh Parasportskog kluba Boccia Rijeka

DANIJELA MATAIJA OBRANILA
TITULU DRŽAVNE PRVAKINJE

RIJEKA ► Danijela Mataija obranila je titulu državne prvakinje u BC3 kategoriji u 4. kolu prvenstva Hrvatske u Boccia održanom u Rijeci, u organizaciji Hrvatskog Boccia saveza. Riječ je o posljednjem prvenstvenom turniru u Rijeci od njih sveukupno četiri, koji su ove godine održani i u Zagrebu, Osijeku i Solinu, čime je završeno pojedinačno Prvenstvo Hrvatske u Boccii za 2025. godinu.

- Naš Parasportski Boccia klub Rijeka, dosadašnji Bočarski klub osoba s invaliditetom Pulac iz Rijeke, osvojio je ovu sezonu tijekom sva četiri prvenstvena turnira četiri zlatne, dvije srebrne i šest brončanih medalja te smo sveukupno prvenstvo zaključili s osvojena četiri pehara. Filip Franić je u BC2 muškoj kategoriji zauzeo 3. mjesto, Danijela Mataija u sveukupnoj BC3, kao i ženskoj kategoriji uz asistenticu na rampi Antoniju Frlan osvojila je prvo mjesto, a njihov klupski kolega i trener Miroslov Matić u BC4 kategoriji osvojio je čak dva odličja - treće mjesto sveukupno i prvo mjesto u muškoj kategoriji iste BC4 boccia kategorije. Imamo tri pobjednika, dva treća mjesta i državnu prvakinja u BC3 kategoriji i državnog prvaka u BC4 kategoriji, pohvalili su se iz Parasportskog Boccia kluba Rijeka.

Iz Kluba su zahvalili na pomoći učenicima Medicinske škole, svim volonterima, Plesnom kolektivu Magija, kao i Udruzi za glazbeno-scensko stvaralaštvo »Arij«, Primorsko-goranskoj županiji, Gradu Rijeci, Parasportskoj zajednici PGŽ-a, Parasavezu PGŽ-a i članu Izvršnog odbora Hrvatskog paraolimpijskog odbora Zvonimiru Brozidu, kao i svim članovima Kluba, asistentima, roditeljima, prijateljima i poznanicima. (S. G.)

Javni poziv Grada Rijeke

USPJEŠNE UČENIKE I MENTORE
ČEKAJU NOVČANE NAGRADE

RIJEKA ► Grad Rijeka je objavio javni poziv za podnošenje prijedloga za dodjelu nagrada učenicima i mentorima osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova za posebna postignuća učenika na državnim natjecanjima, susretima i smotrama u školskoj godini 2024./2025.

S ciljem podupiranja znanja i izvrsnosti te isticanja darovitih pojedinaca već čitav niz godina, od školske 1997./1998. godine, Grad nagrađuje učenike i mentore koji na državnim i međunarodnim natjecanjima, smotrama i susretima postižu izvrsne rezultate. Od ove se godine, radi usklađenja s promjenama koje su se tijekom godina dogodile na području zakonskih i podzakonskih propisa kao i zbog novih zahtjeva prakse, po prvi puta objavljuje javni poziv osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama. Također, od ove je godine posebna pažnja posvećena prepoznavanju i nagrađivanju uspjeha učenika i njihovih mentora. Grad je tako povećao iznose nagrada s 200 na 250 eura za učenike koji su osvojili prva mjesta na državnim natjecanjima, dok se druga i treća mjesta nagrađuju iznosima od 200 odnosno 150 eura. Isti se iznosi dodjeljuju i mentorima za postignuća učenika na državnoj razini.

Za ekipna postignuća učenika dodjeljuje se 50 eura po članu ekipe do 5 članova te 30 eura po članu ekipe od 6 i više članova. Uz novčane nagrade dodjeljuju se i pisana priznanja, a za ekipe od šest i više članova i zajednička plaketa za ustanovu. Javni poziv je otvoren do 8. listopada 2025. godine, a prijaviteljima obrazac dostupan je na mrežnoj stranici Grada. Stručno vrednovanje pristiglih prijedloga provodit će povjerenstvo koje imenuje gradonačelnica. (I. Š. K.)

Međunarodni dan starijih osoba u Kostreni

MJERENJE ŠEĆERA I TLAKA PA
RAZGIBAVANJE I ŠETNJA

KOSTRENA ► U srijedu, 1. listopada u Kostreni će se prigodnim programom obilježiti Međunarodni dan starijih osoba. Kao i prethodnih godina, okupljanje sudionika predviđeno je od 9 sati u Caffè baru Yacht cluba Galeb, gdje je za sudionike organiziran topli napitak, kao i mjerenje šećera u krvi i tlaka. Nakon toga, od 10 sati, svi su pozvani na vježbe razgibavanja na plaži kod Vatterpolo kluba Jadran i zajedničku šetnju obalnim putem do restorana Green garden, gdje će biti organiziran ručak za sve sudionike (od 12 sati). »Pozivaju se svi mještani treće životne dobi da dođu na obilježavanje Međunarodnog dana starijih osoba«, poručuju organizatori. (S. G.)

RIJEKA BOAT SHOW Od sutra na Gatu Karoline Riječke

Svjetska premijera turskog proizvođača

Radi se o potencijalno široko prihvaćenom plovilu duljine pet metara turskog proizvođača NK Marin, a dolaze i četiri izlagača iz Kine, najavio je direktor Rijeka Boat Showa Ivan Črnjarić

Edi PRODAN

RIJEKA ► Tko je organizator? Svi mi, svi smo mi organizatori - i Grad, i Županija, i Lučka uprava i dakako Turistička zajednica grada Rijeke - svi smo mi organizatori ovogodišnjeg Rijeka boat showa koji će od 25. do 28. rujna 2025. godine na Gat Karoline Riječke dovesti više od 100 izlagača i pokazati čitav niz zanimljivosti koje prate nautičku industriju i uopće nautički sektor. Ono što je velika potvrda kvalitete i značaja našeg sajma, činjenica je da se na njemu pojavljuju i četiri izlagača iz Kine, od kojih su trojica proizvođači plovila, te da imamo i jednu svjetsku premijeru, potencijalno široko prihvaćenog plovila duljine pet metara, turskog proizvođača NK Marin - istaknuo je to, vrlo ponosno, Ivan Črnjarić, direktor Rijeka Boat Showa koji je na taj način najavio njegovo 41. izdanje, ujedno i sedmo u organizaciji sustava što je u velikoj mjeri zaslužan za spas i modernizaciju ove znane riječke tradicije.

Konferenciji za novinare prisustvovali su u ime Grada Rijeke gradonačelnica Iva Rinčić koja je izrazila zadovoljstvo što sajam naglašava činjenicu da Rijeka i ovim sajmom pokazuje svoju okrenutost prema moru i njime iniciranom gospodarstvu, a jako je zanimljiv bio i iskaz voditeljice informiranja i istraživanja tržišta Turističke zajednice grada Rijeke Antonije Kardum prema čijim riječima aktualni nautički sajam pokazuje jedinstvenu disperziju turističke ponude kao i

Rajko Jurman, Toni Štimac, Iva Rinčić, Ivan Črnjarić i Antonija Kardum

RADNO VRIJEME

Sajam je otvoren svaki dan od 10 do 19 sati, a u nedjelju sat kraće. Cijena ulaznice je pet eura, a djeca do 12 godina imaju besplatan ulaz

suvereni izlazak u posezonsko vrijeme.

U ime Primorsko-goranske županije goste je pozdravio zamjenik župana Toni Štimac, dok je predstavnik Lučke uprave Rijeka Rajko Jurman, rukovoditelj Odjela komercijalnih poslova, također izrazio zadovoljstvo da se nalazi u krugu ljudi i institucija koji Rijeci daju status kakav joj i pripada - jednog od vodećih, ne samo jadranskih

Na sajmu sudjeluje više od 100 izlagača

nego i regionalnih pomorskih središta.

Sajam će se svečano otvoriti sutra u 11 sati, dok će za publiku, po cijeni ulaznice od 5 eura, biti otvoren - radnim danom i u subotu od 10 do 19 sati, a u nedjelju sat kraće. Za

djecu do 12 godina ulaz se ne naplaćuje. Sajam upotpunjuje i niz pratećih sadržaja, a kako se da razabrati prema aktualnim meteorološkim najavama, kiša ne bi trebala biti nekom većom prijetnjom njegovim izlagačima i posjetiteljima.

Od 29. rujna do 10. listopada studentima olakšana kupnja voznih karata

Šalter Autotroleja u Kampusu

RIJEKA ► S ciljem jednostavnijeg i bržeg postupka izrade RCC Torpedo kartice te upisa mjesečnog prava na prijevoz za listopad, Komunalno društvo Autotrolej u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci otvara od 29. rujna do 10. listopada privremeno prodajno mjesto u Kampusu Sveučilišta, u prizemlju zgrade Građevinskog fakulteta. Time se nastoje izbjeći, odnosno smanjiti gužve i duga čekanja na šalterima u centru grada na početku akademske godine, kada se veliki broj studenata istodobno prijavljuje za prava na prijevoz.

Prodajno mjesto radit će od ponedjeljka do petka, od 9 do 15.30. Sve informacije o potrebnoj dokumentaciji i postupku kupnje bit će dostupne putem monitora na ulazima fakulteta unutar Kampusu, a dodatno će se studentima poslati i obavijest putem studentskog servisa.

Prodajno mjesto bit će u prizemlju Građevinskog fakulteta

Studenti koji prvi put izrađuju RCC Torpedo karticu trebaju priložiti: osobni dokument s fotografijom (osobna iskaznica ili putovnica), potvrdu o upisu u novu akademsku godinu, potvrdu o prijavi boravištu (ako student nije iz Rijeke).

Redovni studenti ostvaruju

pravo na sufinanciranje karata u iznosu od 27 posto temeljem subvencije Sveučilišta u Rijeci te dodatnih 33 posto subvencije jedinica lokalne samouprave. Studenti koji već posjeduju RCC Torpedo karticu mogu zahtjev za produženje kategorije i subvencija predati putem web-servisa

www.rijekacitycard.hr. Nakon obrade zahtjeva, kupnja prava za listopad bit će omogućena putem RCC web-servisa ili na kioscima Tisak plus i iNovine. Zahtjev za izradu nove kartice i pripadajuće potvrde studenti također mogu predati online putem www.rijekacitycard.hr servisa, a kartica će se moći preuzeti idući radni dan na prodajnom mjestu na Trgu bana Jelačića, uz mogućnost neposrednog javljanja službenicima na šalteru, bez čekanja u redu.

U Autotroleju podsjećaju kako je redovna prodaja putem dostupnih kanala započela 21. rujna. Za dodatne informacije studenti se mogu obratiti Autotroleju putem službenih komunikacijskih kanala u call centru na broj telefona 051/311-400 te putem maila informacije1@autotrolej.hr.

S. GAŠPERT

Grad Rijeka

**NASTAVAK
PRUŽANJA
POMOĆI
RASELJENIM
OSOBAMA
IZ UKRAJINE**

RIJEKA ► Grad Rijeka nastavit će s pružanjem pomoći raseljenim osobama iz Ukrajine koje borave na području grada Rijeke i evidentirani su pri Policijskoj upravi primorsko-goranskoj. Raseljenim osobama Grad Rijeka će, na njihov zahtjev, uz predočenje iskaznice stranca pod privremenom zaštitom, odobravati korištenje nekoliko prava iz odluke o socijalnoj skrbi. Radi se o pravu na besplatnu hranu za dojenčad, pravu na pomoć za podmirenje troškova boravka djece u predškolskim ustanovama u stopostotnom iznosu pune mjesečne cijene za usluge redovitog programa predškolskog odgoja predškolskih ustanova čiji je osnivač Grad Rijeka, pravu na pomoć za nabavu obrazovnog materijala i pribora za učenike osnovne škole, poklon-bonu u iznosu ustanovljenom za korisnike koji ispunjavaju uvijek zajamčena minimalna naknada, kao i pravu na novčanu pomoć za srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje. Također, temeljem predočenja iskaznice stranca, raseljenim osobama iz Ukrajine KD Autotrolej osigurati će besplatan javni gradski prijevoz.

- U lipnju 2025. godine, temeljem postojećeg zaključka, bilo je 35 korisnika pomoći za podmirenje troškova boravka djece u predškolskim ustanovama. Naime, od 2022. godine, kada je donesen prvi zaključak, došlo je do promjene određenih okolnosti. S obzirom na to da je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih preuzelo financiranje troškova marende za sve učenike osnovnih škola od drugog polugodišta školske godine 2022./2023., ovo se pravo više ne ostvaruje temeljem odluke o socijalnoj skrbi. Također, isto je Ministarstvo odlukom o sufinanciranju programa za pružanje dodatne potpore učenicima osnovnih i srednjih škola raseljenima iz Ukrajine u školskoj godini 2025./2026. preuzelo financiranje troškova rada učitelja koji izvedu programe u produženom boravku učenika osnovnih škola te marende i/ili prehrane u produženom boravku učenika osnovnih škola, navode u Gradu Rijeci.

Dodaju da je u odluci o socijalnoj skrbi omogućeno pravo na novčanu pomoć za srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje za redovite učenike srednje škole i redovite studente ukoliko ispunjavaju uvjet prava na zajamčenu minimalnu naknadu, uvjet inkluzivnog dodatka koji ostvaruje učenik ili student, uvjet stradalnika rata, uvjet žrtve obiteljskog nasilja, uvjet udomiteljstva i uvjet prihoda. Stoga se predlaže da se korištenje ovog prava omogući raseljenim osobama iz Ukrajine, ukoliko su evidentirani pri Policijskoj upravi primorsko-goranskoj i prilože iskaznicu stranca pod privremenom zaštitom. (S. G.)

OSVJEŠTAVANJE Edukativna akcija o Alzheimerovoj bolesti i distoniji

Do 2050. trostruko više oboljelih od demencije

Upravo zbog velikog porasta oboljelih nužno je pojačati brigu o starijima, kao i njihovo zbrinjavanje u domove, dnevne boravke i druge izvaninstitucijske oblike pomoći, naglašeno je tijekom javnozdravstvene akcije na Korzu

Sanja GAŠPERT

RIJEKA ► Na području Primorsko-goranske županije jedan posto populacije ima Alzheimerovu bolest, odnosno, iako nemamo registar oboljelih, predviđamo da je oko dvije tisuće oboljelih od Alzheimerova i tri tisuće oboljelih od različitih vrsta demencije, dok se na razini cijele Hrvatske ta brojka kreće od oko sto tisuća oboljelih od obje bolesti, rekla je predstojnica Klinike za neurologiju KBC-a Rijeka, izv. prof. prim. dr. sc. Vladimira Vuletić, prilikom prigodnog zdravstvenog programa koji je Klinika organizirala na Korzu u povodu Svjetskog dana Alzheimerove bolesti (21. rujna) i mjeseca svjesnosti o distoniji.

Rizični faktori

Alzheimerova bolest i distonija su kronične neurološke bolesti koje značajno utječu na kvalitetu života oboljelih, njihovih obitelji i šire zajednice. Podizanjem svijesti o ovim bolestima, želi se pridonijeti boljem razumijevanju, ranom dijagnosticiranju i pružanju adekvatne njege. Na Korzu je stoga održano edukativno i informativno događanje s ciljem podizanja javne svijesti o ovim teškim neurološkim bolestima. Sedamdesetak građana posjetilo je infopunkt i dobilo informacije o Alzheimerovoj bolesti i distoniji. Također, imali su priliku izmjeriti faktore rizika za Alzheimerovu demenciju, a u kutku za mentalno zdravlje mogli su razgovarati i savjetovati se sa psiholozima.

- Važnost ovakvih akcija je u tome što pokazujemo

Sedamdesetak građana posjetilo je infopunkt na Korzu i saznalo više o ovim bolestima

građanima koji su rizični faktori za dobiti demenciju, jer se zna da se 40 posto demencija može prevenirati, uz to radimo i mentalni trening, odnosno testiramo građane kakvi su psihološki i na koji se način

moгу mentalnom i fizičkom stimulacijom pomoći. Uz navedeno, građanima mjerimo šećer i tlak, jer rizični faktori za kardiovaskularne bolesti ujedno su i rizični faktori za demenciju. Na ovaj način

Predavanja u Gradskoj vijećnici

Nakon aktivnosti na Korzu, u Gradskoj vijećnici održana su predavanja - izv. prof. prim. dr. sc. Vladimira Vuletić govorila je o novim spoznajama o Alzheimerovoj bolesti i distoniji, dok je Adriana Klarić, mag. psych. zainteresiranima prenijela načine kako si pomoći u svladavanju teškoća ovih bolesti. Ravnatelj KBC-a Rijeka prof. dr. Alen Ružić izrazio je zadovoljstvo zbog dobre, kvalitetne i uhodane organizacije jedne od mnogih u nizu javnozdravstvenih akcija koje organizira Klinika za neurologiju KBC-a.

pokušavamo osvijestiti demenciju i Alzheimerovu bolest i apeliramo, a dobili smo podršku i od Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije, da se pojača briga o starijima, kao i njihovo zbrinjavanje u domove, jer do 2050. godine ćemo imati trostruko veći broj oboljelih, rekla je dr. Vuletić.

Stručna pomoć

Dodala je kako je nužno povećati broj kapaciteta u domovima i za oboljele od ovih bolesti, a podsjetila je i na Dnevni boravak za oboljele od demencije koji je otvoren u Rijeci.

- Vidim da se mijenjaju neke stvari i da mislimo na ljude, a to moramo raditi jer nas u budućnosti čeka puno više takvih oboljenja i moramo biti spremni. Uz to, danas imamo

“ Važnost ovakvih akcija je u tome što pokazujemo građanima koji su rizični faktori za dobiti demenciju, jer se zna da se 40 posto demencija može prevenirati, uz to radimo i mentalni trening

izv. prof. dr. Vladimira Vuletić, predstojnica Klinike za neurologiju

puno više novih lijekova koji usporavaju napredovanje bolesti, ali i nova protutijela, koja su odobrena u Europi i čekamo da dođu kod nas, a koja djeluju na mehanizam bolesti i koja su isto obećavajuća, ali se moraju dati u ranijem stadiju oboljenja, poručila je dr. Vuletić.

Zamjenik primorsko-goranskog župana Robert Matić rekao je kako smatra da su ovakve edukacije izuzetno važne jer igraju ključnu ulogu u prevenciji i informiranju građana.

- To je problematika koju Županija ozbiljno prepoznaje. U tom smislu ulažemo u izgradnju novih domova za starije osobe, unutar kojih će biti formirana i posebna odjeljenja za osobe s demencijom. Osim institucionalne skrbi, fokusiramo se i na razvoj izvaninstitucijskih oblika pomoći - kroz dnevne boravke, angažman stručnih terapeuta i ciljane programe za osobe s kognitivnim teškoćama, rekao je Matić.

Primorsko-goranska županija predstavila novi socijalni plan sufinanciran sredstvima EU-a

Rastu potrebe za socijalnim uslugama

RIJEKA ► Potrebe za socijalnim uslugama u Primorsko-goranskoj županiji su porasle i velike su, istaknuo je zamjenik primorsko-goranskog župana Robert Matić na završnoj konferenciji projekta »Izrada socijalnog plana Primorsko-goranske županije«. Dodajući kako se radi o projektu čiji je cilj unaprijediti proces socijalnog planiranja na razini županije kroz primjenu nove metodologije procjene potreba, Matić je kazao da će se dodatno kroz specijalizirane edukacije osnažiti stručnjaci koji sudjeluju u izradi i provedbi socijalnog plana.

- U okviru projekta napravljena je analiza koja je pokazala porast potreba za socijalnim uslugama. Tu često govorimo o skrbi o starijima, međutim radi se i o djeci, mladima, osobama s invaliditetom, obiteljima kojima je

potrebna socijalna usluga. To su područja na kojima u budućnosti moramo poradiati. Želimo imati društvo jednakah mogućnosti, poručio je Matić.

Projekt je započeo u rujnu prošle godine, a ukupna vrijednost odobrenog proračuna

iznosila je 67.733 eura, pri čemu Europski socijalni fond plus sufinancira 85 posto troškova, dok vlastito učešće Primorsko-goranske županije iznosi 10.159 eura. Navodeći da je prvi put socijalni plan rađen po jedinstvenoj metodologiji, službenik ovlašten za

privremeno obavljanje poslova pročelnika Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade Daniel Trošić istaknuo je da je napravljen detaljan snimak stanja, a sada predstoji izrada akcijskih planova.

- Prvi akcijski plan treba biti gotov u listopadu. Analiza socijalnog plana govori o tome koje usluge moramo pojačati, gdje nemamo riješenu infrastrukturu, a tu treba spomenuti ranu intervenciju i ranu razvojnu podršku. Postoji još cijeli niz takvih usluga, a riječ je o uslugama koje su usmjerene na osobe s invaliditetom, na starije osobe i marginalizirane skupine. Već se rade planovi koji će zaživjeti u proračunu za iduću godinu vezano za povećanje kapaciteta, dodatno financiranje pružatelja usluga. Plan je povećati dostupnost socijalnih usluga te da te usluge budu ravnomjerno

rasporedene na cijelom području Primorsko-goranske županije, odnosno da bude pokriven ruralni dio, rekao je Trošić.

Ujedno je najavio da počinje veliki investicijski ciklus u području primorsko-goranske socijalne skrbi.

- Nikada područje socijalne skrbi nije imalo strateški okvir kakav se očekuje u narednom razdoblju. Samo u području skrbi za starije osobe planirano je osigurati dodatnih 500 kreveta. U socijalnom planu imamo sveobuhvatan pristup te osim institucijske skrbi stavljamo naglasak na izvaninstitucijsku skrb, pogotovo na prevenciju kako ne bismo došli do toga da nam raste broj korisnika koji treba institucijski smještaj, jer takav smještaj najskuplji je za sustav socijalne skrbi, zaključio je Trošić.

I. ŠESTAN KUČIĆ

S predstavljanja Socijalnog plana PGŽ-a u hotelu Continental

Prometna nesreća na Diraču**AUTOBUS SE ZABIO U STANICU, DJEČAK ZADOBIO POREZOTINE****Herpa polomljenog lima i stakla**

RIJEKA ► Potpuno uništena autobusna stanica epilog je prometne nesreće koja se jučer poslijepodne dogodila na Zabetu, kada je vozač autobusa Autotroleja, a riječ je o liniji 18 koja je u 17.15 sati krenula iz Šporove jame prema Rijeci, dolaskom na stajalište Dirače, prednjim dijelom vozila udario u nadstrešnicu. Prema informacijama Autotroleja, srećom nitko od putnika kao ni vozač pritom nisu nastradali, jedino je malodobni dječak koji je bio na stajalištu prilikom puknuća stakla bio zasut staklom i zadobio porezotine, te je zatražio liječničku pomoć. Također, uslijed udara autobusa u stajalište, zakačeni su i elektrokablovi, te su intervenirale ekipe HEP-a zbog kratkotrajnog prekida u opskrbi strujom. Svi putnici iz vozila stigli su na odredište, s obzirom na to da je odmah angažirano pričuveno vozilo i vozač. Iz Autotroleja se svim putnicima kao i malodobnom dječaku ispričavaju na neugodnostima i pretrpljenom šoku. (N. L.)

Dječak je zbog porezotina zatražio liječničku pomoć**Pozivni natječaj Općine Kostrena****PREDLAGANJE KANDIDATA ZA DODJELU JAVNIH PRIZNANJA**

KOSTRENA ► Općina Kostrena objavila je pozivni natječaj za predlaganje kandidata za dodjelu javnih priznanja za 2025. godinu. Kako piše u natječaju, javna priznanja Općine Kostrena dodjeljuju se za iznimna dostignuća i doprinos od posebnog značenja za razvitak i ugled Općine Kostrena, a naročito za uspjehe u unapređivanju gospodarstva, znanosti, prosvjete, kulture, sporta, tehničke kulture, pomorske tradicije, zdravstva i socijalne skrbi, ljudskih prava, zaštite i unapređivanja prirodnog okoliša te drugih javnih djelatnosti i aktivnosti koje su tome usmjerene. Ovaj natječaj objavljuje se za predlaganje kandidata za dodjelu sljedećih javnih priznanja: imenovanje počasnim građaninom Općine Kostrena, Nagrada Općine Kostrena za životno djelo i Godišnja nagrada Općine Kostrena. Natječaj je otvoren do 31. listopada 2025. godine. Prijedlozi zaprimljeni nakon naznačenog roka, kao i nepotpuni i neobrazloženi prijedlozi neće se razmatrati. Prijedlozi koji pristignu poštom nakon 31. listopada uzet će se u razmatranje samo ako imaju žig pošte zaključno s 31. listopada. U jednoj kalendarskoj godini istoj pravnoj ili fizičkoj osobi može se dodijeliti samo jedno javno priznanje. Odluku o dodjeli javnih priznanja donosi Općinsko vijeće Općine Kostrena. Cjelokupni tekst pozivnog natječaja zajedno s propozicijama nalazi se u objavi na web stranici Općine Kostrena. (S. G.)

Grad Rijeka osigurao 25 tisuća eura za nastavak financiranja posebnog programa u OŠ »Nikola Tesla«**Školsko poslijepodne samo za mene**

RIJEKA ► Za nastavak financiranja programa »Školsko poslijepodne samo za mene« u OŠ »Nikola Tesla« Grad Rijeka je u gradskom proračunu osigurao 25 tisuća eura. Riječ je o programu koji je osmišljen za učenike od prvog do osmog razreda OŠ »Nikola Tesla« koji su izloženi riziku od školskog neuspjeha i problema u ponašanju. Program pruža dodatnu podršku učenicima koji dolaze iz obitelji s nižim socioekonomskim statusom, onima s određenim razvojnim poteškoćama, učenicima u složenim obiteljskim situacijama,

kao i učenicima romske nacionalne manjine. Ciljevi ovog programa uključuju pružanje podrške učenicima koji su u riziku od školskog neuspjeha, emocionalnih teškoća i problema u ponašanju, s posebnim naglaskom na brigu o psihofizičkom zdravlju najranjivijih učenika škole. Program aktivno promiče razvoj radnih navika, efikasnih strategija učenja te higijenskih standarda kod učenika. Također, potiče se usvajanje zdravih životnih stilova, kao i razvoj socijalnih i komunikacijskih vještina,

uz izgradnju pozitivne slike o sebi. Ključni cilj programa je integracija učenika u razredne odjele i školu, što doprinosi boljem školskom uspjehu. Ovaj cilj je prisutan u svim aktivnostima programa i ostvaruje se kroz kontinuiranu i intenzivnu suradnju s roditeljima i skrbnicima učenika.

Program je započet 2016. godine uz financijsku podršku Zaklade »Hrvatska za djecu«, koja je osigurala sredstva za jednu godinu. Zbog izuzetnog uspjeha i postignutih ciljeva, Grad je odlučio nastaviti podržavati provedbu

programa, omogućujući djeci da u poticajnom i prijateljskom okruženju nastave razvijati pozitivan odnos prema učenju i školi te stjecati nova znanja i vještine, što značajno doprinosi njihovom psihofizičkom razvoju i boljem školskom uspjehu.

Sve aktivnosti u okviru programa u potpunosti su besplatne za sve učenike korisnike, a provedene evaluacije i svi mjerljivi pokazatelji ukazuju na visoku učinkovitost programa. Učenici koji su prije sudjelovanja u programu imali mnogo negativnih ocjena, visok broj izostanaka

Program je namijenjen učenicima od 1. do 8. razreda

i poteškoće s praćenjem nastave, nakon uključivanja u »Školsko poslijepodne samo

za mene« postižu vrlo dobar ili odličan uspjeh. **I. ŠESTAN KUČIĆ**

Suvremeni razvoj gradova nezamisliv bez novih tehnologija

N. BLAGOJEVIĆ

KASTAV SMART CITY Razvoj gradova i nove tehnologije**ChatGPT kaže da je Kastav pametan grad**

Pitao sam ChatGPT je li Kastav pametan grad i dobio sam odgovor da je, rekao je gradonačelnik Kastva Matej Mostarac na skupu na kojem su svoja iskustva iznijeli predstavnici gradova i institucija iz Hrvatske, Slovenije i Austrije

Vladimir MRVOŠ

KASTAV ► Suvremeni razvoj gradova i regija nezamisliv je bez primjene novih tehnologija koje su ključne za napredak gospodarstva i poboljšanje kvalitete života. Upravo je ta tema bila u središtu pažnje na događaju »Kastav Smart City - Atraktivnost i konkurentnost manjih gradova i metropolitanskih regija«, održanom u Kastvu u Gradskoj vijećnici. Program je održan u organizaciji Grada Kastva i Regionalne razvojne agencije Primorsko-goranske županije - Prigoda, koja je osnovana 2017. godine, sa svrhom koordinacije i poticanja održivog ravnomjernog regionalnog razvoja županije, te privlačenja potencijalnih ulagača u ključnim djelatnostima karakterističnim za razvoj ovog područja.

LED rasvjeta

- Agencija predstavlja centar potpore Primorsko-goranskoj županiji i pravnim subjektima u njenom vlasništvu, jedinicama lokalne samouprave s područja županije te njihovim pravnim tijelima, putem aktivnosti

savjetodavne i stručne pomoći u pripremi i provedbi razvojnih projekata, kako lokalnog, tako i regionalnog, ali i nacionalnog značaja. Već četvrtu godinu u nizu agencija u suradnji s Gradom Kastvom održava međunarodni event kojem je u cilju promocija »place-based« politika, koncepta pametnih i održivih gradova te javnih politika za podizanje kvalitete života i stvaranje kvalitetnih radnih mjesta, rekao je Vedran Kružić, ravnatelj agencije Prigoda.

Matej Mostarac, gradonačelnik Kastva, istaknuo je važnost razvoja pametnog grada.

- Pitao sam ChatGPT je li Kastav pametan grad i dobio sam odgovor da je, rekao je Mostarac, navodeći primjer da

U metropolitanskom području ma rast produktivnosti značajno je viši, a produktivnost je ključna za dugoročni razvoj i konkurentnost

Vedran Kružić, ravnatelj agencije Prigoda

uvodenje pametne javne rasvjete nije samo LED rasvjeta, već rasvjeta koja se prilagođava potrebama građana, štedi energiju i doprinosi većoj sigurnosti građana.

Velimir Šonje iz tvrtke Arhivanalitika održao je prezentaciju pod nazivom »Tajna produktivnosti i konkurentnosti: lokalni pogled«. Govorio je o važnosti inovativnosti u svakom pogledu, te o tome kako se Hrvatska u zadnjih četvrt stoljeća od 48% približila na 77 posto produktivnosti EU-a, ali da to nije dovoljno.

Kvaliteta života

Teura Raschini i Vladimira Gojaki iz Općine Izola održale su prezentaciju na temu »Atraktivnost i konkurentnost manjih gradova - pogled iz Slovenije«. Gosti iz Austrije, Lejla Pock iz organizacije Human technology Styria predstavila je »Štajerski regionalni inovacijski ekosustav kao okvir za atraktivnost i konkurentnost«, a Klaus Oberreiter iz tvrtke Business Upper Austria govorio je o Oslobođanju regionalnog potencijala: razvojni izazovi i prilike u Gornjoj Austriji i Linzu.

- Od 30 najrazvijenijih gradova u Hrvatskoj, 12 ih je iz

Primorsko-goranske županije, 8 iz Istarske, a 5 iz Zagreba, a tu su i predstavnici tih sredina, rekao je Kružić te naglasio kako je događaj Kastav Smart City postao platforma stvaranja suradnje i dijaloga, mjesto razmjene primijenjenih iskustava i novih ideja s fokusom na javnim i društvenim servisima koji podižu kvalitetu života.

Kružić je naglasio da su se na ovogodišnjem skupu sudionici programa mogli upoznati s izazovima i politikama austrijskih regija i gradova Linza (Gornja Austrija) i Graza (Štajerska) i slovenske Izole, naglasivši važnost konkurentnosti i atraktivnosti manjih gradova i regija.

- U metropolitanskim područjima rast produktivnosti značajno je viši. Produktivnost rada ključna je za dugoročni razvoj i konkurentnost regija jer omogućuje brži gospodarski rast, bolje plaće, inovacije i socijalnu stabilnost. Razvoj atraktivnih i konkurentnih gradova i regija zahtijeva prije svega otvorenu suradnju, ambicioznu dugoročnu viziju, građane razvijenih vještina i znanja te ponajprije kompetentno vodstvo, zaključio je Kružić.

crikvenica - novi vinodolski -
vinodolska općina - senj

✉ Kontakt redakcije: regija@novilist.hr

twitter.com/novilist

facebook.com/novilisthr

Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

Gradonačelnica Ivona Matošić Gašparović, dr. Ani Car i pročelnica Martina Tomašić Smoljan

Ivona Matošić Gašparović, dr. Alen Malašević i Martina Tomašić Smoljan

POSJET Gradonačelnica s liječnicima obiteljske medicine

Ulaganje u zdravstveni sustav važan prioritet lokalne uprave

Svjesni smo izazova s kojima se suočava zdravstveni sustav, osobito u ljetnim mjesecima kada se broj pacijenata znatno povećava, stoga želimo na konkretan način pružiti podršku zdravstvenim djelatnicima i olakšati njihov rad - istaknula je Ivona Matošić Gašparović

Robert ŠIMONOVIĆ

CRIKVENICA ▶ Gradonačelnica Crikvenice Ivona Matošić Gašparović, u pratnji pročelnice Upravnog odjela za društvene djelatnosti i lokalnu samoupravu Martine Tomašić Smoljan, posjetila je sve liječnike obiteljske medicine na području Crikvenice. Tom prilikom uručila im je ugovore o financiranju koji se tiču nove odluke o poticajnoj naknadi za obiteljske liječnike koji skrb o turistima. Ukupna vrijednost ugovora za jačanje primarne zdravstvene zaštite iznosi 18.000 eura.

Poticajna naknada

Gradonačelnica je podsjetila da je ulaganje u zdravstveni sustav te zaštitu zdravlja svojih građana, ali i brojnih turista koji tijekom ljeta borave

na crikveničkoj rivijeri, jedan od najvažnijih prioriteta lokalne uprave. Uputila je iskrene riječi zahvale za predani rad, trud i svakodnevni doprinos obiteljskih liječnika zajednici. Istaknula je važnost njihove uloge u očuvanju zdravlja građana i turista, posebno tijekom ljetnih mjeseci kada se broj pacijenata višestruko povećava. - Zdravlje naših građana i gostiju uvijek nam je na prvome mjestu. Svjesni smo izazova s kojima se suočava zdravstveni sustav, osobito u ljetnim mjesecima kada se broj pacijenata znatno povećava, stoga želimo na konkretan način pružiti podršku zdravstvenim djelatnicima i olakšati njihov rad. Ulaganja u zdravstvo nisu samo financijska, ona su izraz naše odgovornosti, brige i vizije budućnosti u kojoj je kvaliteta života svih

naših sugrađana i posjetitelja na najvišoj razini - istaknula je Ivona Matošić Gašparović. Odluka o poticajnoj naknadi za liječnike obiteljske medicine isplaćuje se liječnicima u razdoblju od lipnja do rujna kao potpora u iznosu od 1.000 eura mjesečno. Ukupno će se dodijeliti 18.000 eura. Na taj se način želi zahvaliti i pomoći liječnicima koji, uz redovne pacijente s područja grada, tijekom turističke sezone skrb i o velikom broju posjetitelja, čime je njihov rad višestruko opterećen.

Ulaganja u zdravstvo

Crikvenička gradonačelnica je naglasila i da Grad već dugi niz godina kontinuirano ulaže u zdravstvene projekte te izdvaja značajna sredstva kako bi zdravstvene usluge bile dostupne, kvalitetne i na visokoj razini.

Poseban naglasak stavljen je na podršku zdravstvenim djelatnicima i osiguravanje dodatnih resursa u vrijeme kada Crikvenica postaje jedno od najposjećenijih turističkih odredišta u Hrvatskoj. - Sufinancira se smještaj djelatnika hitne medicinske pomoći u godišnjem iznosu

POTPORA

Odluka o poticajnoj naknadi za liječnike obiteljske medicine isplaćuje se liječnicima u razdoblju od lipnja do rujna kao potpora u iznosu od 1.000 eura mjesečno. Ukupno će se dodijeliti 18.000 eura

od 6.000 eura, čime se pridonosi njihovoj dostupnosti i kvalitetnijem radu na terenu. Osim toga, u 2025. godini za rad turističke ambulante izdvojeno je 16.310,30 eura, čime se značajno rasterećuje sustav primarne zdravstvene zaštite u ljetnim mjesecima te osigurava sigurnost i pravovremena skrb za brojne goste. Dodatno, od 2025. godine Grad Crikvenica, u suradnji s Primorsko-goranskom županijom, sufinancira i prijevoz onkoloških bolesnika, što se pokazalo kao vrlo vrijedna i korisna pomoć našim sugrađanima u teškim životnim trenucima - podsjetila je Ivona Matošić Gašparović.

Studenti s pravnih fakulteta u Novom**ŠKOLA LJUDSKIH PRAVA**

Ljetna škola ljudskih prava u Novom Vinodolskom se održava od 2007. godine

NOVI VINODOLSKI ▶ U gradu Vinodolskog zakona otvorena je ovogodišnja Ljetna škola ljudskih prava, koja će potrajati do petka. Ovogodišnja škola je okupila dvadesetak studenata s pravnih fakulteta u Osijeku, Rijeci, Splitu, Zagrebu, veleučilišta u Šibeniku, kao i s pravnih fakulteta u Mostaru, Bihaću, Zenici i Tuzli. Studenti će izučavati mehanizme zaštite ljudskih prava temeljem Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (1950.), čija je ugovorna stranka i Republika Hrvatska. Ljetna škola ljudskih prava u Novom Vinodolskom održava se od 2007. godine, svake godine u rujnu, u gradu poznatom po jednom od najvažnijih kulturnih spomenika hrvatskog naroda i značajnom europskom srednjovjekovnom dokumentu – Vinodolskom zakonu iz 1288. godine.

Svečanom otvorenju prisustvovali su gradonačelnik Tomislav Cvitković, zastupnica RH pred EU sudom za ljudska prava Štefica Stažnik, predsjednik Županijskog suda u Rijeci Vlado Skorup, sutkinja Ustavnog suda RH Maša Marochini Zrinski, izaslanica dekana Pravnog fakulteta u Rijeci Ines Matić Matešković, studenti, profesori, djelatnici gradskih ustanova... Novljanski gradonačelnik Tomislav Cvitković zahvalio je svim sudionicima na dolasku. - Škola ljudskih prava održava se već 16. godinu u Novom Vinodolskom u suradnji s Pravnim fakultetom Rijeka. Studentima želim uspješno pohađanje škole i da iskoriste priliku za uživanje u Novom Vinodolskom te razgledavanje svih njegovih ljepota - kazao je Cvitković. (R. Š.)

Zahvalnica za dugogodišnju vjernost**DOLAZI U SENJ 50 GODINA**

SENJ ▶ Talijanska državljanka Silvana Zamboni iz Vicenze više od pola stoljeća dolazi na godišnji odmor u Senj i sve te godine na isto mjesto, kod obitelji Nekić, a nakon smrti supružnika Nekić nastavila je dolaziti kod njihovih kćeri Vesne i Veseljke. Tako bi se ukratko mogla opisati dugogodišnja povezanost gospođe Zamboni i njene obitelji sa Senjom i svojim domaćinima. Postali su dio senjske obitelji, nije to više odnos domaćin-gost jer je gospođa Silvana bermalina kuma Vesninoj kćeri, a pokojni suprug Giorgio, koji je umro prije dvije godine, krsni je kum Vesninom sinu. Obitelj Zamboni dolazila je i za vrijeme rata. Zanimljivo je i da gospođa Zamboni danas ima 85 godina i sama vozi od Vicenze do Senja, a za Senj i svoje domaćine ima samo riječi hvale. Direktor Turističke zajednice grada Senja Viktor Samaržija je gospođi Silvani Zamboni na prigodnoj svečanosti za dugogodišnju vjernost uručio zahvalnicu i prigodan dar i zaželio joj puno zdravlja i još puno dolazaka u njen Senj. (D. Pr.)

Direktor TZG-a Senja Viktor Samaržija uručio je zahvalnicu Silvani Zamboni

Poziv na današnju javnu tribinu**PITANJA POMORSKOG DOBRA**

CRIKVENICA ▶ Društvo za unapređenje i poljepšavanje grada Crikvenice i okolice 1898. poziva na javnu tribinu »Neka otvorena pitanja pomorskog dobra: Hrvatsko pomorsko dobro - geneza nereda i prijedlog rješenja«, koja će se održati u Gradskoj vijećnici u Crikvenici danas od 19 sati. Kako ističu, cilj tribine je povezati stručnjake, predstavnike upravnih tijela te stanovnike Crikvenice i okolnih gradova i općina u zajedničkom djelovanju usmjerenom ka podizanju kvalitete života i održivog razvoja destinacija. Predavač će biti kapetan duge plovidbe i diplomirani pravnik Branko Kundih. (R. Š.)

“ U 2025. godini za rad turističke ambulante izdvojeno je 16.310,30 eura, čime se značajno rasterećuje sustav primarne zdravstvene zaštite u ljetnim mjesecima te osigurava sigurnost i pravovremena skrb za brojne goste

gradonačelnica Ivona Matošić Gašparović

CIKLUS RADOVA Umjetnica rođena u Rijeci izlaže u lovranskoj galeriji Laurus

»Unutrašnje Sunce - zlatna Srž« Celestine Vičević u Lovranu

Naše ljudsko središte, nevidljivo oku, kojemu u različitim kulturama pridaju različite nazive, ja osjećam kao Unutrašnje Sunce – svoje središte - rekla je umjetnica Celestina Vičević

Aleksandra KUČEL-ILIĆ

LOVRAN » U galeriji Laurus u Lovranu otvorena je izložba pod nazivom »Unutrašnje Sunce - zlatna Srž« umjetnice Celestine Vičević. Radovi iz ovog ciklusa nastali su tijekom posljednje dvije godine i sada se prvi put izlažu upravo u Laurusu. Postav izložbe se sastoji od jedne instalacije u prostoru i niza radova na zidu koji su rađeni kombiniranom tehnikom dubokog tiska i linoreza na platnu žutici, crteža ručnim vezanjem koncem te nanošenjem zlatnih listića. Ova vrsna umjetnica je još jedanput stvorila moćan meditativni ambijent u kojem posjetitelji mogu doživjeti cjelovitost materičnosti i duhovnosti.

Jezgra bića

- Ciklus radova »Unutrašnje Sunce – zlatna Srž« nastao je u razdoblju 2023. – 2025. godine. Naše ljudsko središte, nevidljivo oku, kojemu u različitim kulturama pridaju različite nazive, ja osjećam kao Unutrašnje Sunce – svoje središte. To je izvor koji emanira život, toplinu i svijest, to je najsitnije zrno oko kojeg se talože sva naša tijela – fizičko,

energetsko, emocionalno... Ono predstavlja jezgru bića i onu najmanju, ali izvorišnu točku svega – cjelovito i savršeno kao krug. Ono je metafora za mjesto u kojem jednostavno jesi – to je tišina, svijest, nepomičnost i beskonačnost – Purusha, muški princip. Stvaralaštvo ovdje predstavlja intuitivni način spoznaje i samospoznaje, oblik povratka sebi, istraživanje unutrašnjeg prostora kroz razmišljanje u materijalima (»material thinking«, Paul Carter) i kroz kreaciju koja je u domeni ženskog principa, principa stvaranja – Shakti. Gdje je Purusha, tu je i Shakti. Jedno bez drugog ne ide. Kvalitete korištenih materijala i alata posjeduju stanovitost intenciju i otvaraju nove točke gledišta, nove doživljaje i uvide. Duboki tisak i linorez na platnu žutici, crtež izveden ručnim vezom koncem, materičnost i težina končanih, izvezenih i padajućih struktura, u suprotnosti su s lakoćom lebdećih tijela transparentnog organdija i gaze i mekoće njihova kolorističkog pretapanja. Stvoreni ambijent i prostor teži meditativnom doživljaju i možda ponuka promatrača na pogled prema vlastitoj nutrini – prema unutrašnjem Suncu

PROŠIRENI POJAM

Celestina Vičević grafiku doživljava kroz prošireni pojam grafičkog medija – bavi se grafičkim objektima, knjigama umjetnika, instalacijama i ambijentom

- rekla je Celestina Vičević koja je rođena u Rijeci, a djeluje u području grafike, umjetničke knjige i crteža.

Unutrašnji život

Grafiku doživljava kroz prošireni pojam grafičkog medija – bavi se grafičkim objektima, knjigama umjetnika, instalacijama i ambijentom. Tematizira unutrašnji život i univerzalne principe te naglašava terapijski učinak umjetnosti na čovjeka i društvo u cjelini. Umjetničko istraživanje opisuje kao meditaciju u pokretu i razmišljanje u materijalima. U svom umjetničkom i pedagoškom radu primjenjuje znanja, metode i tehnike iz područja joge. Godine 2000. diplomirala je Likovnu kulturu na Odsjeku za likovnu umjetnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, u području grafike (prof. Josip Butković), te je 2015. doktorirala na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, u području grafike (prof. Nevenka Arbanas i prof. Vera Turković). Trenutačno pohađa program edukacije Ekspresivne art terapije (udruge HEART, Zagreb) te Jungian Coaching School International (dr. Avi Goren - Bar).

Radi na Akademiji primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci. Izlagala je samostalno i grupno na brojnim izložbama u zemlji i inozemstvu, dobitnica je nekoliko nagrada i priznanja. Njezini radovi dio su kolekcija i zbirki domaćih i inozemnih institucija. Izložba je dio programa Art-Laurus 2025. Umjetničke organizacije P.A.L. te se može pogledati do 4. listopada.

Festival književnosti/Književni dani Sipar održan proteklog vikenda po 13. put u Mošćeničkoj Dragi

Sipar ponovo oduševio i djecu i odrasle

Zoran Vakula predstavio je svoje brojne slikovnice

MOŠĆENIČKA DRAGA »

Proteklog vikenda u Mošćeničkoj Dragi održan je 13. Festival književnosti/Književni dani Sipar. U Zgradi javne namjene poznati meteorolog i pisac Zoran Vakula predstavio je svoje brojne slikovnice koje su prvenstveno namijenjene djeci, no i odraslima, a tiču se naravno svih manifestacija vremena i nevremena. Zanimljivom prezentacijom svojih knjiga uz neizostavni performance među brojnom djecom i njihovim roditeljima, Vakula je na sebi svojstven način prezentirao svoje knjige i probudio veliki interes među prisutnima. Predstavila se i Ivanka Mazurkijević, pjevačica i glumica te supruga Let3-ovca Damira Martinovića Mrleta sa svojim, »Kišnim Razdragancima« te također, uz podršku supruga, pobudila veliko zanimanje među

djecom i odraslima. Moderator večeri bio je književnik Nikica Petković.

Drugi dan uslijedio je književni ex tempore na kojem je sudjelovalo devet književnika iz Hrvatske i Austrije. Finale je održano u Interpretacijskom centru »Viktor Car Emin« u Kraju u sklopu Čitalnice koju organizira Udruga

Kraj na čelu s voditeljicom Čitalnice Nadijom Rubeša. Nakon programa Čitalnice na kojem se odazvao veliki broj ljubitelja pisane riječi, Staraj i Petković dodjelili su nagrade. Tema festivala bio je fašizam, nažalost itekako prisutan u današnjem društvu. Prvu nagradu na čakavskom dobio je Marko Žele, drugu

nagradu osvojila je književnica Biserka Gološ Glasnović sa svojevrsnim esejem na zadanu temu, a treću Mihaela Barbu iz Lebringa (Austrija), također s esejem na temu fašizma i svih totalitarnih sistema općenito. Četvrtu, »utješnu« nagradu dobila je isto tako književnica iz Austrije, Erna Brandel, za poeziju na navedenu temu.

Sudionici festivala su bili Eva Surma, Erna Brandel, Mihaela Barbu, Biserka Gološ Glasnović, Davor Grgurić, Zvonimir Grozdić, Marko Žele i Nino Bijelac. Sipar su osmislili i organizirali Riccardo Staraj i Nikola Petković. Financijski su ga poduprli Zajednica Talijana Mošćenička Draga, Primorsko-goranska županija, Turistička zajednica općine Mošćenička Draga i Ministarstvo kulture i medija RH. (B. P.)

Slikovit nastup Ivanke Mazurkijević

NEDOVOLJAN BROJ GLASOVA Razilaženja na sjednici Gradskog vijeća Malog Lošinja

Lošinjski vijećnici nisu usvojili program javnih potreba u kulturi

Gradonačelnica Ana Kučić prozvala je vijećnike koji su glasali protiv da »dovode u potpunu neizvjesnost udruge koje čuvaju naš otočni identitet i baštinu«, s obzirom na to da program javnih potreba treba biti donesen do 1. listopada

Bojan PURIĆ

MALI LOŠINJ ▶ Na sjednici Gradskog vijeća Malog Lošinja, predložene odluke o uvođenju riznice Grada te ona o programu javnih potreba u kulturi za sljedeću godinu nisu dobile dovoljan broj glasova. Voditeljica odsjeka za proračun i financije Ivka Matošević rekla je da je uvođenje riznice, kao jedinstvenog računovodstveno-informatičkog sustava Grada i proračunskih korisnika, obaveza predviđena Zakonom o proračunu, s uvođenjem do 1. siječnja, no u glasanju je za riznicu bilo samo četvero vijećnika, svi s liste HDZ-HSS, koja ima gradonačelnicu Anu Kučić, dok su predstavnici ostalih tabora u Vijeću bili što suzdržani (dvojica iz Akcije mladih te Nada Bojić-Kesar iz SDP-a), što protiv (četvero s nestranačke liste Marija Frankovića te Jerko Kušeta, nestranački s liste kombinirane sa SDP-om). Franković je u raspravi rekao da želi veću ulogu Gradskog vijeća u radu riznice, a gradonačelnica je

odgovorila da za nju u tome nema nikakvih novih ovlasti uz one već postojeće, kao i da je namjera zaposliti još jednu osobu koja bi radila na riznici. Anto Nedić iz HDZ-a predložio je da se odluka o riznici usvoji, pa makar i naknadno mijenja, ako bude potrebe. Mario Okmažić (AM), ujedno predsjednik Gradskog vijeća, zanimao se za način rada, odnosno hoće li, primjerice, vatrogasnoj postrojbi u slučaju potrebe hitne nabave, transakcija moći biti obavljena istog dana.

Politika važnija

Iako za raspravu nije bilo zainteresiranih sudionika, pa tako ni komentara i prijedloga, nije usvojen prijedlog programa javnih potreba u kulturi za sljedeću godinu. I ovaj prijedlog dobio je četiri glasa (HDZ-HSS), dok su svi ostali bili suzdržani. Nakon sjednice, u priopćenju za javnost, Ana Kučić prozvala je vijećnike koji su glasali protiv da »dovode u potpunu neizvjesnost udruge koje čuvaju naš otočni identitet i baštinu«, s obzirom na to da

Sjednica Gradskog vijeća Malog Lošinja**Brojne lošinjske udruge mogle bi ostati bez financiranja**

program javnih potreba treba biti donesen do 1. listopada, ocijenivši da su tim potezom »vijećnici pokazali da je politika važnija od kulture«.

Bez »zelenoga svjetla« ostao je i polugodišnji izvještaj o izvršenju gradskog

proračuna, pri čemu ga je podržao četverac s liste HDZ-HSS, Okmažić je bio suzdržan, a svi ostali protiv.

Uskoro poskupljenje

Dobar dio programa sjednice bili su polugodišnji

izvještaji čelnika gradskih poduzeća i ustanova. Predstavljajući i Komunalne usluge Cres-Lošinj i Vodoopskrbu i odvodnju Cres-Lošinj, direktor Neven Kruljac najavio je da će uskoro obje usluge poskupjeti, što zbog potrebe održavanja i troškova energije novih sustava izgradenih u projektu aglomeracije, što zbog nepovoljnih kretanja na tržištu. Daniel Kljaić iz Lošinj usluga, tvrtke koja upravlja naplatom parkiranja na Lošinju, istaknuo je da će najavljenom gradnjom školske sportske dvorane nestati osamdeset parkirališnih mjesta na trenutno za tu svrhu korištenoj površini, pa bi u razmatranje mogla doći ljetna naplata na parkiralištu

SKUPLJE USLUGE

Predstavljajući i Komunalne usluge Cres-Lošinj i Vodoopskrbu i odvodnju Cres-Lošinj, direktor Neven Kruljac najavio je da će uskoro obje usluge poskupjeti

ispred zgrade dječjeg vrtića, koje je trenutno besplatno, a nekoliko godina ondje je ljeti bila staza za karting. Zrinka Ettinger Starčić, ravnateljica Lošinjskog muzeja, upozorila je na zbog vlage neprimjerene prostore u kojima muzejska ustanova pohranjuje građu.

U aktualnom satu, između ostalog je Žarko Rogić (HDZ) upozorio na sve učestalije javne romobilima gradskim ulicama i trgovima, i to djece mlade od 14 godina, što je propisani minimum za korištenje romobila. Također je upozorio i na to da je mnogo mladih od 16 godina u izlasku bez pratnje poslije 23 sata, što je kršenje obiteljskog zakona. Jerko Kušeta upitao je zbog čega će nadležna za letjelište na Unijama, čije je ponovno stavljanje u funkciju nedavno najavila gradska uprava, biti Zračna luka Rijeka, s obzirom na njeno »strašujuće loše« poslovanje. Mario Okmažić upitao je je li u planu ponovni ustroj više upravnih odjela u gradskoj upravi, ocijenivši da »ni Superman ne bi mogao voditi sve« u tako velikom gradu.

Posjet predstavnika Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Rijeci creskoj gimnaziji

Upoznavanje s rezultatima Projekta za trajekt

CRES ▶ Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Rijeci organizirao je posjet creskoj gimnaziji radi upoznavanja s rezultatima Projekta za trajekt kojeg su proveli polaznici fakultativnog predmeta Škola i zajednica. Naime, creski su i gimnazijalci prošle školske godine u sklopu tog nastavnog predmeta osmislili i realizirali inicijativu da se stanovnicima cresko-lošinjskog otočja omoguću prioritetni ukrcaj na trajekt. Inicijativu je prihvatio ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković i ona je proteklog ljeta provedena kao pilot projekt na trajektnoj liniji Valbiska - Merag.

Projekt creskih srednjoškolaца zaintrigirao je Odsjek za pedagogiju riječkog Filozofskog fakulteta, organizatora kombiniranog intenzivnog Erasmus + programa pod

Ivana Miočić s riječkog Filozofskog fakulteta predala je priznanje profesorici Sonji Pokupeć Salković

nazivom »Laboratorij profesora Baltazara za aktivno građanstvo«, kojeg provodi u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Beogradu,

Norveškim sveučilištem znatnosti i tehnologije iz Trondheima te Centrom za obrazovanje nastavnika Sveučilišta u Beču. Glavni cilj programa

je osnažiti studente da postanu aktivni, angažirani i odgovorni građani koji promiču načela demokracije, društvene odgovornosti, održivosti i socijalne pravde. Stoga je tridesetak mladih iz Srbije, Norveške i Austrije posjetilo Cres i upoznalo se s projektom za trajekt, odličnim primjerom dobre prakse koji pokazuje kako se upornošću može postići velika korist za lokalnu zajednicu.

U Cresu su ih dočekali polaznici predmeta Škola i zajednica sa svojom profesoricom Sonjom Pokupeć Salković, a pridružili su im se i svi ostali gimnazijalci. Mladi Cresani su gostima uz pomoć zanimljive prezentacije predstavili svoj projekt i njegove rezultate, ali i planove za buduće aktivnosti jer ne žele da njihova inicijativa ostane samo pilot projekt. Rado su

Creski gimnazijalci rado su odgovarali na pitanja

odgovarali i na pitanja svojih gostiju pa tako i na ono »što su naučili u sklopu projekta i što nose dalje u život«.

- Naučili smo da nikad ne treba odustajati na koje god

prepreke nailazili i koliko god nažla nastojanja izgledala bezizgledna - u glas su odgovorili i dobili veliki pljesak svih okupljenih.

W. SALKOVIĆ

TIMPETILL Radnički dom Delnice ugošćuje nastavak Cinehilla namijenjenog mladima

Prvi gledatelji bili su osnovci iz Lokava i Brod Moravica

Ovih pet delničkih osnovki donijet će odluku o najboljem filmu ovogodišnjeg Timpetilla

Razvijanje interesa za bogatstvo europskih priča i jezika

Ukupno je u programu šest dugometražnih i niz kratkometražnih filmova za sve uzraste, a ulaz na sve projekcije je slobodan, govori nam Valentina Lisak, voditeljica Timpetill programa. Djeca će uživati u filmovima sve do 26. rujna

Napisao i snimio
Marinko KRMPOTIĆ

DELNICE ▶ Projekcijom filmova »Pingvin i četiri vragolanke« (redatelj Mike Marzuka) te sa Sarajevo film festivala najboljeg dječjeg filma, slovensko-hrvatske koprodukcije »Ne damo igralište« (redatelj Klemen Dvornik) jučer je u Delnicama krenuo Timpetill, festival superfilmova za mlade, bolje reći nastavak čuvenog Cinehilla namijenjen mladima, ponajprije goranskim osnovcima koji su već jučer posjetili dvoranu Radničkog doma Delnice, a činit će to i narednih dana, sve do 26. rujna kad će Timpetill biti priveden kraju. Sve ih je na otvaranju pozdravila producentica Katarina Kožul, zaželjevši im brdo filmskih užitaka primjerenih njihovom uzrastu.

Među šest dugometražnih filmova našli su se najrazličitiji stilovi i rodovi, od animiranih i igranih do dokumentarnog, drama, komedija pa i akcije

Valentina Lisak

Ukupno je u programu šest dugometražnih i niz kratkometražnih filmova za sve uzraste, a ulaz na sve projekcije je slobodan, govori

Scena iz filma »Ne damo igralište«

nam Valentina Lisak, voditeljica Timpetill programa, koja o trinaestom izdanju Cinehillovog programa za djecu i mlade kaže da je program koncipiran s idejom da razvija interes za bogatstvo europskih priča i jezika, a od ove godine iza njegove selekcije stoje mlade studentice i studenti sa Sveučilišta Vern i Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Brojne pustolovine

Ovogodišnji program ponovo donosi niz dugometražnih i kratkometražnih ostvarenja iz svih dijelova Europe koji će svoju mladu publiku odvesti u brojne pustolovine i na pristupačan način progovoriti o problemima i temama s kojima se susreću djeca i mladi. Među šest dugometražnih filmova našli su se najrazličitiji stilovi i rodovi, od animiranih i igranih

do dokumentarnog, drama, komedija pa i akcije. U raznolikoj ponudi svaki će ukus i uzrast pronaći nešto za sebe.

Gledateljima ćemo predstaviti niz kratkih filmova hrvatskih autora. Za one mlade pripremljen je čitav paket kratkometražnih animiranih (uzrast: 5+) minijatura koje će ih kroz raznolike priče i likove uvesti u svijet filma i animacije, dok će oni malo stariji otkriti priče kakve se rijetko imaju prilike vidjeti na hrvatskim kinoplatnima. To su kratki filmovi za mlade (13+) koji se bave velikim temama iz svih dijelova Europe koji će svoju mladu publiku odvesti u brojne pustolovine i na pristupačan način progovoriti o problemima i temama s kojima se susreću djeca i mladi. Među šest dugometražnih filmova našli su se najrazličitiji stilovi i rodovi, od animiranih i igranih

Kokice, cola i što prije zauzeti što bolje mjesto za gledanje filma

nastavak ove zabavne i vrc-kave komedije imali priliku gledati na prvom delničkom Timpetillu, a Mina ove godine putuje u Los Angeles. Film stoji kao zasebna priča u kojoj će jednako uživati oni koji priču tek otkrivaju, kao i oni koji pamte Minine prve plesne korake. Nakon tog filma gledat ćemo u 14 sati film »Dječak iz cirkusa« (uzrast: 9+). Riječ je o njemačkom dokumentarnom filmu koji je oduševio publiku na Berlinaleu, gdje je ovjenčan Posebnim priznanjem žirija. Film prati Santina, dječaka iz cirkusa koji u pratnji svoje obitelji i životinja putuje zemljom u karavanu, nikad se nigdje ne zadržavajući. Njegov pradjed Ede jedan je od posljednjih velikih cirkuskih impresarija, pun magičnih priča iz svog dugog, uzbudljivog života. Dječak

iz cirkusa dokumentarni je film ceste o snazi zajednice i važnosti pripadanja nečemu većem.

Dva filma u petak

Program završava u petak 26. rujna uz čak dva animirana filma. Češki film »Priče iz čarobnog vrta« (uzrast: 7+) napravljen je u suradnji čak četiri redatelja iz četiri različite zemlje, David Sūkup, Patrik Pašš, Leon Vidmar i Jean-Claude Rozec. Priča je to o magiji i snazi pripovijedanja. Troje djece prvi put provode noć u kući svoga djeda nakon što je preminula njihova baka, majstorica pripovijedanja. Kako ne mogu zaspati bez priče za laku noć, odlučio je izmisliti vlastite i krenu u avanturu koja im pokaže da pripovijedanje može pomoći u suočavanju sa životnim izazovima i pružiti utjehu u

Mladi žiri odlučuje

Program Timpetill odvija se u sklopu projekta »Mladi programeri za mladu publiku!« Mreže europskih filmskih festivala uz potporu programa Kreativna Europa MEDIA. Mrežu Young4Film koordinira Međunarodni filmski festival Kino Otok – Isola Cinema, a članovi mreže su Međunarodni festival dokumentarnog filma Beldocs (Srbija), Festival kratkometražnog filma u Vilniusu (Litva), Piccolo Grande Cinema (Italija), Cinehill Film Festival (Hrvatska) i Međunarodni tjedan filma Valladolid – SEMINCI (Španjolska). Naravno, publika će ocjenjivati sve filmove, a o pobjednicima će odlučivati mladi žiri.

mašti. »Divljaci« (uzrast: 8+) su nova animirana avantura Claudea Barrasa. Film donosi dirljivu priču o dvoje djece i mladunčetu orangutana koji kreću u borbu za spas prašume Bornea. Kroz oči mladih junaka ovaj film otvara važne ekološke teme i potiče djecu i mlade na promišljanje o zaštiti prirode i važnosti očuvanja prašuma i njihovih stanovnika – rekla nam je Valentina Lisak, ističući da će se u sklopu programa održati i dvije radionice animacije za najmlađe.

KREATIVNOST Udruga slijepih Ličko-senjske županije upriličila jedinstvenu predstavu

Pastoralno uprizorenje Priča o vodi ili Volim Gacku

Edi PRODAN

Udruga slijepih Ličko-senjske županije upriličila je pastoralno uprizorenje pod naslovom Priča o vodi ili Volim Gacku. U toj jedinstvenoj priredbi, koju je prema zamisli duhovnika Udruge don Jure Ladišića vrlo maštovito i kreativno osmislila Vesna Bielen, sudjelovali su učenici osnovnih škola iz Lešća i Sinca, KUJ »Gacka« iz Lešća te desetak amatera i volontera. Među njima je maestro Zvonimir Tonković, kao voditelj tamburaškog orkestra i solo

Za završetak uprizorenja, DVD Sinac je vatrogasnim šmrkom vodom iz cisterne izveo »vodeni slavaluk« iznad jezera-izvora

izvođač na »dangubici«, otočki župnik don Goran Antunović, u ulozi Isusa koji iz lađe na jezeru propovijeda okupljenom mnoštvu, Marina Majnarić s recitacijom vlastite pjesme o Gacki, kao i voditeljica Ispostave Hrvatskih voda za Ličko-senjsku županiju Lidija Pernar s kratkim govorom o važnosti zaštite Gacke kao resursa budućnosti cijeloga kraja. Uz to su preko razglasa, koji je na raspolaganje stavio Jan Janković, »puštani« dijelovi skladbi klasične glazbe: »Moj domovina« (B. Smetana), »Carmina Burana« (C. Orff), »Air« (J. S. Bach).

Nakon prve slike, odnosno

uvodne misli o važnosti vode - kao jednom od četiri »prapočela od postanka svijeta, koju su poštovala i klanjale joj se sve kulture na kugli zemaljskoj pa ona i danas zaslužuje poštovanje jer i za nas ima nemjerljivu cijenu« - te pjesme o Gacki, slijedila je »priča« u šest raznolikih slika o susretu rječice Kostelke, u liku mlade djevojke obučene u bijelo s vijencem od poljskog cvijeća na glavi, s grupom malih Gačana, iz svih sela Gacke doline. Kroz razgovore, recitacije, pjesme i plesove naglašava se važnost vode u svakodnevnom životu, njezina simbolika u religijama, a poglavito značenje

vode u Bibliji - istaknuto kroz tri zgrade: u Isusovu krštenju na rijeci Jordan, susretu Isusa i Samarijanke na zdenцу te u događaju pretvaranja vode u vino na svadbi u Kani.

Poslije scene s iznenadnim dolaskom nekulturnog zagađivača okoliša, koji razmišlja o oblicima »biznisa« s bistrim rijekom, u čemu ga odvažno sprječavaju hrabra djeca, slijedi »dolazak Isusa u lađu« i njegov govor o Blaženstvima, nakon čega djeca izriču glavnu pouku cijeloga skazanja: Čuvajmo našu Gacku! Čuvajmo sve naše vode - i slatke i slane!

Na kraju, za završetak uprizorenja, DVD Sinac je

vatrogasnim šmrkom vodom iz cisterne izveo »vodeni slavaluk« iznad jezera-izvora, uz glasne zvuke pjesme »Gacka, bistra vodo zelena« Poslije uspješno izvedene priredbe slijedilo je pravo pučko veselje, uz hranu i piće, te pjesmu i ples koje je poticao KUD iz Lešća. U svakom slučaju uistinu jedinstveni spoj koji povezuje kulturu, tradiciju kao i najviša emotivna stanja prema zavičaju. Ali i jednim opcijama za njegovu opstojnost, za mogućnost neoskrvnute ljepote koja mora, upravo u toj sveobuhvatnosti dočekati i generacije koje tek dolaze. One to zaslužuju i od nas očekuju.

OTOČAC

Svjetski glazbeni vrh

Str. 3.

OTOČAC

Povratak zvona

Str. 2.

LIČKI RIBNIK

Bitka za Lovinac

Str. 4.

STOTINE GODINA SLAVLJENJA ZANIMLJIVE SVETKOVINE

Radosna proslava Gospe Žalosne na Fortici

Slavlje je započelo u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Otočcu, da bi nakon toga vjerni narod hodočastio do podnožja Fortice, odakle su do vrha postavljene postaje Križnoga puta

Edi PRODAN

Blagdan BDM Žalosne ili pučki Gospe Žalosne, koja se u Otočcu štuje već stoljećima, svečano je proslavljen 15. rujna na Fortici, brijegu iznad grada gdje se nalazi kapela Gospe Žalosne. Značenje slavlja pojačano je činjenicom posvete kapele 1725. - prije 300 godina.

Velika obljetnica

Slavlje je započelo u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Otočcu uvodnom molitvom Pobožnosti na čast Gospi Žalosnoj, a zatim je vjerni narod hodočastio do podnožja Fortice, odakle su do vrha postavljene postaje Križnoga puta, pa je slijedila ta pobožnost, koju je predvodio otočki župnik don Goran Antunović. Sunčano i toplo vrijeme omogućilo je i da misno slavlje bude na livadi iznad kapele na Fortici. Misu je predvodio ud-binski župnik preč. Josip Šimatović, a koncelebrirali su župnik vlč. Antunović i župni vikar don Anđelko Zdeslav Kaćunko. Šimatović je u propovijedi najprije posvijestio značenje velike obljetnice - 300 godina

Vjersko slavlje na Fortici

od posvete kapele Gospi Žalosnoj na otočkoj Fortici, koja od starine nosi naziv Kalvarija, gdje su tijekom povijesti mnogi položili živote za Krista, za slobodu svoje vjere i domovine. Podsjetivši na ondašnje okolnosti stalnih borbi protiv osmanlijskih provala - premda Turci nisu Gacku nikada osvojili, ali je stalno prijetila njihova opasnost iz okupirane Like - povratak iseljenih i život

u slobodi naroda bio je moguć tek početkom 18. stoljeća, kada su započele i posvete crkava. Tako je i otočku kapelu BDM Žalosne, koja se spominje već 1659., senjski biskup Nikola Pohmajević posvetio 1725. godine. Ljudi toga vremena, naglasio je propovjednik, posebno u godini posvete bili su u sličnoj situaciji kao i mi danas. Oni su slavili 30-ak godina od

oslobođenja od Turaka, kao i mi danas toliko godina od Domovinskog rata. Zato je posveta kapele na Fortici za njih bila veliki znak ohrabrenja i snažan poticaj za održavanje vjere ne samo u Gackoj nego i u okolnim krajevima. Zato bi, dodao je vlč. Šimatović, Gospina kapela i cijela Fortica, koja je nekoć bila »kalvarija«, sada trebala biti mjesto molitve, susreta, sjećanja i učenja

mladih neka znaju što je bilo, kako bi sadašnjost i budućnost našega naroda bila što plodonosnija vjerom i zajedništvom brojnih obitelji. Opisujući sedam Marijinih žalosti te njezinu pretrpljenu muku i patnju od trenutka susreta s Gabrielom do polaganja mrtvoga Sina u grob, propovjednik je naglasio važnost majke ne samo kao roditeljice, nego također osobe koja kao »mama« uvijek stoji uz svoga sina i u dobru i u zlu, spremna uvijek ga voljeti, braniti i štiti, bez obzira na može bitne osude okoline ili presude izrečene njezinu djetetu. A Marija, koju je kao nebesku Majku svojim učenicima dao Isus upravo s križa na Kalvariji, s nebeskom se ljubavlju zauzima za one koju se utječu u njezin zagovor.

Zanimljiva anegdota

Na kraju nadahnute i sugestivne propovijedi vlč. Josip je ispričao zanimljivu anegdotu koja je povezana s tom otočkom kapelom. Naime, još dok je bio gimnazijalac, duhovnik zadarskog Sjemeništa je svim đacima dao zadaću da jednim kratkim pisanim radom pred svima predstave nešto iz svoga

BILTEN

Nakon misnoga slavlja vjernici su dobili bilten o otočkoj kapeli BDM Žalosne, sličice s molitvom i male krunice za pobožnost u čast Sedam Marijinih Žalosti

mjesta. Josip je, budući da je rođen u Otočcu, pripremio rad - danas bi se reklo »prezentaciju« - o kapeli Gospe Žalosne na Fortici. No kako duhovnik nije bio zadovoljan Josipovim nastupom, nakon izlaganja mu je rekao: - Izgleda da će Gospa od Sedam Žalosti nakon tvoga predavanja imati i osmu žalost, a to si ti! Na to su se svi okupljeni na Fortici glasno nasmijali, a i sam je vlč. Josip priznao da je duhovnik prepoznao kako je njegovo izlaganje bilo kampanjski pripremljeno. Zato je pozvao prisutne vjernike da se trude »u životu nasljedovati Nebesku Majku, kako ne bi ni u šali ni u stvarnosti bili Marijina osma žalost, nego njezina prva radost. A to ćemo biti ako budemo slušali njezin savjet sa svadbe u Kani: Što god vam Isus rekne - učinite«, rekao je Šimatović. Nakon misnoga slavlja vjernici su dobili bilten o otočkoj kapeli BDM Žalosne, sličice s molitvom i male krunice za pobožnost u čast Sedam Marijinih Žalosti, te su se zadržali u razgovoru uz malo počašćenje u župnikovu aranžmanu.

JAČI OD ŽELJENIH REZULTATA »BALVAN REVOLUCIJE«

U Otočcu uzvišeno ranjeno zvono »Tomislav«

Crkva je 1991. godine pogocima iz nedaleke vojarne bila zapaljena, ali je i hrabrošću građana unatoč paljbi - vatra bila ugašena

U nedjelju, 14. rujna, na blagdan Uzvišenja Sv. Križa, nakon mise u crkvi Presvetog Trojstva u Otočcu, upriličeno je »uzvišenje ranjenoga zvona Tomislav«, koje je stajalo uz sakristiju crkve. U tome malom ali svečanom obredu veliko je zvono podignuto s tla na posebnu metalnu konstrukciju. Prije blagoslovne molitve predsjednik otočkoga Ogranka Matice hrvatske Anđelko Zdeslav Kaćunko obratio prigodnim riječima - Dragi župljani, poštovani vjernici, podsjećam kako je prije 35 godina »balvan revolucijom« najavljen tajni plan rušenja svega što je Božje, ljudsko i katoličko u Hrvatskoj. Zato su već sljedeće godine, kada je započela oružana agresija na Hrvatsku, prve mete razornih projektila bile crkve, bolnice i muzeji. Tako je i ova naša crkva, upravo na današnji dan 1991. godine, preciznim pogodcima iz nedaleke vojarne bila zapaljena, ali je i hrabrošću građana unatoč paljbi vatra bila ugašena. No sutradan, na blagdan Gospe Žalosne, crkva je, zajedno sa zvonikom, zapaljena i srušena. Od zvona, koja su vjerni narod pozivala na molitvu i bogoslužje, ostalo je samo i

Blagdan za pamćenje - don Anđelko Zdeslav Kaćunko

jedino ovo - ovaj »stogodišnjak« znakovitog imena »Tomislav«. Zato je vodstvo našega Ogranka Matice hrvatske, zajedno s otočkom župom - upravo u ovoj svetoj i jubilarnoj godini 2025. te godini obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva i prvoga kralja Tomislava - odlučilo, upravo na ovaj blagdan Uzvišenja Sv. Križa, ovo naše »ranjeno zvono« uzvisiti odnosno podići s tla. Ovim simboličkim podizanjem zvona - a ono je simbol naše Crkve i našega naroda, koje je dušmanin htio doslovce zatrti

- mi najprije zahvaljujemo Bogu što nije dopustio da se ostvare planovi naših dušmana, jer, kako kaže Biblija »da nije Gospodin za nas bio, živeli bi nas progutali!« Zatim, ovim činom mi sebi posvećujemo istinu da se ničega i nikoga ne trebamo bojati dok smo čvrsto oslonjeni na Boga, jer, i kad padnemo, i kad dušmanin pomisli da je uspio, s Bogom se uvijek možemo dići, Domovinu obnoviti, crkve uzdići i zvona podići. Zato ovaj naš čin ima trostruko značenje: vjersko-teološko, kulturološko

i domoljubno. Evo njihov samo sažet opis, obratnim redoslijedom: Domoljubni aspekt: U 1100. obljetnici Hrvatskoga Kraljevstva i spomena na prvoga hrvatskoga kralja Tomislava, to ime i veliki jubilej, hrvatski rečeno - velegod, poticaj nam je na osvješćivanje i jačanje našega nacionalnog identiteta; Kulturološki aspekt: podizanjem zvona omogućujemo pogled na njega iz svih kutova, naglašavajući njegovu formu, ornamentiku i patinu vremena. Time ne samo da štitimo materijalnu baštinu,

već i otvaramo prostor za kontemplaciju, učenje i susret - zvono kao referentna točka crkvenog trga, mjesto susreta i identiteta. U ovom kontekstu smatram potrebnim zahvaliti za prijedloge i idejna rješenja podizanja zvona, koja su dali Marija Brajković, Kristina Šaravanja, Zlatko i Vesna Bielen, Anđelko Zdeslav Kaćunko i župnik Goran Antunović. Ujedno napominjem da smo iz više razloga, među kojima je nažalost i financijski, pristupili ostvarenju ovoga čina prema kompromisnoj ideji našega župnika, koja je dodatno iz tehničkih razloga morala biti modificirana u metalnoj radionici vrsnoga meštra Domagoja Burušića, ali će naknadne intervencije biti moguće za sva poboljšanja. Ujedno hvala Davoru Jozingu na postavljanju zvona na metalno postolje te Zoranu Rodiću za postavljanje (privremene) ploče, koju nam je žurno izradio Roberet Labrović Lok. Nije manje važan vjersko-teološki aspekt: O tome sam najvažnije već rekao pa samo dodajem liturgijsku napomenu. Zvona su na jedinstven način povezana sa životom naroda Božjeg: njihova zvonjava označava vrijeme molitve, skuplja puk na

obavljanje liturgijskih čina, vjernike upozorava na značajnije događaje koji pogodaju radošću ili bolom ovu crkvenu zajednicu, naš grad, ili pojedine vjernike. Zato, kada u svome svakodnevnom životu čujemo zvona, sjetimo se da smo jedna obitelj i da nas njihova zvonjava poziva na okupljanje i očitovanje našega jedinstva u Kristu. To ćemo sada učiniti ovim malim obredom. Uslijedio je obred blagoslova, u prisutnosti skupine predstavnika otočke lovačke udruge koja je toga dana proslavila sto godina svoga postojanja. Nakon zajedničke završne molitve don Kaćunko je blagoslovljenom vodom poškropio zvono i okupljene vjernike, a župnik Antunović je udarcem čekićem u zvono simbolički označio njegov »novi život«. Odnosno, kako je predvoditelj obreda rekao, njegovu novu ulogu da vjernicima bude ne samo »vazda-zvon«, tj. podsjetnik neka »znaj šta je bilo«, nego i poticaj da na svaki glas zvona svoja srca uprave prema Bogu, kako bi i sami mogli biti živa zvona, koja riječima i ponašanjem stvaraju skladne akorde života, Bogu na slavu i hvalu, istaknuo je Anđelko Zdeslav Kaćunko. (E. P)

SUSRET PJESNIKA Peti književni festival Litterra Gacka tradicionalno održan u Otočcu

Dan kad poezija ovlada Gackom

Dio programa je, u povodu 100. godišnjice smrti velikoga hrvatskog pjesnika Antuna Branka Šimića, bio posvećen njegovoj poeziji

Edi **PRODAN**

UOtočcu je u velikoj dvorani Gackoga pučkog otvorenog učilišta održana prva večer književnog festivala Litterra Gacka, koji upriličuje otočka Kulturna udruga za baštinu i stvaralaštvo (KUBS) Baštinica. Program toga, sada petoga pjesničkog festivala, na kojemu tradicionalno nastupaju domaći stihotvorci i gosti te čitaju vlastite pjesme, vodila je predsjednica KUBS-a Manja Kostelac-Gomerčić. Te

večeri nastupili su Jadranka Prša, Goran Jurković, Berislav Kostelac, Anđelko Zdeslav Kačunko, Irena Kalan, Izabel Krema, Marijana Mesić, Magdalena Marković, Bernarda Zoričić, Ana Klikovac, Ramona Adriana Vukelić, Jelena Benčić i Božena Matijević.

U drugom dijelu programa, povodom 100. godišnjice smrti velikoga hrvatskog pjesnika Antuna Branka Šimića, o značenju i karakteristikama njegova pjesništva govorila je dr. Jasminka Brala-Mudrovčić. Uz to, iznimno su obogaćene literarnoj večeri dale dvije

Poetski vrhunici u večeri Gacke

Druge večeri poeziju je čitao i Goran Jurković

posebne točke. Najprije je u program unijela »duh Japodije« otočka slikarica Irena Banić predstavljajući sliku Japodka - čuvarica plamena, za koju je inspirirana Ujevićevim stihom »Pa nek sam krijes na brdima«, motom ovogodišnje Litterre.

Slijedilo je prikazivanje dokumentarnog filma Katarine Zrinke Matijević »Iza lica zrcala«, kojim je scenaristica i redateljica Matijević vrhunskom poetičnošću obradila demografsko propadanje

uzvelebitske regije, što je bolna tema cijele Hrvatske, a nakon projekcije vođen je razgovor s redateljicom. Za glazbene predaje bio je zadužen maestro Zvonimir Tonković na gitari.

Druga večer književnog festivala Litterra Gacka, održana je odmah sutradan u središtu gradskog parka u Otočcu. Najprije je predstavljen prvi broj godišnjaka za kulturu, književnost, umjetnost i znanost Litterra Gacka, a osim urednice Manje Kostelac-Gomerčić,

govorili su i članovi uredništva Marija Uzelac, Margerita Kranjčević Koričić, Kristina Varda i Goran Jurković.

Nakon toga je gošća Festivala dr. Evelina Rudan, eminentna pjesnikinja i sveučilišna profesorica, otkrila u razgovoru niz zanimljivih detalja o pisanju poezije, standardnome jeziku i čakavštini u književnosti. Pročitala je i nekoliko pjesama iz vlastitih zbirki »Smiljko i ja si mahnemo« te »Polje, slama, žudnja«.

Svoje su pjesme na kraju

čitanjem predstavili Mirna Prpić, Tara Šupica, Neven Matijević, Tamara Jurković, Ivana Rudelić Burić, Marina Majnarić, Ivana Prša Dejanović, Izabel Krema, Magdalena Marković, Bernarda Zoričić, Berislav Kostelac i Kristina Varda. A jedinstven »začin« večeri bili su glazbeni doprinosi dvojice vrhunskih glazbenika - gostujućeg istaknutog hrvatskog džezista i skladatelja Ivana Kapeca iz Zagreba i domaćega Zvonimira Tonkovića.

5. Lika Like Festival - Runje i Karamazov oduševili posjetitelje

Veličanstveni barokni koncert u otočkoj crkvi

Altistica Runje, čiji je glas bečki časopis Stagione proglasio jednim od najljepših baroknih glasova današnjice, i vrhunski interpret Karamazov oduševili su posjetitelje

Usklopu 5. Lika Like Festivala, s kojim i ove godine organizator Ars organi Sis-ciae obogaćuje Ličko-senjsku županiju, u nedjelju 7. rujna

Svjetski glazbeni vrh - Runje i Karamazov

Zadovoljna otočka publika

navečer je u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Otočcu održan koncert za vokal i lutnju & gitaru, pod nazivom »Made in Silence«.

Pred otočkom publikom nastupila je međunarodno poznata i priznata vokalna solistica Sonja Runje, koloraturni alt, a pratio ju je na lutnji i gitari također svjetski poznati virtouz Edin Karamazov. Altistica Runje, čiji je glas bečki specijalizirani časopis Stagione proglasio jednim od najljepših baroknih glasova današnjice, i vrhunski interpret Karamazov, majstor sviračke tehnike nekoliko trzaci instrumenta različitih kultura i epoha, izveli su skladbe tzv. rane glazbe, djela klasika 16. st. te vrhunskih baroknih skladatelja kao što su J. Dowland, H. Purcell, J. S. Bach, G. F. Händel, kao i suvremeni L. Brouwer. Suvišno je navoditi kako su posjetitelji uživali u vrhunskim izvedbama, te s kolikom su oduševljenjem i dugotrajnim pljeskom nagradili izvođače.

Nakon koncerta župnik don Goran Antunović zahvalio je organizatoru što je ponovo Gacku »stavio na svoju programsku kartu« jer je i prvi koncert izveden u Brinju, a posebnu zahvalu uputio je izvođačima te ih potaknuo da i dalje, zahvalni Bogu za predivan dar glazbenog umijeća, diljem svijeta budu »ambasadori i reprezentanti hrvatske države i našega naroda«. (E. P.)

Basne koje upozoravaju djecu na opasnosti trovanja životinja

Kad trovači krenu uvoditi red

Problem nezakonitog i vrlo pogubnog trovanja divljih životinja događa se učestalo, ali se veći dio takvog neodgovornog ponašanja ne prijavljuje, ustvrdio je Goran Šikić iz Udruge civilnog društva BIOM koja okuplja ljude u čijem su središtu profesionalnog i osobnog zanimanja ekologija i održivi razvoj.

Trovanje životinja nije basna za djecu, nego stvarni svijet u kojem živimo, a udruga BIOM nastoji dodatno spriječiti takve pojave i aktualizirati ih. U želji približavanja ovog problema najmlađima udruga je upravo objavila slikovnicu »Basne koje čuvaju prirodu«. Slikovnica se u digitalnom obliku može preuzeti na web-stranici BIOM-a, a možete je potražiti i na policama knjižnica diljem Hrvatske. Prva promocija ovog izdanja održat će se danas, 24. rujna u 17 sati u zagrebačkoj knjižnici Voltino, u Ulici Dragutina Golika 36, rekao nam je Goran Šikić.

U ličkim lovištima se svako malo pojavljuju ružne i nepotrebne situacije kada neodgovorni pojedinci uzmu u svoje ruke vrlo opasne i štetne radnje. Kad u prirodi ostavljaju otrovane mamke kako bi »uveli reda« u prirodni okoliš, ne misleći pri tome o krajnjim posljedicama takvih radnji. Žrtve trovanja životinja najčešće su zakonom zaštićene vrste poput medvjeda, vukova, ptica grabljivica, strvinara i manjih zvijeri što pogubno zna utjecati i na ugrožavanje opstojnosti pojedinih vrsta. (M. S.)

SJEĆANJA NE BLIJEDE Udruga 3. bojne 111. brigade u Lici na mjestu akcije iz rujna 1991.

Hrabrost koja je pomogla spasu tisuću Lovinčana

Članovi Udruge ispred spomen-obilježja između Ličkog Ribnika i Medaka zapalili su svijeće u znak sjećanja na akciju deblokade Lovinca izvedenu na današnji dan, 24. rujna 1991. godine

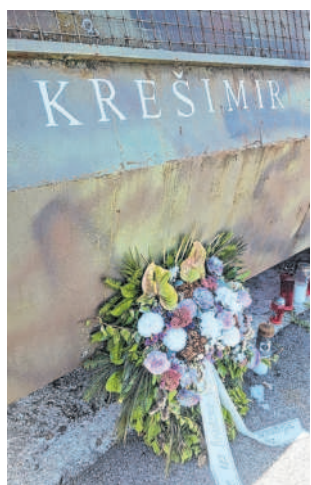
Edi **PRODAN**

Sjećanja ne blijede - članovi Udruge 3. bojne 111. brigade ZNG/HV s predsjednikom Deanom Kalabotom obišli su Počitelj i Medak te su na spomen-obilježju između Ličkog Ribnika i Medaka zapalili svijeće u znak sjećanja na akciju deblokade Lovinca provedenu prije točno 34 godine, 24. rujna 1991. godine.

Od 23. do 25. rujna 1991. godine oko 240 pripadnika iz sastava 111. brigade ZNG-a - oko 60 pripadnika iz 2. bataljuna, 20 pripadnika iz 1. bataljuna, 20 pripadnika iz Mobilne jedinice te 140 pripadnika iz senjskog 5. bataljuna - sukladno zahtjevu načelnika stožera Zapovjedništva ZNG-a odlaze na prvu borbeno-zadaću deblokade Lovinca koji se nalazi u okruženju

neprijateljskih snaga. Za pripadnike 111. brigade ZNG-a odgovoran je bio zapovjednik 1. bataljuna Tomo Došen. Svi pripadnici 111. brigade ZNG bili su u civilnoj odjeći s oznakom ZNG na rukavu.

U borbenoj zadaći uz

Ponosne uspomene

pripadnike 111. brigade ZNG-a sudjelovali su pripadnici specijalne jedinice posebne namjene MUP-a Zagreb, te pripadnici jedinice MUP-a iz Gospića. Sa zadaćom je koordinirao Ante Karić, ratni povjerenik Vlade RH za Liku zajedno s Ivanom Dasovićem, načelnikom MUP-a u Gospiću, dok je Mirko Norac bio zapovjednik akcije. U akciji je sudjelovao i Tomislav Merčep, zapovjednik specijalne jedinice MUP-a Zagreb. Nakon cjelodnevnog borbenog djelovanja u večernjim satima snage MUP-a i ZNG-a ulaze u Medak iz pravca Počitelja, dok su snage MUP-a i ZNG-a iz pravca Ličkog Ribnika zauzstavljene ispred Medaka zbog djelovanja neprijateljskog zrakoplovstva i topništva.

Borbena zadaća deblokade Lovinca polučila je djelomičan uspjeh, ali vezivanjem neprijateljskih snaga omogućilo je,

Zauvijek dio ponosne memorije - veterani 3. bojne 111. brigade

Znameniti oklopnjak uz prometnicu Gospić - Lovinac

Polaganje vijenaca

Ploča vječnog sjećanja

dan kasnije, izvlačenje hrvatskih policijskih snaga te civilnog stanovništva - riječ je o znamenitoj akciji u kojoj se oko tisuću ljudi iz opkoljenog Lovinca preko Velebita, u predjelu Dušica, planinskom stazom preko Libinja spasilo putem prema Starigradu. Izvlačenje preko prijevoja Mali Alan nije bilo moguće jer je bio u neprijateljskim rukama.

U akciji deblokade Lovinca poginuo je jedan pripadnik, dok je devet pripadnika MUP-a i ZNG-a bilo ranjeno. Jedan od ranjenih bio je i vojnik Željko Vujnović, prvi ranjeni pripadnik 111. brigade ZNG-a.

Prvih deset godina jedinog ličkog tiskanog medija

Lički put ustrajan na svom poslanju

Ličko-senjska županija će i dalje pratiti vaš rad te biti na raspolaganju jedinom tiskanom mediju u našoj županiji, naglasio je župan Petry

Iza nas je prva dekada izlaska publikacije »Lički put«, trenutno jedinog lokalnog tiskanog medija u Ličko-senjskoj županiji. Tim povodom je župan Ličko-senjske županije Ernest Petry primio predstavnike uredništva ovoga lista, a uz njega su na prijemu bili i zamjenica župana Jasna Orešković Brkljačić, dok je uredništvo lista predvodio glavni urednik Stjepan Čačić. Prisutni su bili i tajnik Marijan Pavletić te članovi uredništva Željka Rukavina, Tomislav Čanić i prof. Danko Ivšinić.

Župan Petry istaknuo je kako »Lički put« predstavlja vrijedan primjer opstojnosti nečega trajnog u Ličko-senjskoj županiji.

- Internet sadržaj često ne ostavlja trajan trag, dok je »Lički put« kroz gotovo 190 dosadašnjih izdanja pokazao kontinuitet, veliki trud i predan rad. Zahvaljujem glavnom uredniku

i cijelom uredništvu na zalaganju te naglašavam kako će Ličko-senjska županija i dalje pratiti njihov rad te biti na raspolaganju jedinom tiskanom mediju u našoj županiji. Posebno najavljujem i tradicionalno specijalno izdanje povodom manifestacije »Jesen u Lici«, koje će i ove godine biti objavljeno, rekao je župan Petry.

Glavni urednik »Ličkog puta« Stjepan Čačić u svom obraćanju prisjetio se ranih početaka »Ličkog puta« i poslovnih izazova s kojima su se susreli

u ovih 10 godina djelovanja te se zahvalio županu i njegovoj zamjenici na prijemu, kao i na sveukupnoj suradnji i potpori koju Ličko-senjska županija pruža u cilju opstanka ovog medija.

- Bez podrške Županije ovaj medij ne bi opstao. Kada smo 2015. godine započeli s izdavanjem, nismo mogli znati da ćemo danas obilježavati desetu obljetnicu. Drago nam je što zajedno možemo proslaviti ovaj trenutak, istaknuo je urednik Čačić.

U znak zahvalnosti za

Primanje za predstavnike uredništva lista »Lički put«

dugogodišnju suradnju, glavni urednik je županu i zamjenici uručio zahvalnicu, dok je župan Petry glavnom uredniku

dodijelio skulpturu velebitske degenije, simbola trajnosti i posebnosti Ličko-senjske županije. (M. S.)

190

izdanja u deset godina

Izdvojeno

KASTAV

Izložba Nikoline Šimunović

Ovogodišnja Međunarodna izložbena sezona - Kastav 2025. nastavlja se s likovnom izložbom »Lapis lazuli i zvuci ljeta« Nikoline Šimunović, čije će se otvorenje održati večeras u kastavskoj crkvi Sv. Trojice na Trgu Lokvina s početkom u 19 sati. Program otvorenja likovne izložbe će svojim nastupom uveličati učenici Glazbenog odjela pri Osnovnoj školi »Milan Brozović« Kastav. Likovna izložba ostaje otvorena do ponedjeljka, 6. listopada, a može se razgledati svaki dan od 17 do 20 sati, dok je za vrijeme kastavskog blagdana Bele nedeje izložbu moguće razgledati u sljedećim terminima: subota 4. listopada od 15 do 19 sati, nedjelja 5. listopada, te u ponedjeljak 6. listopada od 13 do 18 sati.

OPATIJA

Predstavljanje monografije »Opatija – kulturna baština«

Danas u 18 sati u Hrvatskom muzeju turizma održat će se predstavljanje monografije grada Opatije »Opatija – kulturna baština«. Monografija cjelovito prikazuje bogatstvo kulture i povijesne ostavštine grada Opatije. Kroz tematske cjeline monografija se bavi Opatijom kao upravnim središtem, njenim urbanističkim razvojem, arhitektonskim značajkama te perivojnom baštinom koji su neizostavan dio identiteta Opatije kao turističkog i kulturnog središta. Monografija također donosi pregled djelovanja likovnih umjetnika, književnika i glazbenika koji su stvarali u Opatiji ili bili nadahnuti njenim ambijentom.

Promo

Ljekarne

Ljekarna »CENTAR«, Riva 18 (213-101), radi od ponedjeljka do petka od 7 do 20 sati. Radno vrijeme subotom je od 7 do 13 sati. Ljekarna Centar svakog dana obavlja i službu noćnog dežurstva od 20 do 7 sati.

Bibliobus

Gradska knjižnica Rijeka
098/983-24-97 (gradski)
098/983-24-98 (županijski)

GRIŽANE-BELGRAD (u centru): 8.30 – 9.30
DRIVENIK (pored pošte): 9.45 – 10.30
TRIBALJ (pored vrtića, pored škole): 10.45 – 11.15 – 13.15
SRDOČI (iznad vrtića): 8.00 – 9.45
SRDOČI (parking u ul. D. Cesarića): 10.45 – 11.45
GRBCI (bus st., Primorska ul.): 12.15 – 13.00
HOSTI (uz igralište, Češki dom): 13.15 – 14.00

Danas

RIJEKA

Likovna radionica

Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka organizira likovnu radionicu, koja počinje u 16.30 u prostorijama Udruge, na adresi Ružičeva 12/2 u Rijeci. Dodatne informacije možete dobiti na telefon 051/374-566.

Izložba Istoga Žorža

Danas u 12 sati u Galeriji Garbas u organizaciji Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka i Područnog konzervatorskog ureda Rijeka, a u sklopu projekta Brdo kulture bit će otvorena izložba Istoga Žorža naslovljena »Hommage Štatom gradu«. Fotografije Istoga Žorža, doajena riječke i hrvatske fotografije, vizualna su kronika o izgledu Staroga grada prije obnove i revitalizacije kako ju je zamislio i realizirao riječki arhitekt Igor Emili.

Predstava

»ARTissue: Lineage«

U sklopu programa Brdo kulture koji organizira Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Hrvatski kulturni dom sudjeluje s prikazivanjem plesne predstave »ARTissue: Lineage« riječke koreografinje Kristine Paunovski snimljenoj u tehnici virtualne stvarnosti (VR). Prikazivanje će se održati danas u 19 sati u novom paviljonu Innovalab na Kampusu, u parku iznad Step Ri, Radmile Matejčić 10. Ulaz je besplatan, uz obavezne prijave na press@hkd-rijeka.hr, zbog ograničenog

broja VR naočala.

Predstava »Koji*a si ti planet*a?«

U sklopu ovogodišnjeg Plesnog zbirkusa danas je na programu participativna predstava »Koji*a si ti planet*a?« u produkciji eksene. Publika postaje aktivni sudionik, zajedno s izvođačima i izvođačicama oblikujući svemir imaginacije. Predstava, namijenjena djeci od 4 do 10 godina, održat će se u HKD-u na Sušaku od 18 sati.

Klaunovi doktori

Danas s početkom u 16.30 u Domu za starije osobe Kantrida vrlj novi čitatelji Gradske knjižnice Rijeka čitaju stanarima kratke priče suvremenih pisaca. U 18.30 u sklopu projekta »Prije snova« crveni nosovi - klaunovi doktori popratit će stanare doma i poželjeti im laku noć.

Izložba Mirka Ilića u MMSU-u

U Muzeju moderne i suvremene umjetnosti do 26. listopada postavljena je izložba »Time After Time After Time« umjetnika Mirka Ilića. Muzej radi od utorka do petka od 11 do 19 sati te subotom i nedjeljom od 12 do 17 sati.

Izložba »Na putu do Oluje 1991. - 1995.«

Povodom 30. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja u Kockici Muzeja grada Rijeke postavljena je izložba naslovljena »Na putu do Oluje 1991. - 1995.«. Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja i Muzej grada Rijeke, u suradnji s Vojnim muzejom MORH-a te Karlovačkim počasnim vodom ZNG-91 predstaviti će predmete baštine Domovinskog rata, sačuvane u muzejskim zbirkama i privatnim zbirkama kolekcionara. Autori postava su kustos Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka Ivo Mileusić i kolekcionar militarije Damir Batistić. Posebnost ove izložbe jest i što prati priču riječke ratne industrije. Izložbu se može razgledati do 28. rujna.

RIJEKA

Upisi u Školu glume Ri Teatra

Ri Teatar organizira 48. Školu glume za uzrast iznad 17 godina koja će se odvijati u Kulturnom centru Kalvarija. Škola će trajati 4 mjeseca, od listopada do siječnja 2026., te će se održavati subotom i nedjeljom, a povremeno i radnim danom, prema dogovoru. Početak je predviđen za 4. listopada, a diplomatska predstava će biti izvedena sredinom siječnja 2026. Skolu su pohađali brojni poznati riječki glumci. Upisi su u nedjelju 28. rujna u 16 sati u Kulturnom centru Kalvarija. Upisi nisu audicija i nije potrebno pripremiti ništa, a o detaljima, točnim terminima i svemu ostalome će se saznati upravo tada, na samim upisima. Dodatne informacije možete dobiti na tel.051/375-866, gsm.091/253-8991

OPATIJA

Predstavljanje knjige Nevena Materljana

Ogranak Matice hrvatske u Opatiji u suradnji s Hrvatskim časničkim zborom Liburnije organizirao je predstavljanje knjige »Hrvatska tanka plava linija - Hrvatska policija u Domovinskom ratu 1990. - 1991.« autora dr. Nevena Materljana, danas u 18 sati u Villi Antonio. Predstavit će je prof. dr. sc. Roberto Žigulić, predsjednik Ogranka Matice hrvatske u Opatiji, kao domaćin, stožerni general Frano Primorac kao recenzent te autor.

»U sjaju luksuza i elegancije«

U Hrvatskom muzeju turizma u Opatiji, Vili Angiolini, može se razgledati izložba »U sjaju luksuza i elegancije«, koja je posvećena 100 godina hotela Esplanade i hrvatskim putovima Orient Expressa. Izložba ostaje otvorena do 31. listopada, a može se pogledati svakim danom od 10 do 18 sati.

Triler »Chuckov život«

U opatijskom centru Gervais s početkom u 20 sati prikazuje se triler »Chuckov život«, ekranizacija istoimene novele Stephena Kinga.

DRAŽICE

Promocija monografije NK-a Rječina

Svečana promocija monografije NK-a Rječina u povodu 65. obljet-

nice kluba održat će se danas u 19 sati u Domu kulture Dražice. Program će voditi i razgovor moderirati Josko Krmpotić. Monografiju će predstaviti Franjo Butorac, savjetnik pri izradi, te autor Fabijan Černeka.

BAKAR

Izložba o Harryju Potteru

U Gradskoj knjižnici Bakar do 14. listopada gostuje izložba Gradske knjižnice Vukovar »Imaginarij klasične mitologije u romanima o Harryju Potteru«, a može se razgledati u radno vrijeme knjižnice. Dio izložbe je i poseban »kutak za čarobnjake«.

MALINSKA

Izložba maketa

Do 30. rujna u Interpretacijskom centru maritimne baštine DUBoak postavljena je izložba maketa Luciana Kebera »Mala jidra«. Radi se o izložbi barki i brodova umanjnih deset, odnosno 30 puta, koji predstavljaju umijeće i dostignuća drvene brodogradnje na sjeveru Jadrana, odnosno u Kvarnerskom zaljevu.

KRK

Izložba Kristine Čehulić

U krčkoj Galeriji Decumanus postavljena je izložba »U kontrapunktu 11: Biljni fragmenti 2.0.« Kristine Čehulić. Izložba ostaje otvorena sve do 25. rujna. Postav je moguće razgledati svakim danom od 10 do 12 te od 19 do 21 sati, odnosno uz prethodnu najavu organizatoru mailom na kultura@gradkrk.net.

MALI LOŠINJ

»Lošinjske zastave s jarbola, krme i prove«

U Galeriji Fritzi u Malom Lošnju postavljena je povijesna izložba »Lošinjske zastave s jarbola, krme i prove«, autorica Petre Radić i Daniele Kušpilić Grubišić. Izložba će biti otvorena do 6. studenoga.

Kina

RIJEKA

CINESTAR

TOWER CENTER, Janka Polića Kamova 81/A, 060 32 32 33 www.blitz-cinestar.hr

»DEMON SLAYER: KIMETSU NO YAIBA INFINITY CASTLE«, anime. Redatelj: Haruo Sotozaki, uloge: Natsuki Hanae, Akari Kito, Hiro Shimono, Yoshitsugu Matsuoka, 2D 18.00; »JEDNA BITKA ZA DRUGOM«, pretpremijera, drama. Redatelj: Paul Thomas Anderson,

uloge: Leonardo DiCaprio, Benicio Del Toro, Sean Penn, Regina Hall, 2D 20.00 samo sri, EXTREME 2D 19.00; »CHUCKOV ŽIVOT«, drama. Redatelj: Mike Flanagan, uloge: Tom Hiddleston, Chiwetel Ejiofor, Karen Gillan, Mark Hamill, 2D 16.45, 20.15, 22.30; »VELIKO HRABRO PREDIVNO PUTOVANJE«, drama. Redatelj: Kogonada, uloge: Margot Robbie, Colin Farrell, Kevin Kline, 2D 17.15, 19.30, 21.45; »LOŠI MOMCI 2«, animirani. Redatelj: JP Sans, Pierre Perifel, 2D 17.35, 17.45, EXTREME 2D 16.55; »HIM«, triler. Redatelj: Justin Tipping, uloge: Marlon

Wayans, Julia Fox, Tyriq Withers, 2D 20.15, 22.15; »IZGUBLJENI DREAM TEAM«, dokumentarni. Redatelj: Jure Pavlović, 2D 19.00; »RASKID«, komedija. Redatelj: Michael Angelo Covino, 2D 18.00; »DUGI HOD«, triler. Redatelj: Francis Lawrence, 2D 21.00; »PRIZIVANJA 4: POSLJEDNJI OBREDI«, horor. Redatelj: Michael Chaves, 2D 19.45, 22.30, EXTREME 2D 22.10; »ČUDOVISTA IZ OLOVKE«, obiteljski. Redatelj: Seth Worley, 2D 16.00; »RAJ«, triler. Redatelj: Ron Howard, 2D 17.30; »RAT ROSEOVIH«, komedija. Redatelj: Jay Roach, 2D 22.05; »UHVAĆEN«, tri-

ler. Redatelj: Darren Aronofsky, 2D 17.05; »KAYARA: AVANTURE U CARSTVU INKA«, animirani. Redatelj: César Zelada, 2D 16.00; »GOLI PIŠTOLJ«, akcijski. Redatelj: Akiva Schaffer, 2D 20.45;

ART-KINO

Krešimirova 2, Rijeka; blagajna. (051) 323 261, www.art-kino.org

»ZEČJI NAŠIP«, igrani. Režija: Čen Černić Čanak, inkluzivna projekcija/ulaz slobodan, 18.00; »TOLIKO SMO SE VOLJELI«, igrani. Režija: Ettore Scola, 20.00.

GKL Rijeka

Premijera predstave »Optuženi Vuk«

S konferencije za novinare u GKL-u

RIJEKA »Ovog će se četvrtka u 18 sati u Gradskom kazalištu lutaka Rijeka premijerno izvesti predstava »Optuženi Vuk« autora Žarka Petana u režiji Zorana Petrovića. Predstava kojom se otvara nova sezona ovog kazališta temelji se na dramskom tekstu koji je slovenski pisac i satiričar, poznat po svojim verzijama bajki, napisao 1970-ih. Kako je istaknuto na konferenciji za novinare, u Petanovim tekstovima uvijek su prisutni društveno-kritički stavovi, ali prilagođeni tako da ih razumiju djeca, dok odrasli u njima mogu pronaći i dodatne slojeve značenja.

»Optuženi Vuk« do sada nije izvođen u Hrvatskoj, a za prvu lutkarsku izvedbu prilagodili su ga redatelj Zoran Petrović i dramaturginja Nuša Komplet Peperko.

Iako naslov zvuči ozbiljno, riječ je o veseloj i vedroj lutkarskoj komediji koja donosi novu, suvremenu interpretaciju svima poznate bajke o Crvenkapici. Naša scena pretvara se u najzabavniju sudnicu u gradu – sudnicu u kojoj je na optuženičkoj klupi sam vuk, jedan od najpoznatijih i najnegativnijih likova bajki, kazala je ravnateljica GKL-a Magdalena Lupi Alvir.

Dramaturginja Nuša Komplet Peperko istaknula je da predstava ne traži načine da vuka »opravda«, niti razbija samu ideju pravne države. Umjesto toga, naglasak je na obrtanju višestoljetnih stereotipa: da se vuka treba bojati, da su djevojčice bespomoćne, a lovci mačo spasitelji. Redatelj Zoran Petrović dodao je da sudski proces u predstavi uključuje suca (Lino Brozić), tužitelja (David Petrović) i braniteljicu (Andrea Špindel), dok lutke donose jednu drukčiju, maštovitu dimenziju.

Lutke donose bogatstvo boja, animacije i imaginacije. Imamo i male drvene figure koje prikazuju iste likove, kao i lutke sjene koje nas vraćaju u prošlost, u samu izvornu priču o Crvenkapici. Na sud dolaze i svjedoci, životinje iz bajke, ali i druge šumske životinje, koje svojim svjedočenjima otkrivaju što se zapravo dogodilo. Na taj način publika postupno saznaje je li vuk doista kriv ili nije, odnosno hoće li biti oslobođen krivnje. Na kraju, kroz ta svjedočenja i različite perspektive, likovi dolaze do zajedničkog zaključka, a koji, naravno, nećemo otkriti prije same predstave, objasnio je Petrović.

Scenografiju i lutke oblikovao je Miha Peperko, a glazbu je skladao Josip Maršić. Glumica Andrea Špindel glumi braniteljicu vuka, ali i Crvenkapicu, baku i jednog od braće Grimm. Istaknula je koliko joj je bilo izazovno i zanimljivo tražiti »dobro« u vuku, ali i igrati raznolike likove. Posebno je pohvalila rad s novim kolegom Linom Brozićem, koji je pak istaknuo da mu je ovo prvi projekt u Gradskom kazalištu lutaka Rijeka i da je sretan što se brzo uklopio u ekipu. David Petrović glumi tužitelja, ali i lovca, medvjeda i drugog brata Grimm. Naglasio je koliko se brzo stvorila dobra »kemija« među glumcima te da će publika uživati u komičnim momentima i slobodi igre koju predstava pruža.

Predstava je prevedena i adaptirana na hrvatski jezik, a preporučena je za djecu 4+. Premda su sve izvedbe u rujnu već rasprodane, predstava se u listopadu vraća na repertoar, a ulaznice se mogu kupiti putem web-shopa, portala Moje karte ili na blagajni kazališta.

Katarina BOŠNJAK

Iz predstave »Optuženi Vuk«

PIF Uz 58. izdanje i »Misto di raste lavandulilili«

Bodulinija za pravi lutkarski mjuzikl

Predstava Kazališta lutaka Zadar ima sve kvalitete scenskog klasika: primamljiv scenografski svijet, pogodenu glazbu, zaigrani tekst te izvanredne glumačke umjetnike koji izvedbu nose na svojim rukama

Nataša GOVEDIĆ

ZAGREB »Već dugo nisam sjedila u kazalištu u kojem se djeca nezaustavljivo kikoću od smijeha i guraju glavice u roditeljska ramena na tužnim mjestima, kao da su doma i sudjeluju u događajima koji ih se najizravnije tiču. Predstava »Misto di raste lavandulilili« Kazališta lutaka Zadar ima sve kvalitete scenskog klasika: primamljiv scenografski svijet (Mario Tomašević), pogodenu glazbu (Tomislav Pehar) koju izvode ljudski glasovi uz klavir, pljeskanje i gitare, zaigrani tekst (Patrik Gregurec i Vanja Jovanović) te izvanredne glumačke umjetnike koji izvedbu nose (doslovno) na svojim lutkarskim rukama. Priča je naizgled jednostavna. Vlaho i Đulija odu skupa po rjetke otočne biljke za školski herbarij, ali pokaže se da su na Vlahovu otoku prava nezaštićena vrsta zapravo Vlahovi roditelji.

Opstanak iliti ostanak

Mama i tata otočani ostavljeni su od sviju i uvjereni da se ni njihov sin neće vratiti kući kad završi škole. Mrgudnog, ali toplog oca majstorskog igra Juraj Aras (inače u najboljoj lutkarskoj tradiciji pripovijedajući i lutkama, i glumačkim tijelom i glazbom na klaviru i gitari), dok malo nesigurnog, ali milog, zafkrantskog i odanog sina Vlahu igra podjednako sugestivno Lino Brozić – definitivno mlada nada zadarskog teatra, koju bi svakako valjalo i zadržati u angažmanu. Odnos tmurnog oca i osjetljivog, nježnog sina tvori okosnicu čitave priče. Jer i likovi mame (Irena Bausović Tomljanović) i otočne gosće Đulije (Ana Cmrečnjak) također dvostruko nastoje odobrovoljiti najstarijeg muškog člana obitelji Lilili. To nije lako, pogotovo zato što se pokazuje da su muškarcima na otoku svi osjećaji tradicionalno zabranjeni. Specifičnost je otoka i pomalo mazni, koliko i škakljivi dijalekt, koji po potrebi glagolima dodaje sufiks -lilili, pa se tako možete upitati jeste li se naspavali-lili i najelilili ili biste ipak još malo prilegilili, a prije toga malo i mezililili. Đulija brzo svlada dijalekt, šarmira sve prisutne svojom kooperativnom naravi i najavi želju da jednom i sama postane otočanka. To je jedini način da preživi i otočna maslina, koja se uvijek veže za ljude i može opstati samo ako ima

Prizor iz »Misto di raste lavandulilili«

svoju obitelj u kojoj brine.

Ništa u ovoj predstavi ni je didaktičko, ali tko se ne bi zaljubio u brbljave kokoši na čijem je čelu čvrknuti kokotun (tu se dječja publika valjala od smijeha i objašnjavala roditeljima da »oni tamo zovu svoje pijetlove po kokama«) i to (zanimljivo) istog imena kao i lutkar i scenograf predstave: Mario Tomašević. Sve je na otoku malo pomaknuto, ali još uvijek prepoznatljivo šarmantno, za što je zaslužna i ritmički izvršno ugođena režija (baš kao i točna glumačka podjela) Vanje Jovanovića. Sat vremena izvedbe donosi i mnogo duhovitih detalja. Od činjenice da trajkun baš ne vodi izravno do otoka, nego se u jednom trenu treba s njegove palube spretno prebaciti na leđa galeba Andelka koji kupi putnike za egzotičnije

lokacije. Tu je i situacija u kojoj Vlahova mater (sretna što joj je sin doveo doma prijateljicu) u tili čas nade plahutu koju objesi ispred kuće, a stigne je ukasiti i natpisom »Živjeli mladenci« (na užas svog sina). Intergeneracijske napeitosti mahom se rješavaju u četiri faze: šok, uvrijeđenost, durenje, opraštanje. Pa sve ispočetka.

Ali nije li to formula sretni obitelji?

»I sve ćeš preživiti'...«

Potresni dio ove predstave, međutim, najjasnije se čuje u songu koji uz gitaru pjeva otočni Tata (Juraj Aras), s refrenom »sve ćeš preživiti, al' samoću nećeš«. I zbilja, ne znamo više broja obitelji čija su gastarbajterska djeca ostavila rodnu grud u otokoturala se trbuhom za kruhom,

što za posljedicu ima bolnu starost onih koji su (nimalo laka srca) izabrali ostanak. Malomještani žive u kroničnom nedostatku kulture, ali i adekvatne medicinske skrbi. Kad bismo zaista bili »zemlja za odmor«, možda bismo upravo tim marginaliziranim krajevima priuštili odmor od zapuštenosti. Nije dosta imati crkvu, dućan i mjesnu zajednicu da bi na nekom mjestu vrijedilo pustiti korijene. Kako je rekao još Shakespeareov kralj Lear – ljudima treba mnogo više od onoga što je elementarno. Dapače, od tog viška nastaju takozvane egzistencijalne perspektive. Kao i prilika da jedno malo kazalište iz Zadra, baveći se regeneracijom zabačenih otoka, napravi svjetsku predstavu. Njezina je formula također višak: zaigranosti, glumačke posvećenosti, scenografske originalnosti, duhovitosti i rafiniranosti. Djeca su rekla što misle o predstavi dugim pljeskom i mnogobrojnim povicima oduševljenja. I za kraj razgovor koji sam čula izlazeći iz kazališta. Pitanje odokativno šestogodišnjeg dječaka: »Tata, a može li se tamo doći i ako ne ideš u razred s nekim tko već živi na tom otoku?«. I tatin odgovor: »Reći ćemo da nas je pozvala maslina«. Pa sinova momentalna korekcija: »Ne, nego maslinlilili!«. Školski primjer u potpunosti usvojenog i dalje nadograđivanog scenskog jezika.

Otac i sin

VEDRAN KARUZA

21.000 POSJETITELJA NA ART EXPLORI

RIJEKA ▶ Od 12. do 20. rujna Art Explora Festival usidrio se u Rijeci, okupivši 21.000 posjetitelja oko jedinstvenog broda muzeja i umjetničkog programa predstavljenog na obali te u partnerskim institucijama, uključujući Muzej moderne i

suvremene umjetnosti i Muzej grada Rijeke. Program uživo osmislila je kustosica i ravnateljica MMSU-a Rijeka Branka Benčić, a predstavio je širok raspon hrvatskih i međunarodnih umjetnika, stvarajući snažan dijalog među disciplinama i

kulturama. Ovako govore brojke: 42 razreda, 738 učenika osnovnih škola uključeno tijekom radnih dana u posebne posjete, 80 sudionika u radionicama otvorenima za obitelji tijekom vikenda, 110 umjetnika iz Hrvatske i inozemstva. (K. C.)

S izložbe u Gradskom muzeju Varaždin

O umjetniku

Antun Boris Švaljek (Zagreb, 1951. – Zadar, 2023.) diplomirao je 1974. slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Šime Perića. Bio je suradnik Majstorske radionice prof. Krste Hegedušića, kao i dugogodišnji profesor na širokobriješkoj Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru. Za izniman doprinos hrvatskoj umjetnosti odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Mladenačke dane proveo je u Varaždinu, u kojem je stekao prva slikarska iskustva na Gimnaziji, a početkom 80-ih preselio se u Zadar, gdje je stvarao do kraja života.

ANDREJ SVOGER

ANTUN BORIS ŠVALJEK Uz retrospektivnu izložbu naziva »Oblak u glavi« u Varaždinu

Djelo izvorne imaginacije i vrsne stvaralačke invencije

Švaljek je svoje stvaralačko načelo koncipirao na postmodernističkim premisama, izgrađujući likovni izraz jedinstvenih autorskih obilježja, vidljiv na ovoj retrospektivi u kronološkoj liniji od prvih radova iz 70-ih godina

Kim CUCULIĆ

VARAŽDIN ▶ Retrospektivna izložba hrvatskog umjetnika Antuna Borisa Švaljeka naslovljena »Oblak u glavi« može se razgledati u Gradskom muzeju Varaždin (Palača Sermage i Palača Patačić) do 28. rujna. Suorganizatori izložbe su Narodni muzej Zadar, Muzej moderne umjetnosti u Mostaru i Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Zagreb. Autor stručne koncepcije izložbe i izložbenog

projekta je likovni kritičar Milan Bešlić, koji je dosad autorski priredio više od stotinu izložbi suvremenih hrvatskih likovnih umjetnika, dok je kustosica izložbe Elizabeta Igrec iz GMV-a. Za cjelovitiji uvid u Švaljekovo stvaralaštvo posuđena su djela iz više hrvatskih muzeja i galerija, kao i iz privatnih zbirki.

Švaljek je svoje stvaralačko načelo koncipirao na postmodernističkim premisama, izgrađujući likovni izraz jedinstvenih autorskih obilježja, vidljiv na ovoj retrospektivi

u kronološkoj liniji od prvih radova iz 70-ih godina 20. stoljeća do posljednjih, datiranih u 20-e godine ovog stoljeća. Švaljekovo djelo pokazuje da je stvarano na europskim likovnim vrijednostima u stilskom rasponu od gotičkih, renesansnih, baroknih i secesijskih obilježja do onih koja su obilježila modernu i napose suvremenu likovnu scenu: magičnog realizma, nadrealizma, pop-arta, stripa, kolorističkog ekspresionizma.

Vrsno metjersko umijeće

Retrospektiva utemeljuje tvrdnju da je Švaljek, osim iznimnim slikarskim, crtačkim, grafičkim i kiparskim umijećem, stvarao djela i osebujnom imaginacijom, ludičkom invencijom, groteskom, sarkazmom i vedrim humorom, oblikujući vlastiti likovni izraz, u suvremenoj hrvatskoj likovnoj umjetnosti prepoznat kao tipično – švaljekovski.

Ovim povodom pitamo Milana Bešlića koja je važnost i kakvo mjesto zauzima Antun Boris Švaljek u kontekstu suvremene hrvatske umjetnosti, kao i da se osvrne na samu

„Švaljekovo mjesto u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti visoko je pozicionirano

Milan Bešlić

koncepciju varaždinske retrospektivne izložbe.

– Švaljekovo mjesto u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti visoko je pozicionirano najviše stoga jer je njegovo djelo izvorne imaginacije i vrsne stvaralačke invencije u svakom likovnom mediju u kojemu se izražavao: crtežu, slici, skulpturi. Retrospektivna izložba koncipirana je kao pregledna cjelina koja je imala za cilj prvi put pokazati cjelokupno Švaljekovo stvaralaštvo i valorizirati u sinkronijskom čitanju. Izložbu sam naslovio »Oblak u glavi« zato što najsublimnije izražava temeljne sastavnice njegova likovnog djela: izvornu imaginaciju i vrsno metjersko umijeće.

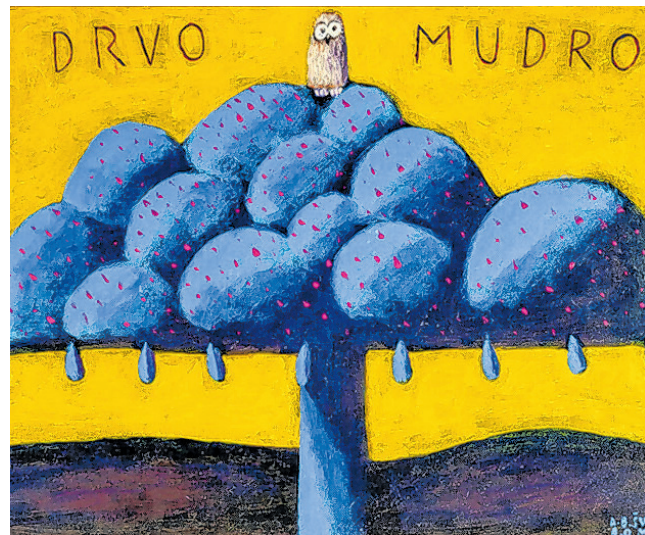
Švaljekovski likovni izraz

Retrospektivnu izložbu koncipirao sam i kao izložbeni projekt koji će biti predstavljen u onim gradovima koji su određivali Švaljekov životni i stvaralački put: Varaždin je grad njegove rane mladosti i prvih crtačko/slikarskih radova, Mostar zato što je na Akademiji likovnih umjetnosti, koja je u sastavu Sveučilišta u Mostaru, gotovo 20 godina bio redoviti profesor pa je interes za njegovo djelo velik u toj sredini. Zadar je njegova životna destinacija, tu je imao obitelj, atelijer i tu je preminuo. Zagreb je adresa njegove akademske edukacije na Akademiji likovnih umjetnosti i poslije završetka studija usavršavanja

»Gospođa Orson«, ulje na platnu, 2003.

ANDREJ SVOGER

»Drvo mudro«, ulje na platnu, 2011.

LUKA MJEDA

»Kič je dirljiva pojava«, ulje na platnu, 2001.

višegodišnjom suradnjom u Majstorskoj radionici Krste Hegedušića.

Također nas je zanimalo i zašto je Švaljekova retrospektiva priređena upravo u Varaždinu, o čemu Bešlić kaže:

– Varaždin je grad njegove rane mladosti i formativnog razdoblja kao i duboke emocionalne povezanosti s tim hrvatskim baroknim draguljem, objašnjava Bešlić.

Na kraju se Milan Bešlić

osvrnuo i na likovni izraz koji je tipično švaljekovski:

– Švaljekovska obilježja razvidna su u njegovoj izvornoj imaginaciji, blagom cinizmu i jetkom sarkazmu koji su važne sastavnice vedrog švaljekovskog humora koji je prožeo cjelokupno stvaralaštvo. Naravno, gradbena sastavnica njegovih obilježja nedvojbeno je iznimno izvedbeno umijeće u svakom mediju u kojemu se izražavao.

NIKOLA DUBROJA Uz »Dječaka s Mjeseca«

Vrlo dojmljiva prva pjesnička knjiga

Marljivo polazeći radionice CeKaPea, Dubroja je od niza znanih i vrlo kvalitetnih pjesnika učio kako pisati o sebi i svom svijetu

Nikola Dubroja i Frida Šarar

Marinko KRMPOTIĆ

PULA »Knjiga »Dječak s Mjeseca« Nikole Dubroje bit će predstavljena danas u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Puli u 18 sati. Ukoliko prihvatimo tvrdnju po kojoj je prva zbirka poezije najčešće slika onoga što pjesnik koji je stvorio zaista u tom trenutku jest, onda je mladi pulski pjesnik Nikola Dubroja (1998.) napravio svojim pjesničkim prvencem jako dobar posao. Jer »Dječak s Mjeseca« zaista nam kroz stihove 56 pjesama dojmljivo svjedoči o svijetu njegovih emocija, stavova, raspoloženja, žudnji, tuga, radosti... Marljivo polazeći radionice zagrebačkog CeKaPea, Dubroja je od niza znanih i vrlo kvalitetnih pjesnika učio kako pisati o sebi i svom svijetu, a sav je taj trud u konačnici nagrađen zbirkom debitantskih stihova koji na ponos mogu biti i autoru i izdavaču, kao i sjajnoj pjesnikinji Fridi Šarar koja je, očigledno, odigrala najbitniju ulogu u pripremi i obavljanju ove knjige.

Nekako sukladno njezinom poetskom izrazu i načinu gledanja na svijet, Dubroja je zbirku napravio iz srca ne mareći previše za bilo kakve strože kompozicijske ili tematske pristupe. Poštujući ono jednostavno pravilo kako treba što iskrenije pisati o onome što osjećaš, Dubroja je »složio« dojmljivu cjelinu koja čitatelju nudi šarenilo osjećaja i raspoloženja – od nježnosti pa do tuge, od duhovitih trenutaka do osjećaja izgubljenosti, od sjete do blagog očaja..., a sve je to izrečeno razumljivim jezikom svakodnevice, leksikom u kojem nema pokušaja da se stvaraju neke nove riječi ili izmišljaju komplicirane poetske konstrukcije, već je cilj prije svega kroz svaku pjesmu jasno izreći ono što želiš, bez obzira radilo se o osjećajima, stavovima ili nečem drugom.

Iščezlo djetinjstvo

Tematski je lijep dio njegovih pjesama vezan uz iščezlo

djetinjstvo pri čemu zna dobro pogoditi stihom (»Sanjali smo budni i probudili se odrasli«), a sve iz djetinjstva predočene nam slike svjedoče o sreći tog nevinog doba (»Jedini vlak«, »Valkane«...), koje je potom u nizu pjesama vezanih uz stvarnost suprotstavljeno ni slučajno tako lijepoj svakodnevic, odnosno vremenu u kojem se autoru znaju dogoditi trenuci nespokoja, nedostatka ljubavi, gorkog osjećaja samoće, patnje zbog čestog nerazumijevanja okoline... Naravno da stihovi stvarani u takvim situacijama često donose i refleksivne oglede te pitanja o smislu svega, odnosno

o pokušajima traženja samog sebe (»Nešto moje«) pri čemu se čak zna javiti i želja da se bude netko drugi (»Novi život«). Te i takve trenutke sumnje i patnje ublažavaju ljepota prirode i glazbe (»Jesen i Peta«) te još i više predanost pjesništvu (»Riječi«) jer stihovi su njegova krila koja mu omogućavaju bijeg i spas u trenucima kad sukob stvarnosti i želja (»Varljive su ljubavne pjesme«) postane pretežak. U priču o sebi i svom pogledu na svijet autor zna uključiti i druge likove (Michael Jackson i njegovo nesretno detinjstvo, tragični punk ljubavnici Sid i Nancy Vicious) pri čemu su dvije zaista moćne pjesme (»Fotografija« i »Priča o mom ocu«) posvećene vlastitom ocu koji je umro kad je Nikola Dubroja imao samo dvije godine.

Terapeutski učinak

Dubroja piše jednostavno, direktno i krajnje iskreno pri čemu očigledno ima dara za dobre i efektne završetke pjesama koji ponekad donose i duhovite trenutke (»Netflix«), ali najčešće su puni jakih emocija (»Fotografija«, »Ljudi kao ja«...). Ovakvi istupi, utemeljeni na svojevrsnoj vlastitoj analizi psihe i emocija, uvijek autorima donose i terapeutske učinke što je u slučaju Nikole Dubroje vidljivo u odličnoj »Samo da ostane tako« u kojoj, između ostalog, kaže: »Ostale su mi oči dječaka/koji još uvijek/oblake vidi kao čarobnjake/koji se pretvaraju na nebu/u bezbrojne oblike./Samo da ostane tako.«

A samo da ostane tako bilo bi dobro i zbog poezije koju stvara i koja će sigurno naći svojih poštovatelja jer, kako u završnom dijelu pratećeg teksta ove knjige piše Frida Šarar: »U današnjem ambicioznom i agresivnom svetu malo šta je tako pitomo, romantično i bezaleno, kao Nikolina poezija. Ona je mesto na kome duša gonjena aktuelnim, može da se odmori i obnovi, da nađe krotku lepotu i davno zaboravljeni mir.«

O autoru

Nikola Dubroja rođen je 26. srpnja 1998. godine u Puli. Student je diplomskog studija Kultura i turizam u Puli te polaznik modula Glasovne glume na United Pop akademiji u Zagrebu. Dugogodišnji je član Dramskog studija INK-a u Puli. Polaznik je radionice pisanja u CeKaPeovim Ljetnim i Zimskim školama kreativnog pisanja u dvorcu Stara Sušica u Gorskom kotaru. Piše poeziju otkad je osjetio potrebu za dijalogom s vlastitom dušom. »Dječak s Mjeseca« prva mu je zbirka pjesama.

Nagrađivana predstava u režiji Jerneja Lorencija

Prizor iz predstave »Boj na požiralniku«

Gostuje »Boj na požiralniku«

Priča o obitelji Dehur nije samo priča iz neke daleke ruralne prošlosti, već priča koju i danas živimo, iako možda u sofisticiranijem i skrivenijem obliku

RIJEKA »Višestruko nagrađivana predstava »Boj na požiralniku« Prešernova gledališća iz Kranja u koprodukciji s Mestnim gledalištem Ptuj gostuje na pozornici riječkog HNK-a Ivana pl. Zajca u ponedjeljak, 29. rujna, u 19.30 sati. Tekst poznatog slovenskog književnika Prežihova Voranca, pravim imenom Franjo Kuhar, s velikim je uspjehom režirao, i riječkoj publici poznati redatelj, Jernej Lorenci. Predstava je nagrađena na Tjednu slovenske drame te na Sterijinom pozorju u Novom Sadu, dok su glumačke nagrade dobile Živa Selan, Boršnikovu nagradu za mladu glumicu, te Darja Reichman koja je dobila Boršnikovu nagradu i Nagradu Julija za najbolje glumačko ostvarenje u sezoni 2024./2025.

Predstava je to koja svojom pričom i snažnom porukom oduševljava i kritiku i publiku. Vorančevi »Boj na požiralniku«, »Solzice« (»Đurđice«) i »Samorastniki« (»Samonikli«) smatraju se slovenskim književnim klasicima, a njihova filmska uprizorenja ostavila su dubok trag u povijesnom

Slovenska predstava u »Zajcu«

pamćenju slovenskog naroda.

Potresna priča o obitelji Dehur, koja se bori za opstanak na teškoj, blatnjavoj zemlji, zapisana nam je u genima. Danas u ovoj priči možemo razaznati i one »previdene«, još do kraja neispričane slojeve. U borbi sa zemljom i u borbi za opstanak, na seoskim se imanjima događalo i nasilje koje je obilježilo generacije. Riječ je o okrutnosti koja je rezultat teške muke i nemoći te se prenosi s koljena na koljeno poput zle sudbine. Priča o obitelji Dehur nije samo priča iz neke daleke ruralne prošlosti, već priča koju i danas živimo, iako možda u sofisticiranijem i skrivenijem obliku. Nasilje

zbog teškog preživljavanja i nemoći u borbi sa zemljom i birokracijom, bez obzira je li u pitanju selo ili grad, uvijek pronalazi put do okrutnosti. Redatelj Jernej Lorenci dotiče se tema okrutnosti i borbe za opstanak na svoj prepoznatljiv suptilan i istodobno radikalno kazališni način.

Uz redatelja Jerneja Lorencija, autorski tim predstave čine koreograf Gregor Luštek, dramaturginja Marinka Poštrak, scenograf Branko Hojnik, kostimografkinja Belinda Radulović, autor glazbe Branko Rožman i oblikovatelj svjetla Nejc Plevnik. Glume Darja Reichman, Živa Selan, Blaž Setnikar i Branko Jordan. (K. C.)

Gostovanje u Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku

Kultna komedija »Ženski razgovori«

RIJEKA »Rijeka će 27. rujna u HKD-u na Sušaku u 20 sati ugostiti jedno od najdugovječnijih kazališnih ostvarenja na ovim prostorima – kultnu komediju »Ženski razgovori« nastalu po tekstovima Duška Radovića. Tri glumačka velikana – Svetlana Ceca Bojković, Vesna Čipčić i Milan Caci Mihailović stat će pred riječku publiku i izvesti predstavu koja već nevjerojatnih 40 godina nasmijava i oduševljava publiku diljem regije. Ovo je predstava o muškarcima – vide-nima očima žena: satirična i duhovita, dirljivo stvarna, s puno smijeha, ironije i istine. Govoreći o stereotipima u

Vesna Čipčić, Milan Mihailović i Svetlana Bojković

muško-ženskim odnosima, komad otkriva kako izgleda muški svijet iz ženske perspektive. Glumica Vesna Čipčić ovako opisuje iskustvo:

»Igrati jednu predstavu 10 godina je mnogo, a 40 godina biti na sceni s istim partnerima,

u istom komadu i kostimu, na rubu je čuda! Publika nam se beskrajno radovala. Uživali smo i mi glumci. Reakcije su bile gotovo kao na rock koncertima. Samo trajanje od 40 godina potvrda je da smo odličan tim.« (K. C.)

Do 1. prosinca

ZAPOČELE
PRIJAVE ZA
33. GLAZBENU
NAGRADU
PORIN

RIJEKA ▶ Jučerašnjim otvaranjem prijave službeno je započelo 33. izdanje Porina, najprestižnije glazbene nagrade u Hrvatskoj. Glazbenici, producenti, autori, izvođači, diskografske kuće i svi zainteresirani pojedinci svoje radove mogu prijaviti u čak 36 kategorija, a rok za prijave je do 1. prosinca 2025. u ponoć. U konkurenciju ulaze sva izdanja objavljena od 1. prosinca 2024. do 30. studenoga 2025., dok će radovi koji će svjetlo dana ugledati u prosincu ove godine, konkurirati za sljedeće, 34. izdanje Porina.

Kako navode iz Upravnog odbora Porina, glasovanje se odvija on-line u dva kruga, a tjedan dana prije početka prvog kruga u kategorijama Album godine i Pjesma godine održava se i nulti krug. Tada glasači među svim prijavljenim radovima odabiru 10 favorita, a 20 prijedloga s najvećim brojem glasova ulazi u službeni prvi krug glasovanja. Da bi se neka kategorija održala, mora sadržavati najmanje 10 valjanih prijava u skladu s Pravilnikom i opisom kategorije. Novi album mora sadržavati najmanje 51% dosad neobjavljenog materijala (snimki), nastalog u posljednjih pet godina, osim u kategorijama gdje je drukčije određeno. U pojedinim kategorijama za albume, pravo prijave imaju i EP izdanja, pod uvjetom da sadrže najmanje četiri snimke iz izborne godine i traju najmanje 11 minuta. Kategorija »Najbolji album za djecu« je bijenalna, a s obzirom na to da je održana prošle godine, ove se godine preskače.

Snimke i izdanja za Glazbenu nagradu Porin mogu prijavljivati autori, izvođači, diskografi, novinari, glazbene institucije ali i svi građani Republike Hrvatske putem online aplikacije prijave.porin.org. Stručne komisije pregledat će sve prijedloge te će na osnovu njihovih zaključaka Upravni odbor donijeti konačnu odluku o broju kategorija te o prihvaćanju i razvrstavanju prijedloga u kategorije. Iz Upravnog odbora podsjećaju da je uvedeno pravilo isključenja za one koji nisu glasali tri godine zaredom. (NL)

SHAUNE HARRISON Legenda filmske specijalne šminke s Paulom Anne Booker-Harrison

Paula Anne Booker-Harrison i Shaune Harrison s vukodlakom iz filma »Wolf Manor«

Shaune Harrison je radio i na »Harryju Potteru«

Još uvijek volimo ono
radimo i uvijek ćemo

Na velikim projektima se može dobiti dosta umjetničke slobode, sve ovisi o filmu. Ako radiš na Marvelu ili Star Warsu, to je drukčije – dobijemo dizajn i moramo ga pratiti 100%. Kod manjih produkcija imamo puno više slobode i možemo unositi vlastite ideje u scenarij, otkriva Harrison

Katarina BOŠNJAK

RIJEKA ▶ Ovog vikenda, od 26. do 28. rujna, u Exportdruv će se održati još jedno izdanje najveće hrvatske konvencije fantastike, pop kulture i igranja Rikon 2025. Jedni od ovogodišnjih počasnih gostiju Rikona su Shaune Harrison, legenda filmske specijalne šminke, te Paula Anne Booker-Harrison,iskusna make-up umjetnica. Tim smo povodom razgovarali sa Shaunom Harrisonom koji stoji iza nekih od najpoznatijih lica heroja i zlikovaca naših omiljenih filmova, uključujući rad na franšizi »Harry Potter«, odnosno likovima Lorda Voldemorta i Divljookom Moodyju, rad na filmu »Kapetan Amerika: Prvi osvjetnik« s maskom Crvene lubanje Huga Weavinga, a radio je i na mnogim likovima i bićima za filmove »Ratovi zvijezda I: Fantomska prijetnja« i »Ratovi zvijezda II: Klonovi napadaju«, na filmovima »Peti element«, »Sanjiva dolina«, »Da Vincijev kod« i mnogim drugima.

Znamo se u dušu

Za početak, možete li nam reći kakvu ćete demonstraciju održati na Rikonu?

- Demonstrirat ćemo vrlo realističnu silikonsku protezu slomljene ruke s cjevčicom za krv koja će biti umetnuta unutar proteze. Svakako bismo

voljeli da publika postavi što više pitanja. Neće biti praktičnog učenja, ali svi mogu doći i pogledati izbliza, mogu doirnuti silikonski komad. Na pozornici ću objasniti i kako sam izradio taj komad, a donijet ću i kalup u kojem je silikonski dio nastao. Tijekom nanošenja proteze na Paulu moći ćemo imati i dio za postavljanje pitanja.

Kakva je vaša dinamika kada zajedno radite na velikim projektima? Pristupate li dizajnu i primjeni kao tim?

- Kada Paula i ja radimo zajedno na projektu, znamo se u dušu. Kada prvi put dobijemo scenarij, prvo što radimo jest da razložimo za što smatramo da će biti potrebni prostetički efekti. Nakon toga počinjemo okupljati osnovni tim ljudi (uz nadu da su dostupni). Potom

kreće faza dizajna – surađujemo s nekim sjajnim dizajnerima. Uvijek pokušavamo zaposliti ljude koji imaju iskustva i znanja, ljude koji mogu uničiti vlastite ideje u projekt. Svi imamo svoje snage i slabosti, pa pokušavamo izabrati pravu osobu za određeni posao.

Radili ste na brojnim blockbusterima. Postoje li kulturni make-up lookovi koje ste morali ponavljati desecima ili stotinama puta? Ako da, kako ste taj proces održavali svježim i zanimljivim?

- Kada sam radio na filmu »Harry Potter i Plameni pehar«, bio sam zadužen za lik Divljookog Moodyja. S glumcem Brendanom Gleesonom snimali smo više od osam mjeseci, a njegov smo make-up radili gotovo 70 puta. Sama činjenica da uživamo u poslu pomaže da

ostane zanimljivo. Čak i kada nanosimo isti make-up svaki dan, na setu je uvijek drukčije. Volim biti na filmskom setu i promatrati proces. Također sam bio prostetički vizažist na filmu »Kapetan Amerika: Prvi osvjetnik«, gdje smo moj tadašnji šef David White i ja nanijeli make-up lika Crvene Lubanje oko 28 puta. Tako se razvije dobar radni odnos s glumcem, a Hugo Weaving je bio nevjerojatno iskustvo za suradnju.

Zahtjevan posao

Specijalni efekti u make-upu djeluju kao vrlo težak i zahtjevan posao; kakav fizički ili mentalni danak uzima i postoji li nešto što vam pomaže nositi se s tim opterećenjem?

- Da, rad na filmskom setu i rad s prostetičkim make-upom vrlo su zahtjevni. Radno vrijeme je jako dugo, putovanja na lokacije mogu biti naporna, i to sigurno nije nešto glamurno. Jedina pozitivna stvar je da će film jednom završiti, pa znamo da ćemo imati slobodno vrijeme. Moramo znati rasporediti snagu i kad imamo slobodan dan, pokušati se opustiti i resetirati za sljedeće snimanje. Ako imamo dugačak make-up dan, možemo početi u 4 ujutro, biti na setu do 8, a završiti oko 19 sati. Zatim uklanjanje make-upa traje još 30–45 minuta, ovisno o složenosti, pa

opet ide pripremanje radnog mjesta za sljedeći dan.

Koliko umjetničke slobode imate na velikim produkcijama? Više volite raditi na manjim ili većim projektima?

- Na velikim projektima se zapravo može dobiti dosta umjetničke slobode – sve ovisi o filmu. Ako radiš na Marvelu ili Star Warsu, to je drukčije – dobijemo dizajn i moramo ga pratiti 100%. Kod manjih produkcija imamo puno više slobode i možemo unositi vlastite ideje u scenarij. Negativna strana je što je budžet manji – i za honorare i za materijale – pa moramo biti kreativniji.

Utječu li umjetna inteligencija ili digitalna tehnologija općenito na prostetički dizajn i make-up? Jesu li neki AI ili automatizirani alati promijenili način na koji radite na setu? Što mislite o sve većoj prisutnosti tehnologije u vašem području?

- Mislim da je digitalna tehnologija i blagoslov i problem. Digitalni rad nam je pomogao u stvaranju zanimljivijih likova, a digitalni umjetnici mogu ukloniti dijelove naših proteza što pomaže pri oblikovanju lika. Što se budućnosti tiče – jednostavno ne znamo. Ne vjerujem da će AI potpuno preuzeti naš posao jer redatelji i producenti vole imati opipljive stvari na setu, a to pomaže i drugim glumcima.

Što vas je inspiriralo da

S Hugom Weavingom - Crvenom Lubanjom

HIT KOLOVOZA »BALALAJKA« GRŠE I PEKIJA

Dvije trenutačno najpopularnije muške figure nove domaće rap scene, Grše i Peki, novom su zajedničkom pjesmom »Balalajka« osvojili publiku što potvrđuje i upravo osvojena titula Hita kolovoza u sklopu nagrade Cesarica. Od same objave »Balalajka« je pokorila trending ljestvice i u rekordnom roku

postala viralni hit. S više od 2,2 milijuna pregleda na YouTubeu i više od 1,2 milijuna streamova na Spotifyju, pjesma je očito oduševila njihove fanove i učvrstila Gršin status lidera nove rap generacije te pokazala da i Peki sigurnim koracima gradi jednako snažnu popularnost. Dobar beat, brzi flow

i refren koji lako ulazi u uho prepoznatljivi su zaštitni znakovi ovog tandema, a njihova suradnja pretočila se u pjesmu koja je na prvu osvojila fanove, a sada i službeno zasjela na tron kao Hit kolovoza. »Balalajka« ovim priznanjem ulazi u konkurenciju za titulu Cesarice – hita godine.

ker-Harrison stiže na Rikon

Harrisonovi radovi

što
to voljeti

Paula Anne Booker-Harrison s glumcem Brendanom Gleesonom

“Kada sam radio na filmu »Harry Potter i Plameni pehar«, bio sam zadužen za lik Divljookog Moodyja. S glumcem Brendanom Gleesonom snimali smo više od osam mjeseci, a njegov smo make-up radili gotovo 70 puta

pokrenete školu The Prosthetics Studio i možete li nam reći nešto više o njoj – zanimaju li mlade generacije učenje vještina koje im možete prenijeti?
- Kada smo otvorili The Prosthetics Studio, htjeli smo prenijeti svo naše iskustvo na novu generaciju umjetnika. Kada studenti idu na fakultet ili sveučilište, ne dobiju znanje o tome kako je zapravo biti na filmskom setu. Mi to znanje možemo prenijeti jer

smo to sami prošli, možemo ih naučiti pravom pristupu na setu, pravilima ponašanja i profesionalnosti.
Morate imati strast
Koji biste savjet dali onima koji žele karijeru u SFX make-upu i prostetici?
- Ako želite karijeru u SFX make-upu i prostetici, morate imati strast. To nije lagan posao i uvijek ćete učiti nešto novo. Ja se ovime bavim već 37 godina i još uvijek stalno učim. Nemojte ulaziti u industriju samo zato da postanete poznati ili da upoznate slavne – vrlo brzo će se otkriti vaše stvarne namjere. Umjesto toga, istražite povijest make-upa, saznajte tko je tko, pratite legende na društvenim mrežama – Ricka Bakera, Roba Bottina, Stana Winstona, Jacka Piercea, KNB FX, ADI, Kevina Yaghera... To su ljudi koje sam ja pratio kad sam bio mladi. Kao dijete sam bio opsjednut izradom čudovišta – i još uvijek volimo ono što radimo i uvijek ćemo to voljeti.

Zvonimir Radišić Trio feat. Vortex Strings u četvrtak u HKD-u na Sušaku

Filmska glazba Arsena Dedića u novom ruhu

Zvonimir Radišić, Henry Radanović i Tonči Grabušić

RIJEKA »U Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku sutra će biti održan koncert posvećen neponovljivoj glazbi Arsena Dedića, jednog od najvećih domaćih umjetnika i istinskog klasika hrvatske kulture. S početkom u 20 sati publika će imati priliku čuti skladbe Arsena Dedića u potpuno novom svjetlu i svježim aranžmanima Zvonimira Radišića, mladog riječkog skladatelja i glazbenika kojeg kritika ističe kao jedno od najperspektivnijih imena današnje generacije, a koji će nastupiti zajedno sa svojim trijom (Zvonimir Radišić na gitari, Henry Radanović na kontrabasu i Tonči Grabušić na bubnjevima), uz gostovanje kvarteta

Vortex Strings. Ovi aranžmani prvi su put nastali u sklopu manifestacije »Arsen, Čovjek kao ja« održane 2024. godine u Šibeniku, s ciljem da se bezvremenska ostavština Arsena Dedića predstavi novim generacijama.
- Ideja je nastala iz razmišljanja o jazz standardima koji su u velikoj mjeri proizašli iz američkih filmova. Tada smo se sjetili da i mi imamo bogatu filmsku glazbu i u tome pronašli poveznicu. Program smo prvi put izveli prošle godine u Šibeniku, tada je s nama bio i Matija Dedić, a trebao je biti s nama i ovog četvrtka..., rekao nam Radišić.
Sedmeročlani ansambl, koji spaja jazz trio i gudački kvartet, provest će publiku kroz

različite glazbene svjetove u kojima se susreću elegancija klasične glazbe i sloboda jazz-a, spoj koji će vas osvojiti na prvo slušanje. Na programu su teme iz kulturnih filmova i serija: »U registraturi« (1974.), »Punom parom« (1978.–1980.), »Tajna starog tavana« (1984.), »Kod kuće je najbolje« (1988.), »Glembajevi« (1988.), »Donator« (1989.), »Jedrima oko svijeta« (1988.–1995.) i »Druga strana O. Wellsa« (2005.).
Trudio sam se obuhvatiti što širi opus Arsenove filmske glazbe i prilagoditi ga tako da funkcionira poput jazz standarda – s jasno izvedenom temom i prostorom za improvizaciju. U tome smo spojili jazz trio i gudački kvartet te stvorili spoj jazz-a i klasike.

Velika je odgovornost predstavljati Arsenovu glazbu, ali ona je toliko snažna i inspirativna da sama vodi aranžera i daje slobodu za nadogradnju i igru s materijalom, dodao je Radišić.
Ulaznice po cijeni od 10 eura moguće je kupiti online na mojekarte.hr, u Dallas Music Shopu, Foto Reviji te na benzinskim postajama Petrol/Crodux uz naknadu od dodatnih 0,95 eura za obradu transakcije. Ulaznice je moguće kupiti i na blagajni HKD-a bez dodatne naknade, sat vremena prije početka programa. Program je sufinanciran sredstvima odjela za kulturu Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije.
Katarina BOŠNJAK

Riječki kantautor Vedran Mičetić predstavio singl i spot »U danu odluke«

Jesenja pjesma čiji stihovi otvaraju mnoga pitanja

RIJEKA »Riječki kantautor Vedran Mičetić predstavio je novi singl i videospot »U danu odluke« u kojem pjeva: »I nek' tišina bez glasa ostane u tom trenu kada pjesma utihne...« Autor glazbe i teksta je Vedran Mičetić, Dušan Bezuh je napravio aranžman i odsvirao akustične gitare, analogni miks i mastering potpisuje Oliver Jovanović, a spot je režirao i montirao Igor Stracenski.
- S početkom jeseni stiže nova pjesma »U danu odluke«. Odluke u trenutku radosti, odluke zbog kojih ostajemo, odluke zbog kojih odlazimo, odluke... Za razliku od prošlog singla »U tom snu« koji je instrumentalno bio raskošan, pjesma »U danu odluke« je u potpunosti

ogoljena i kada bih je usporedio s godišnjim dobima, svakako bi to bila jesenja pjesma. Kada sam je pisao, imao sam viziju akustičnih gitara koje ambijentalno prate priču. Na prošlom singlu »U tom snu« prvi put sam surađivao s Dušanom Bezuhom koji je svirao akustične gitare i nakon što sam napisao »U danu odluke«, nazvao sam ga i rekao da imam pjesmu koju bih volio snimiti samo s akustičnim gitarama što se njemu kao ideja odmah svidjelo. Snimio je gitare, poslao mi da čujem i složili smo se da je to idealna forma za ovu pjesmu. »Jednostavnost« aranžmana u prvi plan stavlja tekst koji otvara mnoga pitanja, sagledava život kroz razne situacije, razmišljanja o trenucima važnih odluka, pomiješanih osjećaja i unutarnjih

Vedran Mičetić

nemira. Prateće vokale je otpjevao Žanil Tataj Žak koji je dao finu boju koja se savršeno uklopila s mojim vokalom. Video je radio Igor Stracenski koji je vizualno ispričao priču

i samim time zaokružio cjelini pjesme. Hvala svima koji prate moj rad i nadam se da će i ova pjesma doći do vaših srca i tamo ostati, poručio je Mičetić. (I. Ko.)

UPALJENI ALARMI NA RUJEVICI Nogometaši Rijeke danas će imati sastanak s upravom nak

Fruk: Naša predstava bila je sramotna, sve nas treba biti sram!

Totalno bez energije, bez imalo želje. Ne znam što nam se dogodi kada postignemo pogodak, kao da se nekako zasitimo vodstva. Ne znam što bih rekao, osim da je to sramota - kaže Toni Fruk

Danijel VUKUŠIĆ

RIJEKA » U svibnju se slavila dvostruka kruna. Nisu prošla ni četiri mjeseca, a pogled na trenutačni poredak SuperSport HNL-a navijačima Rijeke uzrokuje mučninu. Pretposljednje mjesto. S bodom više od ekipe koja je na dnu. I koja je prethodno pobijedila Rijeku, iako je od prve minute osjetila ono što se znalo, da su Bijeli daleko bolja momčad.

Vukovar 1991 dao je Rijeci tri pljuske, a ne znaš koja je bolnija. Kašnjenje u blok igraču na ubačaj s boka, puštanje protivnika da potpuno sam na

PRISTUP

Poraz od Vukovara nema veze s glasinama o prodaji kluba, poraz nema veze ni s igračima koji su došli i(li) onima koji su otišli u ljetnom prijelaznom roku. Poraz se dogodio jer je dio momčadi mislio da svoj posao može odrađivati, obavljati onako... Reda radi

desetak metara od Zlomislića dočekuje asistenciju, puštanje protivničkog igrača da iz kornera uđe u kazneni prostor pa ga sruši i skrivi jedanaesterac ili promašena serija zicera. To su stvari koje se ne smiju događati ni morčićima.

Rijeka je napadački bila dobra, stvorila je više šansi nego u svim utakmicama ove sezone pod vodstvom bivšeg trenera. Ti su mehanizmi podmazaniji. Golgeterska forma, nažalost, još nije prava. Iako su i ta dva gola trebala biti dovoljna da

se umjesto poraza 2:3 iz Vinokovaca ode s pobjedom nad Vukovarom.

Jer napad je stvar kvalitete, uigranosti, a ponekad i sreće. Koji moraš zaslužiti. Obrana je stvar kvalitete, uigranosti i voljnog momenta. Koji nikad, ali baš nikad, ne smije izostati.

Sve je pošteno, otvoreno i bez ikakvog skrivanja iza praznih fraza i izlizane demagogije, još onako vruć odmah poslije utakmice rekao najbolji igrač Rijeke i cijele lige, maestro Toni Fruk:

- Uz dužno poštovanje Vukovaru, mene je malo sram. Naša predstava bila je - sramotna! Žao mi je svega što smo radili na treninzima, žao mi je navijača koji su ovdje došli da bi svjedočili ovakvoj našoj predstavi. Mislim da si ne možemo dopustiti, pogotovo ne nakon što dva puta vodimo, da se suptarnik ovako vrati, odnosno da ga mi vratimo u život. Totalno bez energije, bez imalo želje. Sve nas treba biti sram. Treba izvući pouke iz ove utakmice, početi jače raditi i s većom

energijom i željom ulaziti u utakmice - rekao je Fruk.

Predavanje

»Totalno bez energije...» Bez imalo želje... Tako se ne sjeda ni odigrati. Čovječe ne ljuti se sa ženom i djecom. Ako nemaš želje i energije radije se baci na kauč, uhvati knjige ili gledaj televiziju. Pa ekipa će te izvrjedati ako bez želje za pobjedom sjedneš na partiju trešete na plaži između dva picigina i uništiš im gušt nadmetanja. Trener Victor Sanchez je

nakon utakmice jasno nagovijestio da u momčadi ima »umišljenih« i da je šokiran indolentnošću pojedinaca. Dao je naslutiti da su nekima glave bile u transferima i da se živi na staroj slavi. Imena je, naravno, ostavio za internu komunikaciju. Španjolac nije tip trenera koji će stvar rješavati urlanjem. Barem dosad nije tako funkcionirao. Vidjet ćemo što će biti nakon ovako gorkog razočaranja kao u Vinkovcima.

U klubu su, naravno, itekako svjesni da su brojni alarmi upaljeni pa će ekipa danas na razgovor s upravom. Ne znamo tko će, iz sportskog segmenta ili možda klupskog vrha, posjesti igrače i održati im kratko »predavanje« bez biranja riječi, ali jasno je da je vrijeme za

TRENER

Victor Sanchez zaslužuje povjerenje i vrijeme da pokaže je li u rješavanju problema spreman i na neke rezove. Ili neka predsjedniku, sportskim direktorima, savjetniku uprave... Jasno i glasno kaže da nije zadovoljan kadrom

NEMOĆ I FRUSTRACIJA - Martin Zlomislić

RIJEKA S RED IMPSOM NA GIBRALTARU

Utakmica 3. kruga Konferencijske lige između Red Impsa i Rijeke igrat će se 6. studenog na stadionu Victoria u Gibraltaru. Red Imps je dobio dopuštenje UEFA-e za igranje na svom stadionu iako je prije postojala mogućnost da se utakmica igra na stadionu Algarve u Faru.

on teškog debakla protiv Vukovara 1991

Isprike Šimunu Butiću

Ne mijenja puno na stvari jer se poraz dogodio zato što je cijeloj momčadi u nastavku nedopustivo manjkalo želje i energije, ali red je ispraviti pogrešku: jučer smo u brzini napisali da je najstrožu kaznu u korist Vukovara skrivio Šimun Butić, a nije, prekršaj je napravio Devetak, nakon što je protivnički igrač iz doslovno kornera pobjegao »odsutnom« Dejanu Petroviću. »Propuh« su napravila dvojica iskusnika, a ne mladi Butić i stoga Šimunu - isprike. Dogodi se. Inače, drugo poluvrijeme u izvedbi riječkog

ležernog ansambla bilo je takvo da nema smisla negativno apostrofirati niti jednog pojedinca. Cijela momčad bila je ispod razine Rijeke, a u obrambenom smislu i ispod razine prvoligaškog nogometa. No, u oči upada pad forme Mladena Devetka koji nije ni sje na lijevog braniča iz prošle sezone. Možda je vrijeme za šansu igraču iz vlastite Škole nogometa, Noelu Bodetiću. Neka skuplja iskustvo. Lošije od Devetka u ovom trenutku teško da može igrati. A Devetak neka se dovede u red i formu.

NEDOPUSTIVE POGREŠKE

Kašnjenje u blok igraču na ubačaj s boka, puštanje protivnika da potpuno sam na desetak metara od Zlomislića dočekuje asistenciju, puštanje protivničkog igrača da iz kornera uđe u kazneni prostor pa ga srušiš i skriviš jedanaesterac ili promašena serija zicera. To su stvari koje se ne smiju događati ni morčićima

jednu seriju verbalnih »vritnjaka«. Može se promašiti šansa, ali ne smije se pustiti vlastitog vratara »na streljani« zato što nisi stao na svoju svoju poziciju ili nisi istrčao povratnu dionicu da budeš ono što moraš biti: zaštitna vlastitom голу i vrataru koji ti je usput i kapetan. I koji se suzdržavao da neke suigrače usred utakmice za uši ne odvuče na klupu. Nije mogao vjerovati praznim hektarima prostora ispred njega.

Sada kad su se Riječani doveli u ovakvu situaciju, sad im je svaka utakmica »fika« jer imperativ pobjede postaje neupitan, od subote nadalje.

- Sigurno da se svaku sljedeću utakmicu želimo vaditi, krenuti u pozitivan niz i vratiti se pobjedama iz prošle sezone. Ne znam što nam se dogodi kada postignemo pogodak, kao da se nekako zasitimo vodstva, ne idemo po drugi pogodak da riješimo utakmicu. Protiv Vukovara smo imali dosta prilika koje nismo iskoristili dok smo bili u vodstvu i ne znam što bih rekao, osim da je to sramota - rekao je Fruk.

Promišljali su jer su se nedovoljnim zalaganjem

zamjerili lopti. Bar je potpisnik ovih redaka tog dojma. Lopta pamti pa ti vrati. I dobro i loše. Rijeka je u drugo poluvrijeme gostovanja kod Vukovara u Vinkovcima ušla s vodstvom 2:1 i stavom »lako ćemo«. I time se zamjerila lopti, nogometu i vlastitom poslu.

Teorije

Fruk je zabio jedan, a namjestio drugi gol u svojoj jubilarnoj 100. utakmici za Rijeku. Uzalud. Za statistiku. Kad izgubiš, posebno kad izgubiš onako kako je Rijeka izgubila pored Bosuta, onda su svaki gol i asistencija samo individualna kozmetika. Nema igrača koji je iznad Rijeke. Taj se još nije rodio niti će se ikad roditi.

- Nažalost, ova utakmica neće biti za pamćenje, ali i momčad i ja ćemo pokušati sve da ovo ispravimo pa da svaka sljedeća utakmica bude pamtljiva po dobrome - najavio je vidno rezignirani, obeshrabreni i ljuti hrvatski reprezentativac.

Poraz od Vukovara nema veze s glasinama o prodaji kluba (iz samog kluba tu priču

Ulaznice za Istru

U subotu na Rujevicu dolazi Istra 1961, susjedski i derbi začelja u 8. kolu SHNL-a od 16 sati. Radno vrijeme blagajni je od utorka do petka od 16 do 21 sat te u subotu na dan utakmice zapad od 13, a istok od 14 sati. Ulaznice se mogu kupiti i online, na adresi: ulaznice.nk-rijeka.hr. Članovi KN Armada ulaznice za sjevernu tribinu mogu kupiti isključivo na blagajnama u kampu HNK Rijeke.

ne smiju komentirati, koliko znamo stvar baš i nije nado-mak realizacije), poraz nema veze ni s igračima koji su došli i (li) onima koji su otišli u ljetnom prijelaznom roku. Poraz se dogodio jer je dio momčadi mislio da svoj posao može odradivati, obavljati onako... Reda radi. A stvar je, kao što je bila i protiv Shelbournea, da se to mora pobijediti pa i da ti nedostaje pola momčadi.

I ne teoretizirajmo o »Cosmi sezoni«. Niti je ljeto bilo kao te sezone, niti je momčad stvarana zbrda-zdola. Pa otišla su samo dva igrača, a dovedeno nekoliko dokazanih pojačanja! Victor Sanchez zaslužuje povjerenje i vrijeme da pokaže je li u rješavanju problema spreman i na neke rezove. Ili neka predsjedniku, sportskim direktorima, savjetniku uprave... Jasno i glasno kaže da nije zadovoljan kadrom.

No, opet, poraz od Vukovara nije ni stvar kvalitete igračkog kadra, ni kvalitete novog šefa struke, ni posla odradenog u prijelaznom roku. Fruk je jasno dijagnosticirao: želja, energija, dizanje noge s gasa kad se povede... Drugim riječima - pristup. Koji ne smije biti upitan. Ne smije. Nikada.

I još jednom, poštovani igrači Hrvatskog nogometnog kluba Rijeke, plaće vam stižu na vrijeme, premije ste dobili i prije osvojenih trofeja, publika vas podržava i nakon poraza pa zato svatko od vas tko osramoti grb i dres, za to treba biti kažnjen. Ako je moglo biti mrkve, treba biti i batine. Nadajmo se da za kažnjavanjem neće biti potrebe, ali ako se ne daj Bože opet dogodi sramotna partija, uprava treba biti spremna i na takvu reakciju, zajedno s trenerom.

65. susjedski derbi u subotu igraju Rijeka i Istra 1961

Antonio Maurić, veznjak Puljana, uoči susjedskog derbija

Za Rijeku ne trebamo dodatnu motivaciju

Očekujem da će opet frcati na sve strane te da će naši navijači doći u velikom broju - kaže Maurić

PULA» Kako nekad statistika može zavarati, najbolje može potvrditi utakmica odigrana ove nedjelje na Drosini. Na njoj su gosti iz Osijeka imali 17 udara-ca, od kojih su četiri bila precizna, dok su ih nogometaši Istre 1961 uputili 12, a pritom ih je pet išlo u okvir gola. Reklo bi se, blaga prednost Osječana, s tim da su Puljani pritom bili nešto precizniji, no da su gosti, po prikazanom, nakon sat vremena imali četiri-pet pogodaka prednosti, to bi bila realna slika zbivanja na terenu.

Prvijenac

Uz postignuti pogodak, Omerović je u dva navrata s pet metara promašio prazan gol te mu je usto Kolić obranio jedan pokušaj, dvaput je lopta nakon udaraca Bukvića fjučknula tik pored okvira pulskog gola, a Šopov je uzdrmao vratnicu, dok su u istom periodu Zeleno-žuti stvorili tek jednu priliku, kad je Lončar pucao pored gola. A onda je u 65. minuti Antonio Maurić, u svom 66. službenom nastupu za Istru 1961, postigao treći pogodak i nagovijestio preokret.

- Pratio sam akciju, vidio kako Radošević puca te da se lopta odbija i u tom trenutku vidio sam jedino nju, ništa drugo. Krenuo sam na loptu, »stisnuo« je kako treba i ušla je kao metak u gol. Napokon se i meni »otčepilo« te sam presretan zbog svog ovosezonskog prvijenca. Naravno, sretan sam i jer sam pomogao momčadi da

LOPTA POPUT METKA - Antonio Maurić

dođemo do konačnog cilja, a to su tri boda. Podigao nas je taj izjednačujući gol, a protivnici su malo pali, zabili smo potom i drugi te stigli do pobjede - kaže 21-godišnji Barbanac. - Bila je teška utakmica i prije svega bih svim dečkima čestitao na pokazanom karakteru jer se nije lako vratiti iz 0:1. Srećom, uspjeli smo to preokrenuti, a dodatnu motivaciju pronašli smo u našoj posljednjoj međusobnoj utakmici iz prošle sezone, u onom što su nam tada Osječani napravili te smo to usmjerili u ovaj susret. Na kraju nas je nagradilo i stigli smo do slatke pobjede, još jedne izborne rezultatom 2:1, kao i u oba naša prošlosezonska pulska susreta.

Vjetar u leđa

S ovom pobjedom Zeleno-žuti su skočili na sedmu poziciju prvenstvene ljestvice, no puno više od mjesta kojeg trenutačno zauzimaju, važniji je način na koji su stigli do nje. Povratak iz mrtvih sigurno će im upuhati dodatni vjetar u leđa pred odlazak

Ipak je to Derbi della Učka te se nadamo da će subotnji završiti kao i dva posljednja međusobna prvenstvena susreta, u kojima smo slavili

na Rujevicu, na noge »ranjenog« Rijeci koja je u ovom kolu poražena na gostovanju kod Vukovara 1991 te trenutačno zauzima devetu, pretposljednju poziciju.

- Slijedi nam jako težak raspored i stoga nam je bilo bitno ogled s Osijekom zaključiti pobjedom, a što se tiče dodatne motivacije, ona nam za Rijeku definitivno ne treba. Ipak je to Derbi della Učka te se nadamo da će subotnji završiti kao i dva posljednja međusobna prvenstvena susreta, u kojima smo slavili. Očekujem da će opet frcati na sve strane te da će naši navijači, predvođeni Demonima, doći u velikom broju na Rujevicu kako bi nas podržali - zaključio je Maurić.

Šesnaestina finala SuperSport Hrvatskog kupa

Hajduk na iskušenju u Koprivnici, Osječani kod Brodograditelja

RIJEKA» Današnjim preostalim dvjema utakmicama u Koprivnici i Puli zaključit će se šesnaestina finala SuperSport Hrvatskog kupa. Na stadionu »Ivan Kušek Apaš« domaća Koprivnica ugostit će Hajduk, dok će Uljanik na Verudi biti domaćin Osijeku. Utakmica u Koprivnici počinje u 17, a u Puli od 16 sati, prva uz izravan prijenos na MAXSportu 1, a druga na MAXSportu 2.

Gosti, prvoligaši su veliki favoriti u oba susreta, ali poznavajući sve što nosi domaći Kup i varljivu formu Splitsana i Osječana, jasno je da će ulogu papirnateg favorita morati potvrditi na samom travnjaku.

Iza sastava Gonzala Garcije tri su ligaške utakmice u kojima je osvojen samo bod i to u sudačkoj nadoknadi Jadranskog derbija na Poljudu (2:2). Splitsani se još uvijek traže, a nakon što su u posljednjih pet utakmica osvojili sedam bodova sve osim prolaza bio bi novi udarac za momčad španjolskog stručnjaka o čijem se statusu već

IMPERATIV - Simon Rožman

naveliko počelo javno pričati.

Ista situacija s velikim imperativom vrijedi i za sastav Simona Rožmana koji je baš u Puli pokleknuo od Istre 1961, a obrazac forme od zadnjih pet utakmica govori da su Osječani osvojili skromnih, isto toliko bodova.

Utakmicu u Koprivnici sudi Filip Cindrić (Nova Kapela), u Puli Antonio Melnjak (Rijeka). (D. F.)

VRIJEME JE ZA RAZGOVOR - Victor Sanchez

HNK RIJEKA

UKRATKO

SLAVEN BILIĆ I ESPIRITO SANTO
KANDIDATI ZA KLUPU WEST HAMA

LONDON ▶ Već danima britanski mediji pišu o tome kako bi trener West Hama Graham Potter trebao dobiti otkaz zbog loših rezultata na početku sezone, a kao njegovi nasljednici najviše se spominju Portugalac Nuno Espirito Santo i bivši hrvatski izbornik Slaven Bilić, koji već ima trenersko iskustvo s Hammersima (2015-2017.).

West Ham je u prvih pet kola Premier lige upisao jednu pobjedu i četiri poraza. Nalazi se na predzadnjem mjestu s tri boda i gol-razlikom 5:13, a čak sedam golova primio je nakon kornera.

Predstavnici West Hama održali su neformalni razgovor s Nunom Espiritom Santom, koji je prošle sezone uspješno vodio Nottingham Forest, ali je prije dva tjedna zbog neslaganja s vlasnikom kluba dobio otkaz. No, portugalski je trener navodno preskup, pa je najveći dioničar West Hama David Sullivan sklon tome da u pomoć pozove Slavena Bilića, ističu britanski mediji.

Posljednji trenerski angažman Bilić je imao u saudijskom Al-Fatehu, kojeg je napustio u kolovozu prošle godine. Navijačima West Hama, kojeg je vodio od srpnja 2015. do studenoga 2017., ostao je u dobrom pamćenju. Prije deset godina na Bilićevo inzistiranje »Hammersi« su iz Marseillea doveli francuskog veznjaka Dimitrija Payeta, koji je briljirao u sezoni 2015/16., postigavši u Premier ligi i FA kupu 12 golova i 15 asistencija. S Payetom na terenu i pod Bilićevom trenerskom palicom West Ham je te sezone završio na sedmom mjestu Premiershipa, samo četiri boda su ga dijelila od plasmana u Ligu prvaka.

NEYMAR LJUT ZBOG PETOG
MJESTA RAPHINHE

RIO DE JANEIRO ▶ Nižu se reakcije na novu dodjelu Zlatne lopte pa je izbor komentirao i brazilski nogometaš Neymar koji se nije složio s petim mjestom koje je zauzeo njegov mlađi sunarodnjak Raphinha.

Raphinha na petom mjestu je stvarno smiješna odluka - napisao je na društvenim mrežama 33-godišnji Neymar koji se ove godine vratio u svoj matični klub, brazilski Santos. Zlatnu loptu je osvojio Ousmane Dembele, igrač PSG-a. Drugi je bio Barcelonin as Lamine Yamal, treći još jedan igrač pariškog kluba Vitinha, četvrti napadač Liverpoola Mohamed Salah, a peti 28-godišnji Brazilac Raphinha, igrač Barcelone.

Prošle sezone Raphinha je na uistinu impresivan način igrao za Barcelonu te je u 57 utakmica u svim natjecanjima postigao 34 pogotka uz čak 25 asistencija.

Brazilci su i prošle godine bili ljuti na izbor za Zlatnu loptu kada je Španjolac Rodri bio slavjenik ispred Vinicusa Juniora.

Posljednji Brazilac osvajač Zlatne lopte je bio Kaka sada već daleke 2007. godine. Neymar je dva puta bio treći u ovom izboru, 2015. i 2017. godine, oba puta iza Messija i Cristiana Ronalda.

NAVIJAČIMA EINTRACHTA
ZABRANJEN DOLAZAK U NAPULJ

NAPULJ ▶ Na utakmicu četvrtog kola ovosezonske Lige prvaka u Napulj neće smjeti doći navijači Eintrachta iz Frankfurtu, a sve zbog sukoba navijača istih klubova prije dvije godine.

Odluka o nedolasku navijača njemačkog kluba donesena je nakon takvog prijedloga policijske uprave Napulj koja je bila u skladu odluke Napuljskog odbora za javni red i sigurnost. Navijačima Eintrachta bit će zabranjena kupnja ulaznica za bilo koji sektor stadiona Diego Maradona u Napulju.

Prije dvije godine Napoli i Eintracht su igrali u nokaut fazi Lige prvaka i tada su se dogodili veliki sukobi navijača na napuljskim ulicama. Tom su prilikom uhićena petorica navijača Napolija i trojica navijača Eintrachta. Ozljeđe su zadobila dvojica policajaca, kao i petorica navijača Eintrachta, a prilikom svega je učinjena i velika materijalna šteta u gradu.

Utakmica Napolija i Eintrachta na rasporedu je 4. studenoga.

ARSENAL DVA MJESECA
BEZ NONIJA MADUEKEA

LONDON ▶ Nastavljaju se problemi s ozljedama u redovima engleskog premierligaša Arsenala. Nakon Martina Odegaarda, Kaija Havertza i Gabriela Jesusa, Topnici su privremeno ostali i bez Nonija Maduekea.

Prema pisanju engleskih medija, 23-godišnji engleski napadač je ozlijedio koljeno u susretu protiv Manchester Cityja i pauzirat će najmanje dva mjeseca. Dvomjesečna pauza znači da će Madueke vjerojatno propustiti najmanje 11 utakmica.

Od ranije su izvan stroja i Martin Odegaard, Kai Havertz i Gabriel Jesus. Odegard ima problema s ramenom, a Havertz i Jesus s koljenom.

Zbog dvije različite ozljede koljena Havertz je u posljednjih šest mjeseci upisao manje od 45 ligaških minuta, a Nijemac se vjerojatno neće vratiti prije studenog.

Brazilski napadač je izvan stroja od siječnja kada je zadobio tešku ozljedu koljena u porazu od Manchester Uniteda u trećem kolu FA kupa. Njegov povratak očekuje se tek u prosincu.

EUROPSKA LIGA Dinamo večeras u Maksimiru ugošćuje Fenerbahce

Modri žele u nokautu
početak srušiti tur

Svi jedva čekamo utakmicu. U zraku se osjeti da počinje Europa. Dat ćemo sve od sebe da protiv jakog suparnika ulovimo dobar rezultat i obradujemo naše navijače - kaže trener Mario Kovačević

OPTIMIST - Mario Kovačević

Davor PETROVIĆ

ZAGREB ▶ Uoči svog večerašnjeg debitantskog nastupa na međunarodnoj sceni, Mario Kovačević održao je press konferenciju u Maksimirskoj 128, skupa s Josipom Mišićem koji u modrom taboru ima

status veterana europskih dvoboja u sva tri UEFA-ina natjecanja. Sučeljavanje s Fenerbahćeom obojica doživljavaju kao veliki izazov i test mogućnosti nove Dinamove momčadi kod koje je ovog ljeta Zvonimir Boban imao ulogu Đele Hadžiselimovića. Pri tome je potpuno nepotrebno

isticati da Kovačević i Mišić vjeruju u pobjedu na otvaranju Europske lige.

Fenerbahče ima novog trenera, ali rezultati još nisu stigli. Oni će s vremenom biti sve bolji i bolji jer momčad s takvim igračima mora doći na prekretnicu. Samo se nadam se da to neće na ovoj utakmici - istaknuo je Kovačević koji je tijekom svoje igračke karijere okusio europske utakmice.

No, niti jedna nije bila na ovako visokoj natjecateljskoj razini.

Stvarno mi je drago što smo dobili atraktivnog suparnika za prvu utakmicu. Ovo je veće od onoga što sam igrao kao nogometaš, ali najbitniji je Dinamo. Svi znamo kako je bilo kada je Fenerbahče zadnji put gostovao u Zagrebu - dodao je Kovačević, uz napomenu da ima jasan plan igre.

Nove ideje

Prema njegovim riječima, Dinamov stručni stožer analizirao je puno utakmica Fenera.

Jako dobro smo se pripremili i vjerujem da ćemo doći do dobrog rezultata. Tu su neke taktičke stvari koje ću komentirati sa svojom momčadi. Naša osnovna želja je plasman u nokaut fazu natjecanja. Imamo puno igrača koji debitiraju u Europi, a neke odgovore će nam dati ova utakmica - kazao je maksimirski šef struke, izrazivši usput žaljenje zbog nedavne smjene na klupi večerašnjeg suparnika.

Naime, Fenerbahče je nedavno vodio Jose Mourinhom koji se kroz zadnjih četrnaest godina susretao s Dinamom u Europi kao trener Real Madrida i Tottenhama.

Malo mi je žao što ga neću sresti, ali oni i sada imaju vrhunskog trenera i radujem se ogledu s njim. Mi njihove

I. SOBAN/PIXSELL

Puno naših igrača nije nastupalo u Europi, ali mislim da su dovoljno dugo u klubu da shvate gdje su i za koga igraju. Mislim da nisu u strahu i da će dati sve od sebe

Josip Mišić

utakmice s Mourinhom nismo ni analizirali. Gledali smo samo ove s Domenicom Tedescom. Mourinho je imao svoj način, a novi trener je donio neke svoje ideje koje smo analizirali - ustvrdio je Kovačević.

Njegovu momčad je samopouzdanjem napunila pobjeda nad Hajdukom na Poljudu prije četiri dana. Tih 2:0 napunilo je modre akumulatore i donijelo dodatnu dozu samopouzdanja.

Svi jedva čekamo utakmicu. U zraku se osjeti da počinje Europa. Fenerbahče smo pratili zbog našeg Dominika Livakovića i znamo da nas očekuje zanimljiva utakmica. Imaju dobre pojedince, ali i mi smo kvalitetni. U dobrom smo stanju i dat ćemo sve od sebe protiv jakog suparnika da ulovimo dobar rezultat i obradujemo naše navijače pobjedom - objasnio je maksimirski šef struke, dodavši

Od 3. do 5. listopada u Zagrebačkoj, Karlovačkoj i Krapinsko-zagorskoj županiji

ZAGREB ▶ Vrlo brzo, već 3. listopada, u Hrvatsku stiže Europsko prvenstvo u reliju u obliku utrke Croatia Rally, koja će trajati tri dana. To će ujedno biti i svojevrsni uvod u povratak Svjetskog prvenstva u reliju (WRC), što će se u Hrvatskoj opet voziti u travnju iduće godine.

Croatia Rally najveća je sportska manifestacija u Hrvatskoj, s iznimnim značajem ne samo za domaći turizam i gospodarstvo, već i za međunarodnu promociju naše zemlje. Ovo natjecanje stavlja Hrvatsku na kartu svjetskog autosporta i doprinosi jačanju prepoznatljivosti države kao destinacije vrhunskih sportskih događaja. Uz

Odluka o naslovu
prvaka u Hrvatskoj

dolazak najvećih reli vozača današnjice, s posebnom radošću iščekujemo i nastupe hrvatskih vozača koji su inspiracija budućim generacijama i potvrđuju identitet motosporta u našoj zemlji - kazao je Robert Mark, predsjednik Hrvatskog auto i karting saveza, na prigodnoj press konferenciji u Zagrebu.

Udarne lica utrke Croatia Rally bit će Poljak Mikolaj Marczyk, Talijan Andrea

Maellini, Irac Jon Armstrong i Finac Lauri Joona, a hrvatski automobilizam predstavljat će Eris Marotti, Jan Pokos, Martin Ravenščak, Dario Merlić, Marko Fakin, Igor Tomljanović i Luka Latinović. Ovogodišnje prvenstvo donosi iznimno uzbudljivu borbu za naslov. Marczyk je trenutačno vodeći sa 146 bodova, ali prema pravilniku natjecanja odbit će mu se najslabiji plasman sezone te će nakon tog umanjjenja

imati 133 boda. Talijan Andrea Maellini (131 bod) i Irac Jon Armstrong (113 bodova) glavni su mu konkurenti za naslov te se očekuje neizvjesna i napeta borba do zadnjeg brzinskog ispita.

Ukupno je prijavljeno 59 posada. Izuzetno smo zadovoljni listom prijava i raduje nas što će Marczyk, Maellini i Armstrong u Hrvatskoj odlučivati o naslovu prvaka Europe. Otvorene su sve klase,

ahče na otvaranju prestižnog natjecanja

U fazi, a za škog velikana

Tedesco: Dinamu moramo nametnuti našu igru

Čim je Domenico Tedesco stigao na završnu press konferenciju uoči večerašnjeg sučeljava- nja s Dinamom, pred njega je serviran poda- tak da ga je Mario Kovačević nahvalio tijekom svog oobraćanja medijima.

- Hvala mu na tome. Svom kolegi samo mogu uzvratiti biranim riječima. U analizi Dinama vidjeli smo da je to momčad koja ima dobru strukturu i želi igrati nogomet. Hrabri su i ofen- zivni, i zato mislim da radi odličan posao. Di- namo također ima nekoliko zanimljivih igrača. Recimo, Sergi Dominguez koji voli sudjelovati u građenju igre iz zadnje linije. Na njemu se vidi da je prošao La Masiju - kazao je Tedesco na početku svog izlaganja.

Tu je završio onaj ležerni dio press konferencije za trenera Fenerbahčea. Naime, trenutna for- ma njegove momčadi natjerala je turske pred- stavnike medija na totalnu ofenzivu i traženje uzroka slabih rezultata. Naravno, iz Tedesco- vih usta.

- Moram priznati da smo daleko od onoga kako zamišljam igru ove momčadi. Ako bih to morao postaviti u postotcima, ta brojka bi bila

vrlo niska. Problem je u tome što zbog raspo- reda utakmica nemamo vremena za treninge. Ovo nije opravdanje, samo pokušavam reći u čemu je naš problem. Na zadnjim utakmica- ma smo gubili previše lopti i duela. Ponekad ne bismo ni došli do duela, što je još gore. Moj posao je da pronađem rješenje za sve stvari koje nas muči. Nema skrivanja ni razloga za laganje, pogotovo pred igračima - objasnio je četrdesetogodišnji talijanski stručnjak. Turski novinari također su zaključili da su izvedbe Fenerbahčea pale na nižu razinu ot- kada je došlo do smjene na čelu stručnog sto- žera, a zatim su od Tedesca tražili razloge za takvo stanje.

- Što reći... Prva utakmica je bila dobra, druga nije bila loša, a treća je bila vrlo slaba. No, po- nekad treba pasti da bi se moglo podići. Neću otkriti Ameriku kada kažem da smjena trenera jasno ukazuje na postojanje određenih pro- blema. Trudimo se i tražimo rješenja, a sada moramo Dinamu nametnuti našu igru. To je pristup kakav moramo imati na svakoj idućoj utakmici - zaključio je Tedesco.

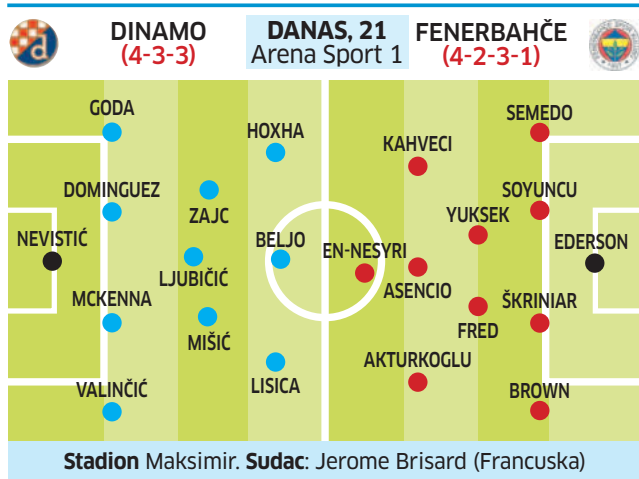
da su skoro svi igrači zdravi.

Zajčeve informacije

Preciznije, upitan je tek Gon- zalo Villar. No, za očekivati je da će Kovačević u srce veznog re- da ionako poslati Mišića, Mihua Zajca i Dejana Ljubičića, od- nosno trojac koji mu je donio trijumf na Poljudu.

- Privilegija je ovako kasno početi natjecanje u Europi, i zato moram zahvaliti prijaš- njim generacijama i svima koji su napravili velike rezultate u prošlosti. Igramo protiv velikog turskog kluba koji je u lošoj for- mi, ali u svojim redovima ima puno velikih igrača. Mi smo u sjajnom raspoloženju i vjeru- jem da ćemo odigrati dobru utakmicu. Pobjeda u Splitu nam je olakšala pripremu. Pu- no naših igrača nije nastupalo u Europi, ali mislim da su do- voljno dugo u klubu da shvate gdje su i za koga igraju. Mislim da nisu u strahu i da će dati sve od sebe - istaknuo je Mišić, uz napomenu da se nije čuo s Do- minikom Livakovićem.

To, doduše, nije bilo ni po- trebno jer Zajc je do prije mje- sec i pol dana bio igrač Fenera, što znači da može dati dosta

informacija o suparniku. Jed- no je upitno koliko u Europ- skoj ligi može rekonstruirati Dinamo.

- Sigurno smo si nepozna- nica. Napravili smo kvalitet- ne pripreme i bili smo dobri u ovih sedam utakmica. Ni- je lako pobjediti u tri derbija na gostovanjima. Mislim da smo u svlačionici kliknuli i da imamo dobar spoj mladosti i iskustva u momčadi. Vjerjem da ćemo napredovati iz dana u dan. Ljudi će možda reći u Europskoj ligi nismo dobili

atraktivne suparnike, ali tu se nitko nije našao slučajno. Ne mogu tvrditi da smo favoriti protiv bilo koje od tih osam momčadi, ali mislim da će- mo igrati dobro i sakupljati bodove. Jasno je da bi nam pobjeda nad Fenerbahčecom olakšala nastavak natjecanja i put prema nadolazećim uta- kmicama. Oni možda nisu u formi, ali imaju dobre igrače i moramo biti na maksimumu kako bismo osvojili tri boda na otvaranju Europske lige - za- ključio je Mišić.

vožit će se Croatia Rally, utrka Europskoga prvenstva

Željko Štefanić, Marin Frčko, Robert Markt, Krešimir Šamija i Stjepan Crnokić

osim Junior ERC-a, i publika će moći uživati - istaknuo je Željko Štefanić, direktor ERC Croatia Rallyja, koji će se vozi- ti u Zagrebačkoj, Karlovačkoj i Krapinsko-zagorskoj županiji.

Ceremonijalni start i cilj bit će u Zagrebu ispred uprav- ne zgrade INA-e koja će biti uz ERC, odnosno WRC relije

iduće tri godine.

- To je snažan simbol pove- zanosti INA-e s ovim sportom jer je reli priča o putovanju, izazovu i povratku, a mi smo ponosni što tu priču podrža- vamo od samih početaka u Hrvatskoj. INA je uz vrhun- ske sportaše i velike sportske manifestacije koje okupljaju

zajednicu i stvaraju dodanu vrijednost. Zato s ponosom na- stavljamo partnerstvo. Uvjere- ni smo da će ERC Croatia Rally 2025. donijeti vrhunski sport- ski spektakl i posebno iskustvo za natjecatelje i publiku - za- ključila je Suzsunnna Ortutay, predsjednica Uprave INA-e.

D. PETROVIĆ

Alen Jukić, trener MNK Rijeka, nakon slavlja u Grazu

SPREMAN NA SVE - Alen Jukić

Zadovoljan sam, blizu smo onoga što želimo

Da je netko neupućen gledao naše utakmice protiv Sarajeva i Partizana, rekao bi da je riječ o prvenstvenoj, a ne prijateljskoj utakmici - kaže Jukić

RIJEKA ► Futsal momčad Rijeke uspješno je odradila nastup na turniru u Grazu. Bijeli su upisali dvije uvjer- ljive pobjede protiv Saraje- va i Partizana te naslutili da bi skorašnji početak Super- Sport HMNL-a mogli doče- kati u optimalnom stanju.

- Pobjede su bitne za atmosferu, sve je odmah veselije! Sigurno da će to do- datno motivirati igrače dva tjedna uoči početka prven- stva. Jako dobro smo treni- rali i shvatili smo ove dvije utakmice baš kao pripreme za prvenstvo, a što je jako bitno, kvaliteta suparnika je bila na visokoj razini. Riječ je o zvučnim imenima na našim područjima, gleda- jući pritom futsal tradiciju. Bilo je i dobrog »fajta«. Da je netko neupućen gledao na- še utakmice protiv Sarajeva i Partizana sa strane, rekao bi da je riječ o prvenstvenoj, a ne prijateljskoj utakmici. Jako sam zadovoljan. Dobili

GENERALKA

Ovoga vikenda

Riječani će gostovati na turniru Uspinjače Gimka u Zagrebu, što će ujedno predstavljati generalku za prvenstvo

smo puno više informacija, no- vim igračima je sve sjelo i jako smo blizu onoga što želimo gledati u prvenstvu - govori Alen Jukić nakon uspješnog izleta u Austriju.

Dobar rad

Trener riječkog sastava je, barem sudeći po rezultatima u pripremama, uspio riješiti temeljni problem koji je pratio ovu momčad prošle sezone, a to su olako primljeni golovi.

- Obje utakmice smo gubili 0:1, bile su guste, ali kasnije se otvorilo. Dobro radimo, do- bro trčimo, imamo širi kadar i igrači su odmorniji na tere- nu. Saaf je u prvoj utakmici donio sigurnost na голу, a ti- me i druga dva vratara tjera na maksimalan angažman. To je ono što smo htjeli kada smo slagali momčad za novu sezo- nu, dakle, po tri igrača na sva- koj poziciji. Niti jedan igrač ne može reći da je siguran. I onaj nominalno treći grebe po onoj dvojici... I kada dobije minu- te, on ih iskoristi. Zadnji igra- či odraduju iza sve što treba, a onda daju doprinos i prema naprijed. Manolo Bilić je stigao zabiti i gol. Opet, prvenstveno smo birali igrače koji neće do- zvoliti jednostavne udarce po našem голу - nastavio je Jukić.

Bitan uvod

Ovoga vikenda Riječani će gostovati na turniru Uspinjače Gimka u Zagrebu, što će ujed- no predstavljati generalku za

prvenstvo. Jasno je da u redo- vima Rijeke, kako se bliži po- četak prvenstva, sve više po- gledavaju prema konkurenciji.

- Oni koji su izgubili neke igrače u prijelaznom roku, na- doknadili su to dovođenjem kvalitetnih zamjena. Primje- rice, Osijek je ostao bez nekih igrača, ali je isto tako doveo ne- ka imena. Jasno, trebat će im vremena da se adaptiraju na našu ligu. Ne ide to baš tako lako, ponekad podcjenjuje- mo našu ligu. Ne može u Su- perSport HMNL doći bilo koji stranac, već top kvaliteta, da bi predstavljao prevagu u ovoj ligi. Novo vrijeme, Dinamo, Osijek..., bit će dobri. Pula je izgubila neke igrače, ima do- sta mladih. Mislim da će biti u situaciji kao mi prošle sezone. Imat će pet, šest jako dobrih igrača te pet, šest mladih. Vr- gorac je ušao u ligu umjesto Aurelije. Ne vjerujem da će biti velika razlika između po- sljednje i ostalih kao prošle sezone. Sve će pokazati prvih nekoliko kola, uvod je bitan. Netko će se možda odmah za- laufati kao Osijek prošle sezone pa se ugasiti i onda bljesnuti u doigravanje.

Navijači Rijeke se nadaju da će i njihovi ljubimci puno bo- lje startati u prvenstvo. Prošle sezone se dugo čekalo na pr- vu pobjedu.

- Prošle sezone smo prošli pravu kalvariju i spremni smo na sve! - poručio je Jukić.

I. VOLARIĆ

Osmina finala Županijskog nogometnog kupa

Sedmica Orijenta na Krasici

RIJEKA ► Nogometaši Orijenta, Kraljevice, Vinodola, Pomorca i Krka plasirali su se u četvrtfinale Kupa Primorsko-goranske žu- panije. Opatija je trebala gostovati na Gra- šćini, ali je ta utakmica zbog poplavljenog travnjaka odgođena. Odgođen je i ogled u Baški, dok će Halubjan i Grobničan igrati iduće srijede.

Rezultati osmina finala: Vihor - Naprijed odg., Klana - Opatija odg., Borac - Orijent 0:7 (Stašić 6', Panić 21', Zrilić 50', Rešetar 55', Paškvan 70', Saho 82', Gajzler 89'), Pomorac - Zamet 3:0 (Dobrinčić 5', Brusić 25', Pičuljan 72'), Vinodol - OŠK Omišalj 5:0 (Buljat 2', Ru- bčić 33', Ribarić 45', Ostović 88', Travaglia 90'), Crikvenica - Kraljevica 0:2 (Matić 7', 88'), Krk - Lokomotiva 3:2 (D. Jurešić 50', M. Jurešić 56', M. Jurešić 62'/Junuzović 75', Pučić 80'), Halubjan - Grobničan 1. listopada. (I. VO.)

STRIJELAC - Cherno Saho (Orijent)

Zdravstveni bilten glavna tema u taboru rukometaša Zameta između metkovskoga poraza i dolaska Moslavine u Rijeku

Tomljanović na prisilnoj pauzi, povratak Ogurlića

RIJEKA » Nakon punog pogotka u Osijeku, rukometaši Zameta novo dugačko putovanje nisu okrunili bodovima, Metković Zalmo ih je nadmašio 26:21. Riječani su postavili branu uz Neretvu koja je, međutim, držala do desetak minuta prije kraja susreta, a onda su posustali, dovoljno je bilo nekoliko pogrešaka za lake golove Metkovaca, koji su odjurili ka pobjedi. Sve to što je prikazano u ovoj utakmici treba uzeti vrlo uvjetno, činjenica da je riječki sastav igrao značajno oslabljen itekako je utjecala na susret u kojem

su bodovi ipak ostali u Metkoviću. Riječani nisu imali udarnu iglu vanjske linije, Tina Tomljanovića, kojeg zbog ozljede trbušnog zida čeka pauza od nekoliko tjedana. Zbog povišene temperature nije igrao ni Antonio Lerner, momak koji je na startu sezone opravdao svoj dolazak iz Čavla. Spominjanje ovih igrača, ali i najava mogućnosti da u subotu zaigra vrlo bitno ime obrane i napada Dražen Ogurlić, koji se oporavlja nakon ozljede koljena, govori da su osim rezultatskih, zdravstvene teme stalno

na dnevnom redu u taboru Zamećana.

- Tina neće biti malo duži period. Tijekom tjedna je igrao protiv Kineza, iako je osjetio bol, kasnije snimanje ultrazvukom pokazalo je da je riječ o ozljedi - rekao je Mladen Prskalo, trener rukometaša Zameta, zbrajajući dojmove nakon Metkovića. - U Metkoviću su nam se dogodile pogreške iz kojih su domaćini tri-četiri puta otišli u kontru za pobjedu i prelomili utakmicu. Naš dobar otpor? Dojma sam da smo bolji od njih, ali jednostavno se poklopila

takva utakmica. Imali smo dva duga puta u dva tjedna i ekipa je bila umorna. Imali smo drugačiju igru u napadu budući da nije bilo Tomljanovića. No, sve u svemu, mogli smo i bolje. U odlučujućim trenucima smo bili malo dekoncentrirani u napadu i domaćin nas je pobijedio zahvaljujući laganim golovima. Ali, idemo dalje, već u subotu je nova utakmica, nema smisla plakati za prolivenim mlijekom - zaključio je Prskalo, čija momčad u subotu dočekuje Moslavinu (20 sati).

I. DUVNJAK

VAŽNA KARIKA - Tin Tomljanović

Rukometašice Zameta ugošćuju Osijek

OPLEMENITI SINJSKI BOD

POVRATNICA - Ana Debelić Šestan

RIJEKA » Centar Zamet dolaskom jeseni počinje živjeti u rukometnim tonovima, ritam počinju udarati domaće rukometašice koje večeras prvi put ove sezone izlaze pred svoje, ne toliko mnogobrojne, koliko vjerne navijače, ugošćujući tradicionalne osječke rivalke.

Zamećanke čekaju istrčavanje na parket u dobrom raspoloženju nakon dugog putovanja u Sinj, u kojem su uzdanice trenera Matea Hrvatina ubrale uvijek dobrodošao gostujući bod.

- Raspoloženje u našoj ekipi je već poslovичno dobro, pogotovo nakon što smo dobro otvorili prvenstvo i iz Sinja se vratili s osvojenim bodom - kaže Hrvatini. - Nakon toga je bila kratka prvoligaška pauza zbog nastupa reprezentacije, a sad nam stiže Osijek. Ne mudrujući previše, navijačima možemo poručiti da večeras moramo potvrditi bod iz Sinja i pobijediti.

O punom angažmanu mlade i ambiciozne riječke ekipe ne treba previše govoriti, jasno je pritom da želi čvrstom obranom pomoći vratarkama i samim time utrti veliki dio puta prema priželjkivanom punom pogotku.

- Kao i uvijek, u našem planu je odigrati čvrsto u obrani, to je naša očekivana baza za brze kontranapade i postizanje, što je moguće više, laganih golova. U tom smo se smjeru pripremali za Osijek, koji ima dobru ekipu. Gošće imaju nešto iskusniji sastav, već su duže vremena na okupu, ali i za sve to smo se adekvatno pripremili. Rad nam malo remeti stanje Katarine Šutović, koja je imala određenih tegoba i nije trenirala. Ali odlučila je stisnuti zube i pomoći suigračicama. No, u svemu je itekako značajan plus što se u sastav vraća Ana Debelić Šestan, ne treba previše naglašavati koliko nam znači njezin povratak.

Za razliku od Zamećanki, osječke gošće su krivo zakoračile u prvenstvo, Petra Frančić i suigračice su na domaćem parketu pune mreže i praznih ruku otišle u svlačionicu poslije oglada sa Splitom 2010. Naravno da će na Zometu nastojati nadoknaditi startni minus, ali mlado pojačanje Magdalena Malenović iz Srbije i ostale igračice iz Hrvatinove postave s optimizmom priželjkuju prvu pobjedu u ovosezonskom nadmetanju.

- Naravno da smo optimisti, igramo kod kuće, doma moramo pobjeđivati. Večeras žarko želimo ovosezonsku domaću premijeru obilježiti punim pogotkom na radost svih nas - zaključio je Hrvatini.

Utakmica na Zometu počinje u 18.30 sati. (I. D.)

Veliko priznanje mladoj šahistici

LARA ZAGORAC U REPREZENTACIJI

RIJEKA » Lara Zagorac, 14-godišnja članica Šahovskog kluba Draga, dobila je poziv izbornice hrvatske seniorske reprezentacije, velemaistorice Mirjane Medić, za ekipno prvenstvo Europe te pojedinačno prvenstvo Europe za mlade. Zagorac je kadetska prvakinja Europe u ubrzanom šahu i viceprvakinja u brzopoteznom šahu, kao i prvakinja Hrvatske do 15 godina. U studenom je očekuje obrana državne titule, dok će za seniorsku reprezentaciju na ekipnom prvenstvu Europe nastupiti idućeg mjeseca u Gruziji.

Ekipu Hrvatske još čine međunarodna majstorica Ana Berke, nacionalna majstorica Katarina Bogdanić te velemaistorica Nadia Tončeva. (K. B.)

DAVOR KUS Sportski direktor Kvarnera nakon Liburnia kupa

Apsolutno stojimo iza trenera i igrača

Trener je već pokazao da zna svoj posao, iako, naravno, ima odgovornost, kao i igrači, da se stvari poboljšaju. Sad je najvažnije da ostanemo stabilni, moramo pronaći neki novi cilj - kaže Kus

Katarina BLAŽEVIĆ

RIJEKA » Ante Nazor, trener košarkaša Kvarnera, u potpunosti je preuzeo odgovornost nakon poraza od sinjskog Alkara na opatijskom turniru »Liburnia kup«, zbog kojeg su Riječani ostali bez nastupa u ENBL-u, dok su Sinjani izborili povijesni uspjeh i plasman u Europu. No, u klubu i dalje stoje iza svojeg trenera, ali i igrača, od kojih se očekivalo mnogo više. Ponajviše se tu ističu Amerikanci Montavious Murphy i Tahj Eaddy. Murphy je protiv Alkara dobio tek malo više od tri minute te je Nazor nakon turnira jasno dao do znanja da je nekoliko igrača na pripreme došlo nespreno. Na papiru Riječani imaju itekako dobar roster, ali na terenu to ne izgleda dobro. Dojam je da još uvijek nema kemije među igračima, da mnogi igraju samo za sebe, a do početka prvenstva su ostala tri dana.

Rani termin

- Očekivali smo plasman u Europu, bili smo izuzetno motivirani i učinili smo sve da se spremimo i da budemo dovoljno dobri da izborimo ENBL. To bi bio dobar iskorak za klub na svim razinama, ali se dogodilo to što se dogodilo. U sportu se takve stvari događaju. Ono što je sada najvažnije je da ostanemo stabilni kao što smo bili cijelo ovo vrijeme. Nakon ovoga moramo pronaći rješenja i koncentrirati se na ono što nam prethodi. Naravno, trebamo dobro analizirati što se dogodilo u Opatiji jer želimo iz svega izaći jači. U subotu kreće Premijer liga i moramo pronaći neki novi cilj i početi rasti kao momčad - rekao je sportski direktor Kvarnera Davor Kus pa dodao:

- Ovaj je turnir bio rano, ne samo za nas, nego i ostale momčadi. Nije uobičajeno da se ovako važan turnir igra

FOKUS NA PREMIJER LIGI - Josip Jukić

prije sezone, odnosno na kraju priprema. Kada se pogleda, košarka općenito nije bila na nekoj razini. Trenutna forma i trenutak su odlučivali. Ali ne zanimaju me drugi. Istina je da mi moramo i hoćemo bolje.

A trenutna forma kod nekoliko igrača Kvarnera nije na zavidnoj razini. Nazor je naglasio da je možda ranije trebalo reagirati i mijenjati roster, ali klub trenutno stoji iza igrača i kako je otvorio sezonu u Opatiji, tako će i nastaviti na startu Premijer lige.

- Nažalost, neki su igrači došli nespreni, ali ne samo stranci Eaddy i Murphy. Imali smo u startu problem što je ozlijeđen Jambrović, koji je za nas jako bitan i normalno da su to neke stvari koje su nam smetale. Ne možemo protiv toga, radimo sve što je u našoj moći da se određeni igrači što brže oporave te da neki dođu u optimalno stanje da mogu davati ono za što su i dovedeni u Kvarner. Radimo na tome i nadam se da će to ubrzo doći na razinu

koja je zadovoljavajuća za klub - kaže Kus.

Tržište

- Raskidi ugovora? Stojimo iza igrača, mislim da imamo dobru momčad. Ja sam uvjeren da će to dati rezultat, ali kao klub smo stalno aktivni na tržištu i stalno gledamo način kako poboljšati trenutnu situaciju. Pokazali smo to i prošle godine kada smo tijekom sezone radili doselekciju. No, imamo povjerenje u ove igrače i smatram da mogu i moraju bolje.

Iako je trener spominjao sastanak s Upravom, Kus naglašava da nema govora o odlasku Ante Nazora s klupe Kvarnera.

- Apsolutno stojimo iza trenera, on je već pokazao da zna svoj posao, iako, naravno, ima odgovornost, kao i igrači, da se stvari poboljšaju. Ali u tom dijelu smo stabilni i gledamo način kako da se svi podignemo nakon ovoga. Kao što sam naglasio, bitno je zadržati stabilnost i ozbiljnost kluba - zaključio je Davor Kus.

“Radimo sve što je u našoj moći da se određeni igrači što brže oporave te da neki dođu u optimalno stanje da mogu davati ono za što su i dovedeni u Kvarner”

Davor Kus

IN MEMORIAM Legendarni tenisač i izbornik preminuo u Rijeci u 87. godini

Niko Pilić, stijena na koju se uvijek moglo osloniti

Pilić je bio jedan od onih koji prelaze granice svog života. Dvije stvari mi odmah padaju na pamet. Prvo, on je bio svjetski čovjek, za njega granice apsolutno nisu postojale, a drugo, bio je vrlo principijelan. Držao je do svojih vizija, svojih stavova. Živio je za tenis - kaže Ivan Ljubičić

Zlatko HORVAT

RIJEKA ► Nikola Pilić, legenda hrvatskog i svjetskog tenisa, ali prije svega veliki čovjek i veliki trener, koji je vodio Hrvatsku do povijesnog uspjeha, naslova pobjednika Davis Cupa 2005. godine u Bratislavi, preminuo je u 87. godini. Nikola Pilić rođen je 27. kolovoza 1939. godine u Splitu, a preminuo je 23. rujna u Rijeci. Iza njega je bio operativni zahvat. Sve je sugeriralo da će se uspjesi oporaviti s premosnicama...

Kao tenisač igrao je finale Roland Garrosa 1973. godine, koji je zbog kiše morao čekati tri dana.

- U tom finalu nisam imao šanse jer je teren bio prespor. Kiša je počela padati u petak oko 14 sati, a prestala je u utorak oko 13 sati. Dok sam ja trčkarao oko hotela, Nastase je trenirao izvan Pariza i pripremao se - rekao je Pilić u jednom od brojnih razgovora koje smo vodili.

Ono što mu nije uspjelo u pojedinačnoj konkurenciji, uspio je u parovima. Osvojio je US Open 1970. godine s Francuzom Pierreom Barthesom, dobivši u finalu legendarne Australce Roya Emersona i Roda Laveru. Igrao je i finale Wimbledonu s Borom Jovanovićem, ali bolji su bili Australci Bob Hewitt i Fred Stolle.

Zbog njega je 1973. godine bojkotiran Wimbledon. Naime, Teniski savez Jugoslavije ga je suspendirao s obrazloženjem da je odbio igrati za reprezentaciju u Davis Cupu. U znak protesta zbog suspenzije, koju je potvrdila i svjetska teniska federacija, 81 tenisač, uključujući 13 od 16 najboljih, nije nastupio u »All England Clubu«.

Nikola Pilić promijenio je svjetski tenis, pokrenuvši promjene koje su dovele do profesionalizacije bijelog sporta. Jedan je od pionira ATP-a, bio je sjajan trener i izbornik, koji

NA NAJDRAŽIM TERENIMA - Nikola Pilić u Opatiji

Mercedesov kabriolet

Godine 1968. kupio je Mercedes SL Pagoda u Stuttgartu i doveo ga u Split. Dvosjed, kabriolet, srebrna boja i tamnoplava koža.

- Takav je imao još samo Tito... - rekao je Pilić.

Carina je, kažu, iznosila 200 posto, a cijena je bila 35 tisuća njemačkih maraka. U to vrijeme - bogatstvo.

je tri različite zemlje vodio do naslova u Davis Cupu. Uz Hrvatsku, triput mu je to uspjelo s Njemačkom i jednom sa Srbijom. No, nije mu se sviđao novi format.

- Gdje je tu atmosfera? Ono protiv Rusije u Splitu u polufinalu, to se ne može platiti. Naša Bratislava, gdje je bilo više Hrvata nego Slovaka u gledalištu. Ili finale Srbije i Francuske. To je nenaplativo - rekao je Pilić. I prisjetio se hoda do krune te 2005. godine, koji je počeo u SAD-u.

- Kad se sjetim SAD-a, koji je to bio nabo... Oni su se šalili, ali nisu znali da imamo elektricitet od 10 tisuća volti u sebi. Rusi u Splitu... Vidio sam

ujutro jednu fotografiju gdje me Goran Ivanišević, Boško Čavka i Mario Ančić dižu u zrak, a svi nosimo majicu »Mi smo u finalu«. Bratislava? Tamo je bilo predivno... Uživao sam na svoj način, u sebi. Vozio sam za München, na rođendan kćeri Danijeli. Duša mi je bila puna.

Sin Novak

Borisa Beckera i Michaela Sticha odveo je do olimpijskog zlata u parovima 1992. godine, vozeći slalom između dva ega, 2001. godine bio je u loži kada je Goran Ivanišević osvojio Wimbledon, a imao je i velik utjecaj u razvoju Novaka Đokovića, kojeg je smatrao najvećim tenisačem svih vremena.

- Supruga i ja prihvatili smo ga kao da je naš sin - znao je reći Pilić o Novaku. U to vrijeme vodio je akademiju u Münchenu, gdje je 12 godina bio direktor ATP turnira. Tada su Ivanišević i Đoković prvi put zaigrali jedan protiv drugoga.

- Novak je pet-šest godina dolazio je u moju akademiju. Sa mnom je osvojio prve ATP bodove na turnirima u Beogradu - rekao je Niko.

Pilić je ostavio dubok trag u tenisu. Ljevoruk, visok, tanak, imao je sjajne servise i voleje. Kao trener imao je sjajan osjećaj za prepoznavanje igrača i kako mu dati nešto dodatno u igri. Ali Niko je prije svega bio velik i jednostavan čovjek, brižan suprug voljenoj Miji, uvijek spreman za komentar o nekoj teniskoj temi.

Volio je Opatiju, u koju je dolazio prije negoli se u njoj skrasio prije 14 godina. Odgovarala mu je zbog mirnoće, München je bio bliže u odnosu na Split, a u bavorskoj prijestolnici su mu živjela djeca Danijela i Niko. I gurao je opatijski tenis naprijed, založio se za izgradnju

Sućut premijera Plenkovića

Predsjednik Vlade Andrej Plenković uputio je izraze sućuti u povodu smrti Nikole Pilića.

- S velikom tugom primio sam vijest o smrti gospodina Nikole Pilića, jednog od simbola hrvatskog i svjetskog tenisa. U bogatoj igračkoj i trenerskoj karijeri osvojio je brojne naslove i ostvario niz uspjeha vrijednih divljenja i poštovanja. Posebno ćemo pamtiti 2005. godinu, kada je kao izbornik predvodio hrvatsku reprezentaciju do povijesnog trijumfa u Bratislavi, gdje prvi put osvojila Davis Cup. Nikola Pilić ostavio je neizbrisiv trag u povijesti svjetskog tenisa. Njegova iznimna postignuća trajno će nadahnjivati i biti uzor brojnim mladim tenisačima. U ime Vlade i osobno upućujem izraze iskrene sućuti i poštovanja njegovoj obitelji, prijateljima i svima koji su ga poznavali - stoji u priopćenju predsjednika Vlade.

dvorane i u tome uspio. Suradnja s tamošnjim klubom krenula počela je kada je došao u Opatiju... I proteklog ljeta jutro je proveo na terenu u klubu, u kojem je promovirao turnir Istarske rivijere, znajući koliko su važni prvi ATP bodovi za svakog mladog igrača. Zato se borio za veteranski ITF turnir i turnir Istarske rivijere.

- Znam da nismo velika zemlja, ali ne mogu vjerovati da nema novca. Kažemo da je Opatija Monte Carlo Hrvatske, a nismo u stanju napraviti jedan turnir, jedini u ovom kraju. Uostalom, hrvatski igrači na našim turnirima dobivaju pozivnice, imaju prigodu osvojiti prve ATP bodove. Puno se hoteli koji su u tom razdoblju prazni. Borim se za ovaj turnir i zbog djece, da oni mogu vidjeti prave igrače - pričao je Pilić, želeći spasiti turnir, čiji je bio predsjednik organizacijskog odbora, kada je u pitanje došlo njegovo održavanje.

Ekipe i obitelji

To je bio Niko. Velik, ali jednostavan čovjek.

- Pilić je bio jedan od onih koji prelaze granice svog života. Dvije stvari mi odmah padaju na pamet. Prvo, on je bio svjetski čovjek, za njega granice apsolutno nisu postojale, a drugo, bio je vrlo principijelan. Držao je do svojih vizija, svojih stavova. S njim si znao, što je meni bilo fenomenalno, što je i što nije. Žvakao je tenis, a takav se rada jednom u sto godina.

Lani mi je na Istarskoj rivijeri ukazivao na svoju viziju tenisa, na pet stvari koje su mu bitne kod mladih igrača. Po tome se vidjelo da je potpuno unutra i da živi za tenis - kaže Ivan Ljubičić, koji je surađivao s Pilićem kao igrač, a kasnije i kao trener.

Bratislava ostaje njihova najveća dodirna točka. I veliki trijumf za povijesnu »salataru«.

- Hrvatski veleposlanik želio ga je ugostiti u Bratislavi. Niko je bio kratak: »Ne dolazi u obzir«. Uvijek je stavljao ekipu ispred svega. Nije tražio nečiju potvrdu, imao je svoju zamisao. Meni je odgovaralo biti s njim na klupi jer sam znao da će mi pomoći, ili neće, ali me neće zbuniti. Obitelj i ekipa, to su bile njegove svetinje. Ništa to nije moglo poremetiti. Znao si da na njega uvijek možeš računati na određeni način. I znalo se na čemu si. U Davis Cupu se znalo da igraju Ivan i Mario... Bilo je onih kojima to nije odgovaralo, ali on je znao sve argumentirati. Znali smo da je stijenja na koju se možeš osloniti ako ti treba. I da nikada neće tražiti nešto što je izvan neke logike. Samo jasnoća i pravila. I jako je volio Opatiju, dolazio je često prije nego što se vratio iz Njemačke. Nije mijenjao odluke i viziju preko noći. Nije tražio ni veelebe dvorane, već je želio jedan teren da bi radio ono što najviše voli. I to je ono što danas nedostaje, ljudska jednostavnost - dodaje Ljubičić.

Nedostajat ćete, šjor Niko.

Ivanišević: Hvala vam za sve, šjor Niko

Emotivnu poruku putem društvenih mreža poslao je proslavljeni hrvatski tenisač Goran Ivanišević u čijoj je karijeri Pilić ostavio dubok trag.

- Hvala vam za sve, šjor Niko. Prošli smo puno toga skupa, smijali se i plakali skupa, malo i svađali, ali znam da bez vas nikad ne bih napravio stvari koje sam napravio - napisao je Goran Ivanišević na Instagramu uz fotografiju na kojoj u društvu Nikole Pilića drži srebrni pehar namijenjen pobjedniku Davis Cupa.

- Jedan od najboljih trenera na svijetu! RIP Niki - poručio je legendarni njemački tenisač Boris Becker uz crno-bijelu fotografiju iz dana kad je s Pilićem ispisivao najtrofejnije trenutke njemačke reprezentacije u Davis Cupu.

Širola: Pilić je donio poseban duh u klub

- Niko je nevjerojatna legenda koja nam je donijela poseban duh u klub - kaže Goran Širola, predsjednik TK Opatija. - Svi su ga voljeli, sa svima je bio dobar. Bio je nevjerovatan. Znao je trenirati nekog na jednom terenu, a znao je što se događa na preostala dva terena. Puno je toga dobroga donio u klub i bez njega bismo teško imali dvoranu. Ponosni smo što je izabrao Opatiju za ovo razdoblje svojeg života. Bio je baš posebno drag čovjek.

USPJEH ZA PAMĆENJE - Nikola Pilić s Ivom Karlovićem, Goranom Ivaniševićem, Marijom Ančićem i Ivanom Ljubičićem

OBAVIJESTI O SMRTI

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je 23.9.2025. u 94. godini života napustila naša draga teta

LJUBICA NEKIĆ

Posljednji ispraćaj drage nam pokojnice bit će u četvrtak 25.9.2025. godine u 15 sati na mjesnom groblju Bogovići-Malinska.

Sveta misa zadušnica služit će se odmah nakon pogreba u župnoj crkvi.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćena obitelj IVOŠEVIĆ: NEVEN, SNJEŽANA, EVICA, SUZANA, LENA, MATEO i MARTINA

182559

S tugom u srcu javljamo rodbini i prijateljima da je u četvrtak 18. 9. 2025. preminula naša voljena nona i pranova

DRAGICA MURETTI

Posljednji ispraćaj bit će u petak 26.9.2025. u 11.30 na groblju Kozala. OŽALOŠĆENA OBITELJ

182412

Tužnim srcem javljamo rodbini, prijateljima i znancima da nas je nakon kratke i teške bolesti napustila u 73. godini života naša

LJERKA RAHELIĆ

Posljednji ispraćaj pokojnice bit će u krugu obitelji.

Ožalošćeni: mama IVANKA, kćeri SANDRA i VESNA, zetovi DADO i DAMIR, unuke IZABELA i LINDA

182558

Obavještavam svu rodbinu, prijatelje i znance da nas je u 92. godini života napustila naša voljena mama, nona, pranova i punica

MARIJA SUPERINA
MERI

Sahrana drage pokojnice bit će 25. 9. 2025. u 14 sati na groblju Mošćenice. Molimo za tihi sućut.

Ožalošćeni: kćer NELI sa suprugom ŠANDOROM te sinovi MATIJA i IVAN s obiteljima

182496

Javljamo tužnu vijest svoj rodbini, prijateljima i znancima da je u ponedjeljak, 22.9.2025. u 69. godini blago u Gospodinu preminuo naš dragi tata, brat, ujo i bratić

FRANJO GAŠPAROVIĆ

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u četvrtak 25.9.2025. u 15 sati na mjesnom groblju Tribalj.

Počivao u miru Božjem. Molimo za tihi sućut.

Ožalošćeni: sin FRANJO, kćerka CLAUDIA, sestra RINA, nećak MARINO s obitelji i ostala tugujuća rodbina

182488

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je u 96. godini života, zauvijek napustio naš dragi otac, svekar, nono i pranono

STANISLAV ŽŽELIĆ

Tone

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u četvrtak 25.9.2025. u 16 sati na mjesnom groblju Cernik – Čavle.

Počivao u miru Božjem.

Ožalošćeni: sinovi MIODRAG i SANJIN s familijama

182526

S tugom u srcu javlam rodbini, prijateljima i znancima da me je 22. 9. 2025. u 83. godini života napustila moja voljena mama

STANKA JANTOLJAK

Pogreb drage nam pokojnice bit će u četvrtak 25.9.2025. u 15 sati na mjesnom groblju Krasica.

Ožalošćena kćerka VESNA

182528

Javljamo tužnu vijest rodbini, prijateljima i znancima da nas je 22. 9. 2025. u 82. godini napustila naša voljena mama i baka

ZORICA MALEŠEVIĆ

Pogreb drage nam pokojnice bit će u srijedu 1.10.2025. godine u 14.30 na groblju Kozala.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni: sin MLADEN unuka KATARINA i nevjesta ANA

182553

S tugom u srcu obavještavam svu rodbinu, prijatelje i znance da nas je dana 21.9.2025. u 87. godini života zauvijek napustio naš voljeni, otac, djed i punac

MATO SMILJANIĆ

Posljednji ispraćaj bit će u petak 26. 9. 2025. u 10.30 sati na novom groblju Drenova.

Počivao u miru Božjem.

Ožalošćeni: sin ZLATKO, kćer NATAŠA, unuk PATRIK i zet IGOR GRGURIĆ

182516

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je 22.9.2025. u 94. godini života napustila naša draga

MARIJA MLACOVIĆ

Posljednji ispraćaj drage nam pokojnice bit će u utorak 30.9.2025. godine u 14.30 na gradskom groblju Kozala.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni: sin MARINO, nevjesta MARINA, unuka MAGDA s KRISTIJANOM, unuk ANDRIJA, prauunci PETRA, DANIJEL i MIHAEL

182557

Javljamo tužnu vijest svim prijateljima i znancima da je nakon kratke i teške bolesti 12.9.2025. u 73. godini preminuo

ROMANO SARŠON

Posljednji ispraćaj našeg Romana bit će u subotu 27.9.2025. u 10 sati na gradskom groblju Kozala.

Obitelj SARŠON

182530

POZDRAVI

Posljednje zbogom dragom treneru, prijatelju i legendi kluba

ROMANU RUBINIĆU

Rome naš, vole te tvoji rukometni cirkusanti.

Krdns zauvijek.

LUKA, RIĆ, MATEO, ŽUNA, SIKE, CICO, IVAN, SOKE, PEPO, GLAVA, MARE, NIKOLA, CRNA, VALIĆ i OGI

182538

Posljednji pozdrav našem dugogodišnjem djelatniku i prijatelju kluba

ROMANU RUBINIĆU

Dragi Romano, hvala ti za sve godine provedene na parketu i uz njega, za sva druženja i putovanja, te za sve godine nesebične ljubavi prema klubu.

Voli te tvoja

MRK KOZALA

182535

Posljednji tužni pozdrav dragom

ROMANU

Ostaju uspomene na zajedničke trenutke - treninge, utakmice, putovanja...

I puno, puno smijeha.

Počivao u miru.

TEA, SUZI, SENIJA, VIDA, KSENIJA, NADA, MARIJAN

182543

Posljednji pozdrav dragoj

BLANKI LEVELIĆ

NEVENKA i ROBI SUTLIĆ

182517

Posljednji pozdrav majci naše kolegice, gospodi

MIRJANI VUKELIĆ

KOLEKTIV JADRAN-GALENSKOG LABORATORIJA d.d.

182544

Posljednji pozdrav ocu našeg prijatelja Damira, gospodinu

MILAN VUKELIĆ

ALEN i GORDAN

182482

Posljednji pozdrav ocu našeg prijatelja

MILANU VUKELIĆU

Obitelj TOMIĆ

182512

Posljednji pozdrav mami našeg kolege Danijela

MIRJANI RELJA

Počivala u miru Božjem.

Posada broda SOLITAIRE

182470

Našoj dragoj prijateljici

MIRJANI RELJA

Posljednji pozdrav.

NELICA, TOTO, MARIN, NADIA, FLORIM i ARIJAN

182483

Posljednji pozdrav

MIRJANI RELJA

TOMAŠ, TONKA, BARTOL, VALENTIN i MELINA

182531

Posljednji pozdrav dragoj

LJERKI PERANIĆ

CLAUDIO, MARTINA i LETICIA

182495

Posljednji pozdrav dragoj mami

ANKI

Zauvijek ćemo pamtili tvoje pjevanje, dobrotu i veselje.

Tvoja djeca ZLATKO, SLAVICA i MARINA

182540

Zbogom draga prijateljice

LJUBICE

Počivala u miru Božjem.

Tvoja JELICA

182560

Posljednji pozdrav dragoj baki

MARICI

Obitelj ILUIĆ SILVIJA, DEJAN i KRISTINA

182477

Posljednji pozdrav pranonu

DRAGICI

Zauvijek ćeš živjeti u našim uspomenama i srcima.

Tvoji NOA i LORA

182413

Posljednji pozdrav našoj dragoj noni

DRAGICI

Hvala ti na ljubavi, toplini i svemu što si nam darovala.

U našim srcima živjet ćeš zauvijek. TEA i LOLA s obitelji

182414

Posljednji pozdrav noni od naše nevjeste

DRAGICI

LIDIA i RADE

182415

Posljednji pozdrav dragoj

MARIJI MARČETIĆ

Merice

od kuhine INES MARCEL s familijom

182489

Posljednji pozdrav dragoj teti

MERI

SAŠA PETKOVIĆ i CVETKA MARKOVIĆ s familijama

182469

Posljednji pozdrav dragoj

MARIJI MARČETIĆ

Merice

Od kuhine BOŽICE GRŽEVIĆ s familijum

182520

Posljednji pozdrav najdražoj noni i pranonu

MERI

Unuk IVAN sa suprugom TEOM i praukunama MERI i MILOM

182498

Posljednji pozdrav najdražoj noni i pranonu

MERI

Unuk MATIJA sa suprugom MARINOM i praukunama MEDEOM i MELIOM

182499

Zadnje boh i hvala za se našoj

MERI

Sestra ANA, kunjado VLADO, IGOR i RIKARDO s obiteljima

182548

Posljednji pozdrav dragoj teti

MERI

Zauvijek ćeš ostati u našim srcima. GERRY i MORENO s obiteljima

182533

Posljednji pozdrav dragoj

MERI

Počivala u miru.

Brat GIANNI i šogorica ĐURDA

182532

Posljednji pozdrav gospođi

LIDIJI FLAS

dugogodišnjoj predsjednici Nadzornog odbora

Uprava i djelatnici KD Kozala d.o.o. Rijeka

182285

Posljednji pozdrav voljenom djedu

MATI SMILJANIĆU

Zauvijek ćeš ostati u mom srcu i mislima.
Djede, hvala ti za sve.
Nek te anđeli čuvaju.
Unuk PATRIK

182525

Posljednji pozdrav dragom

MATI SMILJANIĆU

Od obitelji: GRGURIĆ, KLOBUČAR i ŠNALCER

182527

Posljednji tužni pozdrav dragom susjedu

MATI SMILJANIĆU

Obitelji iskrena sućut.
Stanari zgrade RASTOČINE 3

182518

Posljednji tužni pozdrav dragom susjedu

MATI SMILJANIĆU

Obitelji iskreno saučestće.
Susjedi iz ZORZIĆA

182552

Posljednji pozdrav našem dragom susjedu

MATI SMILJANIĆU

Obitelji MITROVIĆ

182492

Posljednji pozdrav našem dragom susjedu

MATI SMILJANIĆU

Obitelji MUMINOVIĆ

182551

Posljednji pozdrav tati našeg prijatelja

NIKOLA SERTIĆ
Šime

Počivao u miru.
Obitelj MANDURA

182463

Posljednji pozdrav dragom bratu i barbi

NIKOLA SERTIĆ

Brat JOSIP s obitelji

182546

Posljednji pozdrav dragom bratu i barbi

NIKOLA SERTIĆ

Sestra JANJA s obitelji

182547

Voljenoj i nezaboravnoj mami

NIKOLA SERTIĆ

Njena kćerka VESNA

182529

Posljednji pozdrav našoj dragoj

NIKOLA SERTIĆ

Počivala u miru Božjem.
Obitelj ZAHIROVIĆ

182555

Posljednji pozdrav dragoj

NIKOLA SERTIĆ

Susjedi: PUŽ, ŠAFTIĆ, BARIČEVIĆ, MANDIĆ, RUKOBER, PROS, MARMILJĆ, STAVER, SUPERINA, RUBEŠA, JURČIĆ, POŽARIĆ, KINKELA, SUŠANJ, MAROT, BORŠIĆ, GAŠPAROVIĆ, IVANIĆIĆ

182404

Posljednji pozdrav dragom tati

TOMISLAVU

Hvala ti na svemu.
Falit ćeš nam.
Sin DENIS s ALENKOM

182545

Posljednji pozdrav dragom bratu i stricu

TOMISLAVU MALNARU

Počivaj u miru Božjem
Brat JURAJ i nećak ROBERT

182537

Posljednji pozdrav dragom ujaku

TOMISLAVU MALNARU

Od LJUBICE, DARKA, ŽELJKE i DAVORKE s obiteljima

182536

Posljednji pozdrav dragom bratu i ujaku

TOMISLAVU MALNARU

Počivao u miru.
TONČICA s obitelji

182309

Posljednji tužni pozdrav dragoj i voljenoj

TOMISLAVU MALNARU

Njezini unuci:
NIKOLA, BARBARA i KARLA

182549

Posljednji tužni pozdrav najdražoj prabaki

TOMISLAVU MALNARU

Njezine EVA i PAULA

182550

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

TOMISLAVU MALNARU

Obitelji iskrena sućut.
Stanari zgrade ZDRAVKA KUČIĆA 29

182513

Tužno sjećanje na voljenog

BRANKIĆA SZABO
24.9.1994. - 24.9.2025

Voljeni nikad ne umiru.
Tvoja sestra DUŠKA s familijom

182556

Tužno sjećanje na našeg dragog

ZDRAVKA LEŠIĆA
24.9.2016. - 24.9.2025.

Vrijeme prolazi, sjećanja i uspomene na tebe ostaju zauvijek.
Supruga PAULA, kćer TAMARA i sin BORIS s obiteljima

182554

Sjećanje na našeg voljenog

ŽELJKA BABIĆA
24.9.2016. - 24.9.2025.

TVOJI NAJMILIJ

182286

Sjećanje na mog voljenog

ANTU
2023. - 2025.

Zauvijek si sa mnom u mojem srcu, mislima i molitvama.
Tvoja GOGA

182514

PREDAJTE OBAVIJEST O SMRTI ELEKTRONIČKIM PUTEM

Obavijesti o smrti, posljednji pozdrav, sjećanja i zahvale
od sada možete predati na adresi

<http://oglasni.novilist.hr>

- ❖ brzo
- ❖ jednostavno
- ❖ iz intime vašeg doma
- ❖ mogućnost plaćanja svim kreditnim karticama

NOVI LIST

Najveći oglasnik Kućnara i Istre!

BUTIGA

060/555-991

CIJENA POZIVA:

tel. 0,46 € / 3,49 kn / min

mob. 0,63 € / 4,78 kn / min

Novi list d.d., Rijeka, Zvonimirova 20a, OIB: 44110106406, info tel. 051/650-108

OGLASNI RIJEKA RADNO VRIJEME

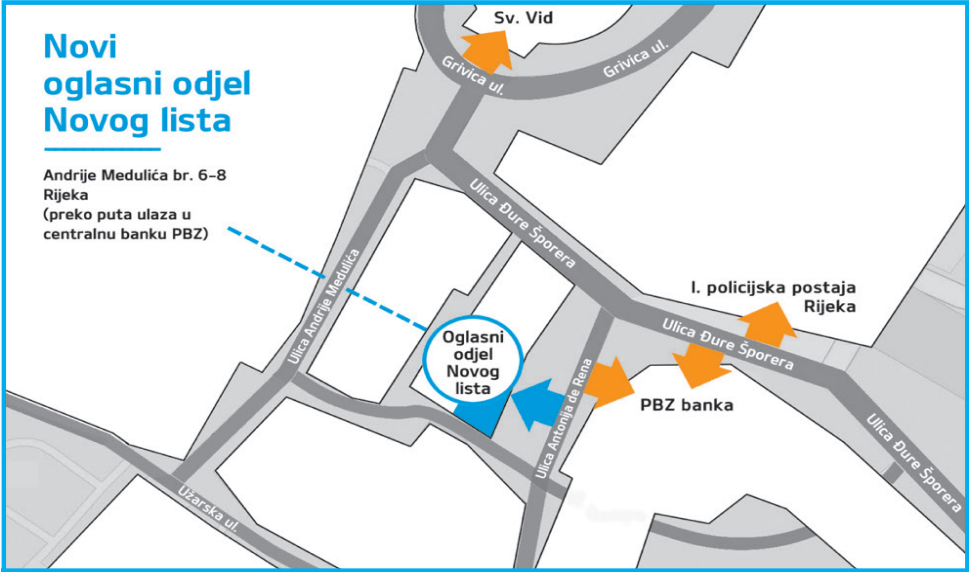
PONEDJELJAK - PETAK
8 - 18 SATI
(osmrtnice se primaju do 17,30 sati)

tel: 051 212 102

SUBOTOM ZATVORENO
NEDJELJOM I PRAZNICIMA
13 - 18 SATI

Novi oglasni odjel Novog lista

Andrije Medulića br. 6-8
Rijeka
(preko puta ulaza u centralnu banku PBZ)

FILM DANA

DRAMA **HRT3 22.25**

Planina Brokeback

BROKEBACK MOUNTAIN, 2005.

Režija: Ang Lee

Uloge: H. Ledger, J. Gyllenhaal

Wyoming, 1963. godine. Dvojica mladića, farmer Ennis (H. Ledger) i jahač na rodeu Jack (J. Gyllenhaal), zaposle se kod imućnoga stočara na planini Brokeback gdje čuvaju krdo ovaca. Tamo se razvije strastvena veza između njih. Svjesni da je to neprihvatljivo u sredinama u kojima žive, odluču rastati se i zaboraviti ljubavni incident. S vremenom se obojica ožene i žive kao obiteljski ljudi dok slučajni susret ponovno ne razbukta njihovu nekadašnju strast...

SERIJA **HRT2 20.15**

Ubojstva u Londonu

Priča osmogodišnjeg Troya o ubojstvu njegova djeda ne drži vodu. Zašto laže? Vivienne i Rob odlučuju istražiti svog šefa Davida. Je li doista ubio svoju ženu?

DOKUMENTARAC **HRT2 11.20**

Čudesni svijet dizajna po izboru Kevina McClouda

U posebnoj epizodi snimljenoj u povodu 20. godišnjice serije Čudesni svijet dizajna, Kevin McCloud razmatra što neki projekt čini čudesnim dizajnom. Otkrit će nam svojih pet favorita i posjetiti zgrade i ljude koji su ga u posljednjih 20 godina najviše nadahnuli.

➔ Nacionalni programi				
HRT 1	HRT 2	HRT 3	RTL	RTL 2
06.45 Dobro jutro, Hrvatska 07.00 Vijesti 07.10 Dobro jutro, Hrvatska 08.00 Vijesti 08.10 Dobro jutro, Hrvatska 09.00 Vijesti 09.10 Dobro jutro, Hrvatska 10.00 Zlatna liga 10.30 Lidijina kuhinja (11): Isprobano i pouzdano, doku. serija (2/26) 11.00 Dr. Beck: Dijaliza 11.40 TV kalendar 12.00 Dnevnik 1 12.15 Sport 12.18 Vrijeme 12.25 Cacau (1), telenovela (145/146) 13.20 La Promesa (4), serija (31/250) 14.25 Potraga za Gušterom, doku. film 15.20 Čvijeće Saše Sekoranje, dokumentarna reportaža 15.30 Zemlja: Zelenilo, doku. serija (3/5) 16.22 HAK - promet info 16.30 Vijesti 16.50 Regionalni dnevnik 17.20 Kod nas doma 18.10 Potjera, kviz 18.59 Vrijeme 19.00 Dnevnik 2 20.08 LOTO 7 20.15 Zemlja: Atmosfera, doku. serija (4/5) 21.15 Put u svemir, serija (7/8) 22.05 Otvoreno 22.40 Dnevnik 3 22.59 Vijesti iz kulture 23.10 Kad ratni zločinac progovori - Izgubljeni Eichmannovi intervjui: Kako se nositi s vragom, doku. serija (3/3) 00.05 Potraga za Gušterom, doku. film 01.05 Potjera, kviz 01.50 La Promesa (4), serija (31/250) 02.50 Put u svemir, serija (7/8) 03.35 Ples sudbine, serija (3/60)	06.45 Čudesni svijet dizajna po izboru Kevina McClouda 07.35 Rick Stein i njegov Cornwall (1), doku. serija (8/15) 08.05 Vrtlarski klub Alana Titchmarsha (2), doku. serija (3/16) 08.55 Vrhunski tečaj kuhanja Gordona Ramsaya, doku. serija (2/10) 09.40 Novi početak s Benom Fogleom (2), doku. serija (3/6) 10.30 Lokacija, lokacija, lokacija (27), doku. serija (8/15) 11.20 Čudesni svijet dizajna po izboru Kevina McClouda 12.15 Rick Stein i njegov Cornwall (1), doku. serija (8/15) 12.50 Vrtlarski klub Alana Titchmarsha (2), doku. serija (3/16) 13.40 Vrhunski tečaj kuhanja Gordona Ramsaya, doku. serija (2/10) 14.30 Endeavour - Mladi Morse (5), serija (5/6) 16.00 TV kalendar 16.15 Svijet znanosti 16.50 Prometej 17.20 Poslovni plan 17.55 Ja to mogu, dokumentarna reportaža 18.15 Pogled preko granice - Hrvati u BiH 18.45 Oči sokolove: Let nad Slavonijom, doku. serija (10/10) 19.15 Hit dana 19.25 Novi početak s Benom Fogleom (2), doku. serija (3/6) 20.15 Ubojstva u Londonu (2), serija (2/5) 21.00 Ubojstva u Londonu (2), serija (3/5) 21.50 Atlas oblaka, američko-njemačko-hongkonško-singapurski film (2012.) 00.40 Inspektor Lynley (3), serija (2/4) 02.10 Ubojstva u Londonu (2), serija (2/5) 02.55 Ubojstva u Londonu (2), serija (3/5) 03.40 Izvan formata 04.10 Noćni glazbeni program - spotovi	06.34 Juhuhu - program za djecu 13.00 Šume i ljudi: Hrast lužnjak, dokumentarni serija (2002.) (1/7) 13.30 Tragovima pračovjeka: Peti trag: Usud, doku. serija (2008.) (5/5) 14.00 Londonske ulice, britanski film 15.22 ART 15.55 Izvan formata: Ksajpa 16.25 Knjiga ili život: Elvis Bošnjak i Hrvoje Ivančić 17.00 Svijet klasike: Tajne suvremenog baleta 17.30 Svijet jazza: In my next life I want to be a feedback, CRI Orchestra 18.00 Jérôme: Pogled u plavetnilo, doku. serija (2/4) 18.55 48. Samoborska glazbena jesen - K. Kutnar i F. Filipović uz Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Valentina Egela, 23.9.2023. 20.15 Što je klasič? Život kao slučaj Paul Auster 20.50 ART 21.30 Jérôme: Pogled u plavetnilo, doku. serija (3/4) 22.25 Planina Brokeback, am. film (15) 00.35 Trilogija Milenium: Djevojka koja se igrala vatrom (2. dio), mini-serija (18) (4/6) 02.05 Nakon Lucije, meksičko-francuski film (15) 03.45 Fotografija u Hrvatskoj: Maša Bajc 04.00 Svijet jazza: In my next life I want to be a feedback, CRI Orchestra 04.30 Izvan formata: Ksajpa 05.00 Knjiga ili život: Elvis Bošnjak i Hrvoje Ivančić	08.00 Yu-Gi-Oh! SEVENS, serija, animacija (S2E11) 08.30 RTL Direkt, informativna emisija 09.00 Vatre ivanjske, serija, drama (S1E78) 10.00 Vatre ivanjske, serija, drama (S1E79) 11.15 Dr.House, serija, drama, misterij (S7E22) 11.55 TV prodaja - Telestar 12.05 Blago nama, serija, humoristična serija (S2E64) 13.10 To je Voyo 13.15 Sjene prošlosti - nova sezona, serija, drama (S2E17) 13.30 RTL Danas, informativna emisija (S1E177) 13.40 Sjene prošlosti - nova sezona, serija, drama (S2E17) 14.15 Večera za 5 - nove epizode, kulinarski (S10E17) 15.15 Život na vagi - nova sezona, reality (S9E17) 16.30 RTL Danas, informativna emisija 17.00 Dođi, pogodi, osvoji, serija, game show (S3E85) 17.45 Večera za 5 - nove epizode, kulinarski (S10E18) 19.00 RTL Danas, informativna emisija 20.15 Sjene prošlosti - nova sezona, serija, drama (S2E18) 21.15 Život na vagi - nova sezona, reality (S9E18) 22.30 RTL Direkt, informativna emisija 23.00 Lucifer, kriminalistički, drama, fantazija (S5E2) (15) 00.00 Lucifer, kriminalistički, drama, fantazija (S5E3) (15) 00.50 To je Voyo 00.55 Obiteljske tajne - nova serija, serija, drama (S1E69) 02.30 RTL Danas, informativna emisija	07.20 Tražimo dom s Mirjanom Mikulec, serija, lifestyle emisija (S4E9) 07.55 Sudnica, serija, drama (S1E26) 09.05 K.T.2, serija, kriminalistički (S1E19) 10.30 Krv nije voda, serija, drama (S3E20) 12.45 To je Voyo 13.10 Skriveno u raju, serija, drama, romansa (S1E20) 14.00 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S3E1) 15.35 Mučke, serija, humoristična serija (S7E26) 16.45 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S4E20) 17.30 Kost, serija, drama, kriminalistički, misterij (S5E17) 18.20 Hitna: Chicago, serija, drama (S5E17) 20.05 Dr.House, serija, drama, misterij (S7E23) 20.50 Prijatelji, serija, humoristična serija (S6E1) 21.35 Teorija velikog praska, serija, humoristična serija (S11E23) 22.20 Dva i pol muškarca, serija, humoristična serija (S1E9) 23.10 Mučke, serija, humoristična serija (S7E28) 00.10 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S3E1) 01.45 To je Voyo 01.50 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S4E20) 02.35 Dvorac: Sam svoj majstor, lifestyle emisija, reality (S4E9) 03.20 Prava žena, serija, drama (S1E53) 04.05 K.T.2, serija, kriminalistički (S1E17)
HRT1 21.15 PUT U SVEMIR Uoči leta, Louise doznaje za Shepardov preljub u Tijuani. Trudy gleda kako se Gordo na televiziji šali o suprugama astronauta.	HRT2 19.23 NOVI POČETAK... Ben Fogle godinu dana prati Lauru i Arana koji su sve do posljednjeg novčića uložili u pekaru u srcu Peak Districta.	HRT3 14.00 LONDONSKE ULICE Radnja prati Charlesa, uličnog izvođača koji uzima malo drugačije 16.55 Nešto malo drugačije 16.55 Ljubav na kotačima 19.40 Iz sveg glasa 21.20 Asterix i Obelix: Srednje kraljevstvo 23.10 Jako mi je stalo	RTL 20.15 SJENE PROŠLOSTI Martina manipulacija uspije i Šimun pristane otići k njoj na kućnu njegu. Olga to protumači na svoj način...	RTL2 20.05 DR. HOUSE Poznata umjetnica Afsoun Hamidi primljena je u bolnicu. Liječnici doznaju da je sama sebi nanijela ozljede...

➔ **Filmski i dokumentarni programi**

➔ HBO	➔ CINEMAX	➔ NATIONAL GEOGRAPHIC	➔ CINESTAR TV ACTION	➔ CINESTAR TV PREMIERE 1	➔ KLASIK TV
07.25 Previše je složeno 09.20 Romansa na Manhattanu 11.00 Lovac i ledena kraljica 12.50 Srebrna zvijezda 14.30 Izgubljeni grad 16.20 Nemoguća misija 3 18.20 Marmelada 20.00 Privaci 22.00 Radna skupina, ep.3 23.05 Pitsburška bolnica, ep.7 23.50 Blade Runner 2049 02.25 Nesanica	07.30 Bit češ zvijezda 07.45 Karta za raj 09.30 Dubina 11.30 Pod otvorenim nebom 13.20 Crvene cipele 14.45 Kat-kad razmišljam o smrti 16.20 Karta za raj 18.05 Napola 20.00 Kramer protiv Kramera 21.45 (Ne)majčinstvo 23.20 Kineskinje 01.20 Mentor 01.55 Zauvijek - zauvijek 03.40 Matvey i Beate idu na kupanje	III, ep.8 21.25 Još sam ovdje 23.35 Sjevernjak 01.45 Put bez povratka: Nasljeđa 03.30 Elysium	sa 22.05 Seks, laži i videovrpce 23.45 Dinastija Gucci 02.20 Lakat 03.45 Povratak	10.05 48 sati straha 11.55 Non stop 13.55 Kin 15.55 Otmica 17.50 Tajna jezera Devil's Den 20.00 Underworld 22.15 Underworld 2	15.20 Putovanje jednog psa 17.05 Seinfeld VIII, ep. 15 17.30 Seinfeld VIII, ep. 16 17.55 Ljubav na kotačima 19.40 Iz sveg glasa 21.20 Asterix i Obelix: Srednje kraljevstvo 23.10 Jako mi je stalo
➔ HBO 2	➔ CINEMAX 2	➔ CINESTAR TV	➔ CINESTAR TV FANTASY	➔ CINESTAR TV COMEDY	➔ STAR Channel
06.20 Knjiga zmajeva 06.35 Udovica Clicquot 08.05 Harry Potter i darovi smrti, 2.dio 10.10 Lude za Bradyjem 11.45 Iz III, ep.6 12.40 Hollywood: Na snimanju XXII, ep.38 13.05 Super Mario Bros.Film 14.35 Usprkos 16.00 Superman i Lois IV, ep.9 16.40 Superman i Lois IV, ep.10 17.20 Prilagođavanje 19.00 Bijeli lotos III, ep.7 20.00 Bijeli lotos	07.35 Souleymanova priča 09.10 U ženskom društvu 10.45 Gdje život počinje 12.25 Zanos 14.00 Pod opsadom 2 15.40 Rocky 4 17.10 Souleymanova priča 18.45 U potrazi za ocem 20.30 Posljednja šan-	12.00 Kolosalni stojevi 13.00 Istrage zrakoplovnih nesreća 14.00 Osiguranje zračne luke: Rim 15.00 Svijet jede kruh: Prva sezona 16.00 Džingis Kan: tajna povijest Mongola 17.00 Nacističke megagrađevine 18.00 Auto SOS 19.00 Istraživač 20.00 Istrage zrakoplovnih nesreća 22.00 LSD i revolucija psihodelika 23.00 Mariana Van Zeller: U raljama crnog tržišta	10.55 Slomljena krila 12.40 Solomon Kane 14.30 Čudo na planini 16.20 Himalaja 18.35 Ukleta kći 20.30 Anon 22.15 Arthurovo prokletstvo 23.55 10 izgubljenih minuta	10.40 Provjera cijene 12.15 Carolija usnulog zmaja 13.40 Smisao života jednog psa	10.00 Gospodin Link: U potrazi za skrivenim gradom 11.45 Do zadnjeg udaha 13.25 Sve o jednoj djevojci 15.10 Bijeg iz Gulaga 19.15 Kronike Shannare II 20.00 Stranci: Prvo poglavlje 21.40 Leon profesionalac
				08.50 Kuća magičnog sata 10.40 Arthur i Maltazardova osveta 12.20 Michael Clayton 14.25 Zagonetka vatre 16.25	Izvan sebe 18.30 Premještaj 20.30 Monkey Man 22.40 Oni koji će umrijeti I 23.35 Canary Black
					06.55 Ponedjeljak ili utorak, drama 08.10 Vratit će se rode (E17) 09.05 Jedne letnje noći (S01E01), dramska serija 10.00 Vratit će se rode (E18) 10.45 Lepa sela lepo gore, ratni 13.00 Bračna putovanja, komedija 14.40 Košava, ljubavni, '79 16.00 Lepa sela lepo gore, ratni 18.15 Jedne letnje noći (S01E01), dramska serija 19.10 Vratit će se rode (E18) 20.00 Marš na Drinu, ratni spektakl 21.45 Ustanička ulica, triler 23.25 GOSTI IZ INOZEMSTVA Čovjek koji je želio postati kralj, pustolovni
					Smrtonosno oružje 08.05 Malcolm u sredini 08.55 Teorija velikog praska 09.55 Dva i pol muškarca 10.50 Kost 13.35 POTJERA 14.30 Crna lista 15.20 Mornarički specijalci 17.10 FBI: Najtraženiji 18.05 Hawaii Five-0 19.00 Smrtonosno oružje 20.00 Teorija velikog praska 21.00 Dva i pol muškarca 22.00 Uzbuna: odjel nestalih osoba 22.55 Crna lista 23.50 Kost 02.25 Mornarički specijalci 03.55 FBI: Najtraženiji
					06.40 Angry Birds 2 08.35 Austin Powers: Špijun koji me hvatao 10.35 Superman: Povratak 13.45 Mrak komadi 16.00 O mačkama i psima 17.55 Otac moje nevijeste 20.00 Transformeri: Doba izumiranja 23.25 Dečko, Dama, Kralj, Špijun

NOVA TV	
06.30	Tom i Jerry priče, animirana serija s2 E7/13
06.55	Nad lipom 35, igrana serija
07.55	IN magazin, zabavni program R
08.35	Zauvijek susjedi, igrana serija S2 E77/80
09.05	TV izlog, razno
09.20	Zauvijek susjedi, igrana serija S2 E80/80
10.00	TV izlog, razno
10.15	Bogu iza nogu, igrana serija S1 E9/70
11.15	Skrivena sudbina, igrana serija S1 E21 R
12.15	Masterchef, zabavni program S8 E6 R
14.00	Vijesti Nove TV, informativni program
14.10	Masterchef, igrana serija S8 E6 R
14.45	U dobru i zlu, igrana serija S2 E7 R
15.55	Kumovi, igrana serija S5 E93 R
17.00	Vijesti Nove TV, informativni program
17.30	IN magazin, zabavni program
18.10	Skrivena sudbina, igrana serija S1 E22
19.00	Dnevnik Nove TV, informativni program
20.20	Kumovi, igrana serija S5 E94
21.20	U dobru i zlu, igrana serija S2 E8
22.25	Masterchef, zabavni program S8 E7 (1.dio)
23.35	Večernje vijesti, informativni program
00.00	Ljubav u Italiji, igrani film (15)
02.05	Ljeto u sedlu, igrani film R
03.35	Astro savjetnik, astro show (18)

NOVATV 21.20

U DOBRU I ZLU
Ivana i Marina posjećuju Veljka, a Veljko apelira na obje da ne čine ništa u vezi skupljanja novaca za jamčevinu...

DOMA TV	
07.15	Najbolje godine, igrana serija s2 E133/166
08.05	Najbolje godine, igrana serija s2 E134/166
08.50	Hamburg 112, igrana serija S1 E7/29 R
09.35	TV izlog, razno
09.50	Hamburg 112, igrana serija S1 E8/29 R
10.40	TV izlog, razno
10.55	Gorski liječnik, igrana serija S8 E14/16 R
11.50	TV izlog, razno
12.10	Gorski spašavatelji, igrana serija S3 E 5/10 R
13.00	TV izlog, razno
13.15	Betty i njezine dijagnoze, igrana serija S5 E21/26 R
14.05	Hamburg 112, igrana serija S11 E9/29
14.55	Hamburg 112, igrana serija S11 E10/29
15.40	Gorski liječnik, igrana serija S8 E15/16
16.30	Laži mi, igrana serija S3 E10/13
17.20	Laži mi, igrana serija S3 E11/13
18.15	Navy CIS LA, igrana serija S3 E12/24
19.05	Navy CIS LA, igrana serija S3 E13/24
19.55	Navy CIS, igrana serija S21 E5/10
20.40	FBI, igrana serija s2 E13/19
21.30	FBI, igrana serija s2 E14/19
22.20	Laži mi, igrana serija S3 E10/13 R
23.05	Laži mi, igrana serija S3 E11/13 R
23.50	Zaboravljeni slučaj, igrana serija S4 E17/24
00.35	Navy CIS, igrana serija S21 E4/10 R
01.20	Navy CIS LA, igrana serija S3 E9/24 R
02.05	Navy CIS LA, igrana serija S3 E10/24 R
03.00	Tragovi zločina, igrana serija S4 E7/13
03.40	Hamburg 112, igrana serija S11 E7/29 R

DOMATV 20.40

FBI
Nakon što je otet sin umirovljenog agenta FBI-a, tim istražuje motive povezane s osvetom.

➔ Ostali programi

➔ KANAL RI

07.00 DNEVNIK 07.25 Bilanca uspjeha, talk show (r) 08.00 Glazbeni kanal/Tv prodaja 12.30 Rotor, emisija o oktan-skim i ekstremnim sportovima 13.20 Ča skalica, čakavska glazbena emisija (r) 14.20 Glaz-beni kanal/Tv prodaja 15.00 VA BANK, sportska emisija 15.30 Veterinarska ordinacija, emisija 16.10 Tv prodaja 16.30 Bijele udovice – iz arhive Kanala Ri, zabavna emisija (r) 17.30 Zele-no plava razglednica – iz arhive Kanala Ri, reportaža (r) 17.50 Jeste li znali? 18.00 DNEVNIK 18.25 Tv prodaja 18.50 Špica s Macanom, talk show 19.35 Glazbeni kanal 20.00 Puls PGŽ – Mozaik, emisija 20.30 Zeleno plavi horizonti, emisija pod pokroviteljstvom 21.25

DW: Euromaxx, magazin 22.00 DNEVNIK (r) 22.25 Glazbeni kanal 23.00 Zapisano u zvijez-dama, astro show (18)

➔ TV NOVA

10.30 TV Prodaja 11.45 Telegiornale 12.00 Vijesti Istre i Kvarnera 12.30 TV Prodaja 13.45 Dnevna soba 14.45 TV Prodaja 16.00 Zapadna strana 16.30 Artistra, emisija o kulturi 17.00 Indeks, emisija o studi-ranju u Istri 17.30 N1 Pregled dana 18.10 Boje zemlje 18.45 Telegiornale 19.05 Kitchen tv 19.30 Mali svijet 20.00 Vijesti Istre i Kvarnera 20.30 Zapadna strana 21.30 Svi Baka 21.50 Lifestyle TV 22.40 Vijesti Istre i Kvarnera 23.10 Vrata sudbine, emisija o alternativnom načinu života

TV PREPORUKA

ZNASTVENOFANTASTIČNI **HRT2 21.50**

Atlas oblaka
CLOUD ATLAS, 2012.

Redatelji: Lana Wachowski, Tom Tykwer, Lilly Wachowski

Uloge: Tom Hanks, Halle Berry, Jim Broadbent, Hugo Wea-ving

Šest priča isprepletnih motivima i glavnim junacima no razmješte-ne u različite vremenske periode od 1849. i broda koji plovi za San Francisco do postapokaliptičnog vremena negdje oko 2300. mon-tažno izuzetno vješto spojene te idejno povezane razmatranjem o toleranciji i slobodi.

Vrlo atraktivna glumačka ekipa, Tom Hanks, Halle Berry, Jim Bro-adbent, Hugo Weaving, Jim Sturgess, Doona Bae, Susan Sarandon, Hugh Grant i ostali tumače nekoliko potpuno različitih uloga kroz različita razdoblja.

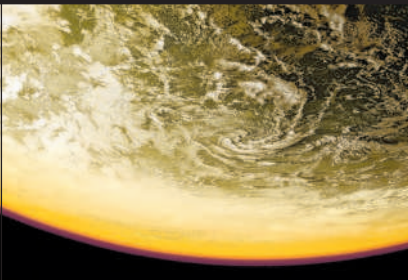
Izuzetno skup projekt, oko 100 milijuna dolara, režirali su Tom Tykwer, Andy Wachowski i Lana Wachowski, a nastao je prema isto-menenom romanu vrlo osebujnog britanskog književnika Davida Mitchella. Iako je vizualno dojmljiv i produkcijski raskošan, film se ipak nije uspio u dovoljnoj mjeri približiti ideji koju je pružila knjiga.

DOKUMENTARAC **HRT3 21.30**

Jerôme: Pogled u plavetnilo

Jérôme Delafosse se otiskuje prema Peruu kako bi proživio dan s narodima čija se društvena ravnoteža, gospodarstvo i ekolo-gija temelje na ciklusu vode. Svoje putovanje počinje na obalama Amazone, gdje susreće indijansko pleme Matsés, pleme jaguara, čiji je život određen ritmom rijeke. Jérôme otkriva kako su razvili različite metode lova, ribolova i poljoprivrede, određene porastom ili smanjenjem količine vode te kako im svako bogatstvo koje im šuma nudi...

DOKUMENTARAC **HRT1 20.15**

Zemlja: Atmosfera

Kad je Zemlja prije 4,6 milijardi godina tek nastala iz oblaka pra-šine i plina, bila je - kao i mnogi drugi beživotni svjetovi u svemiru - bez atmosfere, negostoljubiv ka-men koji je lebdio u crnoj praznini svemira. Ali kad se mladi planet našao na udaru asteroida, počelo je razdoblje nevjerojatnih obrata.

➔ Talijanski

➔ RAI 1

07.00 TG1 07.10 UnoMattina News 08.00 TG1 08.30 Che tempo fa 08.35 UnoMatti-na 08.55 Rai Parlamento Telegiornale 09.00 TG 1 L.I.S. 09.03 UnoMattina Verde 09.42 UnoMattina 09.50 Storie italiane 11.55 E' sempre mezzogiorno 13.30 TELEGIORNALE 14.05 La volta buona 16.00 Il Paradiso delle Signore 16.53 Che tempo fa 16.55 TG 1 17.05 Vita in Diretta 18.40 Reazione a catena 20.00 TELEGIORNALE 20.30 Affari tuoi 21.30 Love again 23.20 Porta a Porta 23.55 TG1 Sera

➔ RAI 2

07.02 On Ari - Ritardatari 07.05 I Puffi Fifa blu 07.16 On Ari - Ritardatari 07.20 Winx Club Negli abissi di Andros 07.42 On Ari - Ritardatari 07.45 Heartland Il coraggio di sognare 08.30 TG2 08.45 Radio2 Social Club 2 10.00 TG2 Italia Europa 10.55 TG2 Flash 11.00 TG Sport Giorno 11.10 Crociere di nozze - Madeira 13.00 TG2 - GIORNO 13.30 TG2 Costume e Societ  13.50 TG2 Medicina 33 14.00 Ore 14 15.25 BellaMa' 17.00 70 x 70 - Vol. 2 17.10 S.W.A.T. 18.00 Rai Parla-mento Telegiornale 18.10 TG2 L.I.S. 18.15 TG2 18.35 TG Sport Sera 2 19.00 The Rookie 19.40 N.C.I.S. 20.30 TG2 - 20.30 21.00 TG2 Post 21.20 Occhi di Gatto - Alexia 22.26 Quentin 23.30  a c'est Paris! Questa   Parigi - Il direttore artistico

➔ RAI 3

07.00 TGR Buongiorno Italia 07.30 TGR Buongiorno Regione 08.00 Agor  09.45 Re Start 10.50 Elisir 3 12.00 TG3 12.25 TG3 Fuori TG 12.50 Quante storie 13.20 Passato e Presente - Il mio nome   Muhammed Ali 14.00 TG Sport 14.19 TG Regione Meteo 14.20 TG3 3 14.50 TGR Leonar-do 15.05 TGR Piazza Affari 15.15 TG3 LIS 15.20 Rai Parlamento Telegiornale 15.25 Il Commissario Rex 16.10 Geo 19.00 TG3 19.30 TG Regione 19.51 TG Regione Meteo 20.00 Blob 20.15 Riserva Indiana 20.40 Il cavallo e la torre 20.50 Un posto al sole 21.20 Chi l'ha visto?

➔ CANALE 5

07.53 Traffico 07.59 TG5 08.41 Mattino Cinque News 10.51 Tg5 ore 10 11.00 Forum - 12.58 TG5 13.37 Grande Fratello - anteprima 13.45 Beaufitl 14.17 Forbidden Fruit 14.45 Uomini e donne- 16.07 La forza di una donna 16.45 Dentro la notizia 18.42 Avanti un altro 19.54 Tg5 Prima Pagina 20.00 TG5 20.38 La ruota della fortuna 21.46 Io canto family

➔ ITALIA 1

07.37 Super Car 08.35 Chicago Med 10.28 FBI: Most Wanted 12.25 Studio Aperto 13.04 Sport Mediaset 13.43 Sport Mediaset Extra 13.52 I Simpsoni 15.10 NCIS: New Orleans 16.56 The Mentalist 17.46 Studio Aperto Live 17.55 Studio Aperto 18.25 Verona - Venezia 20.34 Coppa italia live- 21.00 Como - Sassuolo 23.07 Coppa italia live- 23.50 Getaway - Via di fuga

➔ RETE 4

07.19 Cherry Season - La stagione del cuore 08.07 La promessa 08.42 My Home My Destiny 10.43 Tempesta d'amore 11.55 Tg4 12.25 La signora in giallo 14.00 Lo sportello di forum - 15.30 Tg4 - Diario del giorno (Anteprima) 15.38 Diario del giorno 16.27 Guerra amore e fuga/La guerra segreta di Harry Frigg 18.58 Tg4 19.32 10 minuti 19.48 La promessa 20.29 4 di sera 21.33 Realpolitik

IMPRESSUM

IZDAVAČ I TISKAR

»NOVI LIST«
Novinsko nakladničko dioničko društvo, Rijeka, Zvonimirova 20/A p.p. 130, 51001 RIJEKA
Telefon: 051/650-011, 051/650-013
Telefax: 051/672-114, 051/672-118
E-mail: redakcija@novilist.hr
Web: www.novilist.hr

UPRAVA
Bojan DIVJAK - predsjednik
Renato IVANUŠ - član

PROKURISTICA
Darija PRŠA
GLAVNA UREDNICA
Slavica BAKIĆ
GLAVNA UREDNICA
SUPERDESKA
Dijana PAVLOVIĆ
UREDNIK DIGITALNIH
IZDANJA
Damir KUNDIĆ
IZVRŠNI UREDNIK
Dražen HERLJEVIĆ
POMOĆNICI
GLAVNE UREDNICE
Tihana TOMIĆIĆ – ZAGREB
Nenad HLAČA – NOVOSTI
i SVIJET
Helena FOGAS – RIJEKA
Boris PEROVIĆ – REGIJA
Zlatko HORVAT – SPORT
UREDNIČKI KOLEGIJ
Kim CUCULIĆ – KULTURA
i MEDITERAN
Ivana KOCIJAN – MOZAIK
FOTO SLUŽBA
Vedran KARUZA
GRAFIČKA SLUŽBA
Tea LILIĆ PRIBANIĆ
TAJNICA REDAKCIJE
Branka VRABEC
DOPISNIŠTVO U ZAGREBU
Ulica Matka Laginje 6
WEB PORTAL
novilist.hr
E-mail: portal@novilist.hr
MARKETING I PROMOCIJA
Rijeka, Zvonimirova 20a
Direktorica:
Silvija GERC VODOPIJA
Telefon: 051/650-088
Telefax: 051/650-110
E-mail: oglasi@novilist.hr
Web: marketing.novilist.hr
TISKARA I KOMERCIJALA
Telefon: 051/650-024
Telefax: 051/650-036
E-mail: tiskara@novilist.hr
OGLASNI ODJEL RIJEKA
Andrije Medulića 6-8,
Telefon: 051/212-102
E-mail: oglasni.rijeka@novilist.hr
PRETPLATA
Telefon:
051/650-170
Radno vrijeme od 7.30 do 15.30 sati
TISAK
NOVI LIST d.d. Rijeka
List izlazi svaki dan. Rukopi-se i materijale ne vraćamo.

➔ HRT Radio Rijeka

07.00 Jutarnja kronika 07.15 Gospodarska minuta 07.17 Sportski pregled 07.22 Vrijeme 07.30 Servisne informacije 08.00 Najava događaja 08.15 Puntapet 08.30 Kamo danas 08.45 Vrijeme za vrijeme 09.00 Vijesti Radio Rijeke 09.20 Tris 10.00 Vijesti Radio Rijeke 10.10 Najava programa 10.30 Notiziaro 11.00 Vijesti Radio Rijeke 11.35 Iz primorske kuharice 12.00 Vijesti Radio Rijeke 12.30 Notiziaro 13.00 Vijesti Radio Rijeke 13.15 Valovi na valovima 14.00 Vijesti Radio Rijeke 14.15 FLJUK 14.45 Vrijeme za vrijeme 15.00 Danas aktualno 16.00 Gornale Radio 16.30 Kamo danas 2 17.00 Vijesti Radio Rijeke 17.05 Leksikon 18.00 Vijesti Radio Rijeke 18.05 Mozaik 20.00 Radio Sova 22.00 Kronika dana

Degustiranje
kobasica na
Oktoberfestu

MÜNCHEN » U glavnom gradu Bavar-ske u tijeku je 190. izdanje Oktoberfe-sta, najpoznatijeg pivskog festivala na svijetu. U sklopu manifestacije tradicio-nalno se održava i degustiranje pozna-tih bavarskih kobasica. Stručna komisija posebno se koncentrira na miris, okus, izgled i konzistenciju.

ČIPKARSTVO Zahvaljujući Gradu Pagu i paškoj SŠ Bartula Kašića, čuva se od zaborava

Deset čipkarica sjeda u školske klupe 29. rujna

Ove godine upisujemo novu 31. generaciju odraslih koji će se obrazovati za zanimanje čipkarica. Upisujemo deset polaznika koje će voditi učiteljica Davorka Kustić, a održavat će se tri puta tjedno u popodnevним satima, u prostorijama škole, kazala je Marija Pećirko, ravnateljica škole

Nina VIGAN

PAG » Čipkarstvo je na Me-diteranu stoljećima staro, za-bilježeno već 1579. godine u izvješćima Agostina Valiera i njegovim vizitacijama po Dal-maciji, dok su u Samostanu sv. Margarite na Pagu koludrice podučavale djecu i pismo-nosti i izradi čipke.

Dandanas, čipka je dekora-tivni predmet koji nalazimo u domovima kao dio interijera, odjeće, stolnjaka ili posteljine, a zahvaljujući Gradu Pagu i Srednjoj školi Bartula Kašića Pag ovo umijeće se čuva od zaborava. Naime, i ove godi-ne škola otvara vrata za novu generaciju čipkarica - čuvarica vrijedne tradicije koja je obi-lježila otočni identitet i koja je upisana na UNESCO-ov popis nematerijalne kultur-ne baštine.

Riječ je o jedinjoj školi u Hr-vatskoj koja institucionalno provodi obrazovanje za ovo specifično kulturno značaj-no zanimanje, prema progra-mu koji je odobrilo Ministar-stvo znanosti i obrazovanja. Ravnateljica škole, Marija Pe-ćirko, kazala nam je kako su prošle školske godine sveča-no proslavili trideset godina od pokretanja Programa za osposobljavanje odraslih za zanimanje čipkarica.

Besplatan program

- Ove godine upisujemo novu 31. generaciju odraslih koji će se obrazovati za za-nimanje čipkarica. Upisujemo deset polaznika koje će vodi-ti učiteljica Davorka Kustić, a program kreće 29. rujna i održavat će se tri puta tjed-no u popodnevnim satima, u prostorijama škole. Program traje ukupno 380 nastavnih sati, a važno je istaknuti da je za sve polaznike u potpunosti besplatan s obzirom na to da sve troškove, još od osnutka, pokriva Grad Pag, objasnila je Pećirko koju smo upitali jesu li

LUKA JELIČIĆ

Turisti
uvijek traže
autentičnost i
originalnost, a u Pagu
traže - pašku čipku.
Traže originalnost
destinacije, a Pag
zaista obiluje različitim
proizvodima i
potencijalima

Marija Pećirko

kroz ovih trideset godina čip-ku učile samo žene ili je ipak bilo i zainteresiranih muška-raca za ovo umijeće.

- Bio je jedan polaznik, s ob-zirom na to da se jedne godi-ne upisao jedan bračni par i možemo reći kako je ovo zbilja jedna lijepa prilika da se parovi druže, ali i nauče nešto novo. Još bolje kad je ta naša vještina zaštićena UNESCO-om, koju je jako važno šiti kako ne bi ostala samo na našim »nana-ma« koje već polako i odlaze, kazala je ravnateljica.

Prijave za upis su moguće do petka 26. rujna 2025. go-dine svakog radnog dana, od 9 do 12 sati, u tajništvu Sred-nje škole Bartula Kašića Pag. Osnovna zadaća programa je sustavno i kvalitetno stručno osposobljavanje polaznika za samostalnu izradu svih oblika i vrsta paške čipke nakon če-ga polaznici mogu samostal-no šiti baš kao što su to radile

VESNA KARAVANIĆ

MISLAV KLANČIĆ

Originalnu pašku čipku može se i - obući

njihove bake i prabake.

- Još nakon prošlogodišnje proslave, kada su ljudi vidje-li što radimo u školi, javili su nam se zainteresirani za pro-gram tako da vjerujem kako će ove godine odaziv biti odličan. Inače, nakon osposobljavanja iskustva polaznika su pozitiv-na. Imamo žene koje su već znale šiti, ali su došle kako bi stekle zanimanje čipkarice i

dobile uvjerenje. Imamo i že-ne koje nisu nikad uzele jastuk i iglu u ruku, a danas nakon završene škole šiju za osobne potrebe. To su recimo: čipke za poklon, za obitelj, nakit od čipke i sl. Također, imamo i že-ne koje čipku uklope u neke nove oblike, neke svoje krea-cije i dizajn, kazala je Pećirko istaknuvši kako je jako vese-li što se čipka koristi u svom

izvornom izdanju u svakod-nevnom životu, kao što to ona i zasluhuje.

Simbol otoka

Paška čipka šiva se tankom iglom i bijelim koncem, na čvrstoj papirnatoj podlozi učvršćenom na mekanom ja-stuku. Šivala se kroz povijest od pamučnih, svilenih, sre-brnih ili zlatnih niti, a sama izrada, ovisno o veličini i kom-pleksnosti, trajala bi i mje-secima. Paška čipka je pravo blago grada Paga kojeg Pažani vrijedno čuvaju stoljećima, i kao takva pravi je simbol, peč-at tradicije kojeg posjetitelji na otoku traže.

- Turisti uvijek traže auten-tičnost i originalnost, a u Pa-gu traže - pašku čipku. Traže originalnost destinacije, ne-što što ne mogu vidjeti, čuti, doživjeti, kušati ili kupiti bilo gdje drugdje, a Pag zaista obi-luje različitim proizvodima i potencijalima tako da turist može stvarno uživati u na-šem načinu života, da se kiti onim čime se mi kitimo, da jede ono što mi jedemo. Baš zato, uz očuvanje paške čip-ke, vodimo i projekt »Pag na meniju« kojim želimo popu-larizirati i brendirati tradici-onalnu gastronomiju otoka

TANKA IGLA, BIJELI KONAC I JASTUČIĆ

Paška čipka šiva se tankom iglom i bijelim koncem, na čvrstoj papirnatoj podlozi učvršćenom na mekanom jastuku. Šivala se kroz povijest od pamučnih, svilenih, srebrnih ili zlatnih niti, a sama izrada, ovisno o veličini i kompleksnosti, trajala bi i mjesecima

Paga na način da surađujemo s ugostiteljskom objektima na cijelom otoku, koji na svojim jelovnicima prezentiraju na-ša jela, naš otok, zaključila je Pećirko.

Iako se nekad ova tradicija prenosila s koljena na kolje-no, a danas u nešto drukči-jem obliku u školi, dokaz je vrijednosti ovakvih projekta koji čuvaju našu kulturnu baštinu za buduće generaci-je jer paška čipka nije samo ručni rad, već simbol otočne tradicije i nacionalne baštine.

ERSTE
Otvorite
poslovni
račun 100%
online.
Banka može tražiti dodatnu dokumentaciju i ne mora odobriti svaki zahtjev za otvaranje poslovnog računa.

Valute označene zvjezdicom za koje Banka ne objavljuje kupovni i prodajni tečaj za efektivu ne smatraju se valutama s Tečajne liste Banke u kojima Banka vodi transakcijske račune i/ili zaprima gotovinske naloge za plaćanje i/ili provodi otkup deviza. Tečajevi za predmetne valute (tečajevi za devize) koriste se za preračunavanje u bezgotovinskim transakcijama.

TEČAJNA LISTA BROJ: 187
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Primjenjuje se od 24.09.2025.

Valuta	Jed.	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize	Prodajni za efektivu	Srednji tečaj HNB
AUD	1	1,856800	1,837600	1,785400	1,733100	1,713900	1,785400
CAD	1	1,695900	1,678300	1,630700	1,583000	1,565400	1,630700
CZK	1	25,284400	24,951000	24,242000	23,532900	23,199500	24,242000
DKK	1		7,682600	7,464300	7,245900		7,464300
HUF	1	405,987700	400,635500	389,250000	377,864400	372,512200	389,250000
JPY	1	181,794900	179,398200	174,300000	169,201700	166,805100	174,300000
NOK	1		12,013400	11,672000	11,330500		11,672000
SEK	1		11,310100	10,988700	10,667200		10,988700
CHF	1	0,971700	0,961700	0,934400	0,907000	0,897000	0,934400
GBP	1	0,907800	0,898400	0,872900	0,847300	0,837900	0,872900
USD	1	1,226400	1,213700	1,179300	1,144800	1,132100	1,179300
BAM	1	2,032100	2,011000	1,955830	1,905500	1,879500	1,955830
PLN	1	4,438200	4,379700	4,255300	4,130800	4,072300	4,255300

